

Aktualności

Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

PL ISSN 1899-346X Rok XXVI Nr 4(110) październik–grudzień 2022

**Doktorat honoris causa
dla profesora
Lucjana Pawłowskiego**

**Tytuł profesora honorowego
dla prof. Sergia Orlandiego
i prof. Danuty Kotożyn-Krajewskiej**

Rektorzy od
lewej: Krzysztof
Kowalczyk, Jarosław
Bosy, Michał
Zasada, Sylwester
Tabor, Mirosław
Minkina, Krzysztof
Szoszkievicz

Konferencja Rektorów Uczelni Rolniczych i Przyrodniczych

Fot. Alicja
Jaroszevska

W dniach 13–14 października 2022 r. w Urszulinie odbyła się Konferencja Rektorów Uczelni Rolniczych i Przyrodniczych, zorganizowana przez Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie.

W obradach uczestniczyli: rektor Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu prof. dr hab. Jarosław Bosy, rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu prof. dr hab. Krzysztof Szoszkievicz, rektor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie prof. dr hab. Michał Zasada, rektor Uniwersytetu Przyrodniczego-Humanistycznego w Siedlcach prof. dr hab. Mirosław Minkina, rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dr hab. Jerzy Przyborowski, prof. UWM, rektor Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie dr hab. Sylwester Tabor, prof. UR, oraz rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk. Pierwszego dnia w Konferencji brała udział również wiceminister rolnictwa i rozwoju wsi Anna Gembicka.

W czasie spotkania z panią minister omówiono działania związane z promocją kierunków rolniczych w odniesieniu do potrzeb administracji rolniczej i gospodarki żywnościowej. Rozmawiano także

o wstępnych wynikach ewaluacji dyscyplin. Rektorzy zwrócili uwagę na szereg uchybień w ocenie ekspertów w trzecim kryterium. W każdym z uniwersytetów zostało sporządzonych szereg wniosków o ponowne rozpatrzenie oceny. Podkreślono również, że obecne kryteria oceny ewaluacyjnej nie są spójne z postępem nauki i rozwojem badań w dyscyplinach. Odniesiono się także do proponowanych zmian w wykazie dyscyplin nauki oraz propozycji utworzenia nowej dziedziny nauk weterynaryjnych. Kolejnym zagadnieniem omawianym na konferencji były problemy związane ze znacznym wzrostem kosztów funkcjonowania uczelni oraz możliwości ich ograniczania.

W czasie konferencji dzięki uprzejmości dyrekcji Poleskiego Parku Narodowego rektorzy zwiedzili Muzeum PPN, zobaczyli hodowlę zółwia błotnego oraz uczestniczyli w wycieczce po Parku Narodowym.

Krzysztof Kowalczyk

Spis treści

WYDARZENIA

- 1** Niech ten rok będzie ku dobru, szczęściu i pomyślności
- 3** Przemówienie inauguracyjne JM Rektora prof. dr. hab. Krzysztofa Kowalczyka
- 6** Wyczekiwana inwestycja
- 8** Kalendarium
- 11** Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie
- 12** Tytuł profesora honorowego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie dla prof. Sergia Orlandiego
- 19** Jubileusz 50-lecia pracy naukowej prof. dr. hab. dr. h.c. multi Zygmunta Litwińczuka
- 21** Doktorat honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie dla prof. dr. hab. Lucjana Pawtowskiego
- 26** Rola rolnictwa w ograniczaniu zmian klimatu
- 28** Tytuł profesora honorowego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie dla prof. dr. hab. Danuty Kotożyn-Krajewskiej
- 34** Jubileusz 30-lecia Lubelskiego Oddziału PTTŻ
- 36** Tytuł profesora honorowego dla prof. Elżbiety Bielińskiej
- 37** Tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu dla prof. dr. hab. Tomasza M. Gruszeckiego
- 39** Eko-HUB
- 40** Pracownia Umiejętności Klinicznych
- 41** XVIII Lubelski Festiwal Nauki pod hasłem Ogrody Nauki
- 47** Dni Pola
- 48** Agroekoton partnerem UP w Lublinie w działaniach na rzecz rolnictwa zrównoważonego

KONFERENCJE SZKOLENIA

- 16** Ochrona zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich
- 43** Żywność wysokiej jakości
- 45** O nowych kierunkach badań w inżynierii środowiska
- 46** BEMS 2022

Fot. Alicja Jaroszevska

Niech ten rok będzie ku dobru, szczęściu i pomyślności

Uroczystość inauguracji roku akademickiego 2022/2023 na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie odbyła się 29 września 2022 r.

JM Rektor Krzysztof Kowalczyk, który przewodniczył wydarzeniu, powitał wszystkich obecnych – przedstawicieli władz państwowych i samorządowych, rektorów zaprzyjaźnionych uczelni, przedstawicieli instytucji naukowych, korpusu dyplomatycznego oraz firm współpracujących, a następnie wystąpił z przemówieniem (tekst przemówienia na str. 3).

Pracownicy Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie zostali odznaczeni medalami, które wręczył obecny na wydarzeniu prof. Przemysław Czarnek, minister edukacji i nauki.

Złoty Krzyż Zasługi otrzymał prof. dr hab. Stanisław Winiarczyk. Medal Komisji Edukacji Narodowej: dr hab. Piotr Czyżowski, prof. uczelni; dr inż. Marek Domin; prof. dr hab. Bożena Nowakiewicz-Dębek. Srebrny medal za zasługi dla

obronności kraju otrzymała mgr Agnieszka Szymańska-Mordel.

Wręczono też medale za długoletnią służbę.

Medal Złoty za Długoletnią Służbę: dr Agnieszka Błaszczak; dr hab. Dariusz Góralski, prof. uczelni; dr hab. Agata Konarska, prof. uczelni; dr hab. Ewa Król; dr hab. Tadeusz Paszko, prof. uczelni; mgr Witold Piech; mgr Jolanta Radkowiak; mgr inż. Zbigniew Romanowicz; dr hab. Jacek Wasilewski, prof. uczelni; mgr Anna Zmysłowska.

Medal Srebrny za Długoletnią Służbę: mgr Ewa Badurowicz; dr Ewa Baranowska-Wójcik; dr hab. Andrzej Bochniak; dr Agata Dziwulska-Hunek; mgr Anna Gruszecka; prof. dr hab. Krzysztof Józwiakowski; mgr Elżbieta Karolak; mgr Jacek Kasprzak; mgr Robert Kozłowski; dr hab. Piotr Krasa, prof. uczelni; dr hab. Andrzej Kuranc,

Fot. Alicja Jaroszevska

prof. uczelni; dr Artur Mazurek; dr hab. Anna Mazurek-Kusiak, prof. uczelni; dr hab. Arkadiusz Miaskowski, prof. uczelni; dr inż. Radomir Obroślak; dr Wojciech Płaska; dr Monika Różańska-Boczula; prof. dr hab. Paweł Sobczak; mgr inż. Katarzyna Stafińska; inż. Piotr Szypiło; dr inż. Grzegorz Wyrkowski; dr hab. Ewa Zalewska, prof. uczelni.

Medal Brązowy za Długoletnią Służbę: mgr Kamila Baryła; dr hab. Justyna Batkowska, prof. uczelni; dr inż. Sebastian Białoskurski; mgr Monika Bochenek; mgr Marta Czyżykiewicz; mgr inż. Monika Gieroba; dr Michał Gondek; dr inż. Kornel Kasprek; dr inż. Sebastian Knaga; dr Monika Maćkowiak-Dryka; dr hab. Grzegorz Maj, prof. uczelni; dr inż. Wojciech Misztal; dr inż. Artur Przywara; dr Karol Rycerz; mgr inż. Łukasz Wójcik; mgr Urszula Wójcik.

Prorektor Urszula Kosior-Korzecka poprosiła o wejście na scenę przystępujących do immatrykulacji studentów pierwszego roku, którzy złożyli ślubowanie i zostali przyjęci w poczet studentów przez JM Rektora. Następnie nowych doktorantów rozpoczynających naukę w Szkole Doktorskiej UP, po złożonym ślubowaniu, rektor Krzysztof Kowalczyk przyjął do grona akademickiego.

W dalszej części minister Przemysław Czarnek wygłosił przemówienie i przekazał na ręce rektora symboliczny czek na kwotę 3 037 338, 46 zł, będący zwiększeniem wysokości subwencji, a także zawierający granty przyznane w ramach różnych programów.

Z krótkim wystąpieniem zwrócił się do nowo immatrykulowanych Artur Niedzielski, przedstawiciel studentów z Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii.

Wojewoda lubelski Lech Sprawka odczytał list gratulacyjny od Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego.

Do uczelni napłynęły liczne adresy. Niektóre z nich przedstawił prorektor Bartosz Sołowiej. Listy nadesłali: Mateusz Morawiecki, Prezes Rady Ministrów; Wojciech Kolarski, sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP; Jarosław Kalinowski, poseł do PE; prof. Bogumiła Kaniewska, rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; prof. Jerzy Przyborowski, rektor UWM; prof. Arkadiusz Mężyk, rektor Polit. Śląskiej; dr hab. Arkadiusz Tofil, rektor Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie; prof. Marcin Pietrzykowski, UR w Krakowie; dr Dawid Kostecki, dyr. Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej; dr hab. Paweł Skrzydlewski, rektor Akademii Zamojskiej; prof. Jan Jankowski, UWM; nadbrig. Grzegorz Alinowski, lubelski komendant wojewódzki PSP w Lublinie; płk Jerzy Flis, szef Ośrodka Zamiejscowego w Lublinie Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji; Bogdan Kawalko, dyr. Departamentu Strategii i Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie; Krzysztof Niewiadomski, starosta łączyński.

Pod koniec uroczystości w Centrum Kongresowym JM Rektor zaprosił na dalszą część do dzielnicy Felin, gdzie nastąpiło otwarcie Stacji Badawczej i Ośrodka Dydaktyczno-Szkoleniowego Jeździectwa i Hipoterapii.

Trzykrotne uderzenie berłem rektorskim zamknęło uroczystość: Quod Felix, Faustum Fortunatumque sit!

Inaugurację uświetnił swoim śpiewem Chór Akademicki.

red.

Przemówienie inauguracyjne JM Rektora prof. dr. hab. Krzysztofa Kowalczyka

Fot. Alicja Jaroszewska

Panie Ministrze, Wasze Eksceleńce i Magnificen-cje, Państwo Parlamentarzyści, Panie Wojewodo, Panie Marszałku, Panie Prezydencie, Wszyscy Dostojni Goście wszelkich stopni, tytułów i godności, Szanowni Państwo!

Dzień inauguracji kolejnego roku akademickiego ma zawsze charakter uroczysty i poniosły, ale dzień dzisiejszy ma jeszcze inny wymiar, łączy bowiem inaugurację roku akademickiego 2022/2023 z otwarciem Stacji Badawczej i Ośrodka Dydaktyczno-Szkoleniowego Jeździectwa i Hipoterapii. Ten nowy obiekt wybudowany przez firmę Texom powstał dzięki finansowemu wsparciu Ministerstwa Edukacji i Nauki, za co Panu Ministrowi prof. Przemysławowi Czarnkowi bardzo dziękuję. Panie Ministrze, społeczność akademicka Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, a sądzę, że również mieszkańcy naszego miasta oraz województwa, za to wsparcie są niezmiernie wdzięczni. Ten obiekt będzie służył nie tylko pracownikom Katedry Hodowli i Użytkowania Koni, nie tylko Uniwersytetowi Przyrodniczemu w Lublinie, ale wszystkim tym, którzy cenią i wykorzystują konie do różnych celów – od sportowych po rekreacyjne i terapeutyczne.

W tym doniosłym dniu mam zaszczyt i honor powitać dostojnych gości, którzy zaszczytili naszą uroczystość.

Szanowni Państwo!

Miniony rok akademicki wystawił nas wszystkich na wielką próbę. Pandemia COVID-19, której szczyt zakażeń przypadł pod koniec stycznia – była uciążliwa, lecz nigdy nie wprowadzono ograniczeń w funkcjonowaniu uczelni. Zajęcia dydaktyczne były realizowane w salach i pracowniach Uniwersytetu, czego oczekiwała zdecydowana większość studentów. Jednak oprócz pandemii COVID-19 od 24 lutego doszło kolejne zagrożenie, jakim była i jest wojna w Ukrainie spowodowana agresją wojsk rosyjskich na ten kraj. Miliony uchodźców uciekających przed okrucieństwami wojny przekroczyło granice Polski. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, pracownicy, studenci i doktoranci włączyli się w różne akcje

pomocy: zbiórki darów, pomoc finansową, udzielanie schronienia w swoich domach i mieszkaniach oraz zakwaterowania uchodźców w domach studenckich. Wysyłano leki, żywność i artykuły higieniczne potrzebującym. Kliniki Weterynaryjne świadczyły pomoc zwierzętom, które dotarły razem ze swoimi opiekunami na teren Lubelszczyzny. Dziękuję wszystkim, którzy z potrzeby serca nieśli pomoc dotkniętym dramatem wojny.

Kolejnym problemem, z którym mamy do czynienia, jest znaczny wzrost inflacji. Przekłada się to nie tylko na realne zubożenie pracowników, ale w dużej mierze komplikuje i podwyższa koszty działalności uczelni. W bieżącym roku nastąpił znaczny wzrost cen energii oraz problemy z zakupem odczynników i innych materiałów. Wiele firm nie przystępowało do przetargów z obawy o nieprzewidywalny wzrost cen. Te problemy staraliśmy się szybko rozwiązywać zgodnie z prawem zamówień publicznych, dążąc do zachowania planowanych dostaw.

Pomimo trudności i problemów zewnętrznych, dzięki dobrej kondycji finansowej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, w minionym roku akademickim realizowano dwie ważne inwestycje oraz kontynuowano doposażanie w niezbędną infrastrukturę. Budowa Centrum Badawczo-Wdrożeniowego i Dydaktycznego Innowacyjnych Technologii w Ogrodnictwie dobiega końca, zaś Stacja Badawcza i Ośrodek Dydaktyczno-Szkoleniowy Jeździectwa i Hipoterapii dzisiaj zostanie oddany do użytku. Zakończono termomodernizację budynków i dostosowanie do wymogów przeciwpożarowych gmachu Zootechniki. Zmodernizowano i wyposażono Centrum Kongresowe w nowoczesne oświetlenie ledowe, automatykę sceniczną oraz liniowy system dźwięku. Kolejne prace inwestycyjne obejmowały modernizację domu studenckiego „Eskulap” oraz pomieszczeń dydaktycznych w budynku Teorii Weterynarii. Doposażono gospodarstwa doświadczalne w nowoczesny sprzęt rolniczy. Dzięki finansowemu wsparciu Ministerstwa Edukacji i Nauki, za co Panu Ministrowi bardzo dziękuję, zakupiono spektrometr ruchliwości jonów

Minister Przemysław Czarnek wręcza medale pracownikom Uniwersytetu
Fot. Alicja Jaroszewska

z wysokociśnieniowym chromatografem cieczowym, platformę do przygotowywania mikromacierzy tkanekowych, stanowisko do badań energochłonności napędu elektrycznego ciągników rolniczych, zestaw do elektroforezy kapilarnej kwasów nukleinowych oraz system Illuminy do sekwencjonowania nowej generacji. Dla potrzeb dydaktyki realizowanej na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej zakupiono fantomy zwierząt oraz wyposażono salę w mikroskopię cyfrową. Dzięki wsparciu gminy Miasto Lublin i Pana Prezydenta zakupiono do Zakładu Inżynierii Procesowej nowoczesną linię demonstracyjną do ekstruzji w skali laboratoryjnej. Panie Prezydentko, bardzo dziękujemy za okazane wsparcie finansowe. Dzięki tym inwestycjom Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie rozwija się dynamicznie oraz poszerza i unowocześnia swoją aparaturę i wyposażenie.

Nowoczesna aparatura rozszerza możliwości badawcze Uniwersytetu, co w połączeniu z kreatywnością pracowników przekłada się na coraz większą liczbę uzyskanych projektów. W minionym roku akademickim zespoły badawcze naszej uczelni realizowały 90 projektów na łączną kwotę ponad 66 mln zł. Z podmiotami gospodarczymi zawarto 195 umów na realizację prac badawczych i wdrożeniowych na łączną kwotę prawie 4 mln zł. W minionym roku akademickim pracownicy Uniwersytetu otrzymali 39 projektów na sumę prawie 12 mln zł. To ponad dwukrotny wzrost w porównaniu z poprzednim rokiem. Efektem pracy naukowo-badawczej wykonanej przez pracowników Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie było opublikowanie w 2021 r. 1720 prac, w tym ponad 700 w czasopiśmie z JCR, o łącznym wskaźniku cytowalności (*impact factor*) wynoszącym 2786, oraz uzyskanie praw ochronnych dla 21 wynalazków i 5 wzorów użytkowych. Nadmienię, że kolejnych 51 zgłoszeń jest procedowanych. Wszystkim

pracownikom, których kreatywność i znakomite pomysły przyczyniają się do pozyskiwania nowych projektów badawczych, a efektywna praca przekłada się na liczne publikacje w prestiżowych czasopiśmie, składam wielkie wyrazy podziękowania. Władze uczelni w pełni doceniają wasze zasługi dla rozwoju nauki, a wymiernym efektem finansowym tego są różnego rodzaju nagrody i dodatki.

Szanowni Państwo!

W lipcu poznaliśmy wyniki ewaluacji naukowej dyscyplin. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie zgłosił do oceny 7 dyscyplin. Ewaluacja zgodnie z ustawą „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” obejmowała 3 kryteria, a zasady oceny i przyznawania punktów zostały jasno i precyzyjnie określone w Rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 23 lutego 2022 r.

W wyniku przeprowadzonej oceny dyscyplina inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka uzyskała kategorię naukową A, zaś pozostałe B+. Wyniki ewaluacji są obiecujące. Poszerzyły uprawnienia naszego Uniwersytetu o możliwość nadawania stopnia doktora habilitowanego w dwóch dyscyplinach, tj. biologii oraz inżynierii środowiska, górnictwa i energetyki. Proces ewaluacji nie jest jeszcze zakończony, gdyż w kilku dyscyplinach nie mogliśmy się zgodzić z ocenami ekspertów przyznanymi za trzecie kryterium. Eksperti oceniający wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki dość swobodnie interpretowali jasne zapisy przedstawione w Rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki i przyznawali za osiągnięcia niższą liczbę punktów. Trudno zgodzić się z ekspertem, który podważa urzędowe dokumenty poświadczające zakres aplikacji i ważność dla gospodarki danego osiągnięcia lub zmniejsza zakres oddziaływania mimo przedstawionych dowodów. Od takich ewidentnie zaniżonych ocen złożyliśmy wnioski z prośbą o ponowne ich rozpatrzenie. Wierzymy, że nasze argumenty zostaną uwzględnione i kilka dyscyplin uzyska kategorię A.

Analizując osiągnięcia oceny ewaluacyjnej w skali kraju, z całą pewnością można stwierdzić, że Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie jest jednym z podmiotów najefektywniej wykorzystujących środki finansowe na badania naukowe. Z porównania drugiego kryterium wynika, że w szeregu ocenianych dyscyplin środki finansowe na badania, jakimi dysponowała nasza uczelnia, były znacznie niższe niż w innych podmiotach, jednak osiągnięcia publikacyjne i patentowe przekraczały znacznie w pierwszym kryterium wartość referencyjną jednostki A. To dobitnie świadczy, że pracownicy naszego Uniwersytetu bardzo efektywnie wykorzystują środki finansowe na badania, których efektem są publikacje w prestiżowych, wysoko punktowanych czasopiśmie. Wszystkim pracownikom, których osiągnięcia miały znaczny wpływ na wyniki ewaluacji, serdecznie dziękuję.

Pozycję naszego Uniwersytetu w świecie, jakże odmienną od rankingu Perspektywy, pokazują bazy bibliometryczne. Według bazy SciVal w badaniach odpornościowych owsa w pierwszej piątce naukowców z najwyższym dorobkiem publikacyjnym w świecie jest troje naszych pracowników, a Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie zajmuje piąte miejsce w świecie w zakresie badań nad technologią ziarna zbóż, w tym zwłaszcza prac badawczych nad makaronami. Wyprzedzają nas jedynie dwa uniwersytety z Chin oraz uczelnie z Indii i Kanady. Pracownicy naszego Uniwersytetu uzyskują najwyższe wyróżnienia i medale na światowych konkursach książek o tematyce naukowej oraz w zakresie innowacji. To tylko niektóre przykłady świadczące o potencjale badawczym naszej uczelni i znakomitych pracownikach, nadrabiających braki środków finansowych swoją pracowitością i kreatywnością. Jesteście liderami, z których społeczność akademicka naszej uczelni jest dumna.

Przeprowadzona analiza wyraźnie pokazuje, jak istotne jest rozsądne finansowanie badań w podmiotach. Uważam, że ważnym kryterium w przyszłej ocenie byłaby efektywność naukowa. Wskaźnik ten można łatwo obliczyć poprzez porównanie osiągnięć badawczych do nakładów finansowych, dzieląc osiągnięcia z pierwszego kryterium przez wartość drugiego. Należy również zwrócić uwagę w przyszłej ocenie na postęp naukowo-badawczy, którego nie można zmierzyć punktami za publikacje i patenty. Miarą rozwoju nauki są efekty w postaci nowych odkryć, śmiałych idei, wizji i pomysłów istotnie poszerzających naszą wiedzę, a następnie zmieniających nasze życie poprzez innowacje do gospodarki, gdyż to ma fundamentalne znaczenie dla naszej przyszłości.

Szanowni Państwo!

Niezwykle ważną działalnością uczelni wyższych jest realizacja procesu dydaktycznego. W roku akademickim 2021–2022 w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie realizowano kształcenie na 43 kierunkach studiów i 22 specjalnościach, na których łącznie studiowało 7100 studentów, w tym 5470 na studiach stacjonarnych i 1630 na studiach niestacjonarnych. Na studiach podyplomowych łącznie studiowało 162 uczestników na 7 kierunkach studiów spośród 13 oferowanych. W minionym roku akademickim w ramach programu Erasmus+ na studia do ośrodków zagranicznych wyjechało 56 studentów oraz 154 pracowników naszego Uniwersytetu. W UP w Lublinie realizowało kształcenie 38 studentów z zagranicy, zaś w wizytach szkoleniowych oraz dydaktycznych uczestniczyło 36 pracowników z ośrodków zagranicznych.

Kształcenie w szkole doktorskiej w tym roku rozpocznie 17 doktorantów. Łącznie w szkole doktorskiej będzie się kształcić 70 doktorantów, w tym 17 będzie realizować doktoraty wdrożeniowe, a 3 jest stypendystami projektów przyznanych przez Narodowe

Studenci pierwszego roku
Fot. Alicja Jaroszewska

Centrum Nauki. W roku akademickim 2022–2023 naukę na pierwszym roku studiów stacjonarnych rozpocznie 1738 studentów, zaś na studiach niestacjonarnych 557. W Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie na pierwszym roku podejmie studia ponad 100 studentów z zagranicy, co stanowi prawie dwukrotny wzrost w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Bardzo dziękuję wszystkim, którzy w obecnej rekrutacji podjęli studia wyższe na kierunkach oferowanych w naszym Uniwersytecie. Zapewniam Was, że to dobry wybór i z pewnością uzyskacie odpowiednie wykształcenie. Podjęliście studia w jednym z najlepszych uniwersytetów, który dysponuje bardzo dobrą infrastrukturą i wyposażeniem oraz znakomitą kadrą nauczycieli akademickich. Studiujecie w najbezpieczniejszym dużym mieście w Polsce, bardzo przyjaznym studentom. Jednak musicie zawsze pamiętać, że studia to przede wszystkim wysiłek zdobywania wiedzy, nabywania umiejętności i stopniowego realizowania marzeń. Bez waszej pracy i zaangażowania efekty wiedzy i umiejętności same nie przyjdą. Studia to także czas na doskonalenie innych umiejętności, np. naukowych, artystycznych i sportowych. Oferowane są różne stypendia oraz praktyki zagraniczne i studenckie programy edukacyjne. Zawsze miejcie na uwadze, aby postępować godnie i rozsądnie. Nie traćcie zasadniczego celu, jakim jest uzyskanie należytej wiedzy i umiejętności poświadczonych bardzo dobrymi ocenami.

Kończąc moje wystąpienie, życzę wszystkim, aby rozpoczynający się rok akademicki był pełen sukcesów oraz sprzyjał realizacji ambitnych planów i zamierzeń, aby praca i nauka przynosiły zadowolenie i sukcesy. Niech rozpoczynający się rok akademicki spełni oczekiwania nas wszystkich.

Wyczekiwana inwestycja

Od lewej: abp Stanisław Budzik, Lech Sprawka, Przemysław Czarnek, Krzysztof Kowalczyk, Brygida Ślaska

Wydarzenie rozpoczęły okolicznościowe przemówienia JM Rektora Krzysztofa Kowalczyka, prof. Przemysława Czarnka, ministra edukacji i nauki, oraz prof. dr hab. Brygidy Ślaskiej, dziekana Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki.

JM Rektor w swoim wystąpieniu podkreślił, że długo wyczekiwana inwestycja powstała dzięki finansowemu wsparciu Ministerstwa Edukacji i Nauki, przyczyniając się do rozwoju nie tylko Uniwersytetu, ale również miasta oraz województwa.

Otwarcie 29 września 2022 r. Stacji Badawczej i Ośrodka Dydaktyczno-Szkoleniowego Jeździectwa i Hipoterapii dopełniło inauguracji nowego roku akademickiego w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie. Jest to wyczekiwana inwestycja zarówno dla społeczności akademickiej, jak i całego środowiska jeździeckiego.

Obiekt będzie służył wszystkim, którzy cenią i wykorzystują konie do różnych celów, od sportowych, edukacyjnych poprzez terapeutyczne po rekreacyjne.

Dziekan Brygida Ślaska przybliżyła historię powstania Ośrodka oraz zaprezentowała jego potencjał zarówno dla Uniwersytetu, regionu, jak i na arenie międzynarodowej.

Przecięcia wstęgi dokonali: rektor Krzysztof Kowalczyk, minister Przemysław Czarnek, Wojewoda Lubelski Lech Sprawka, abp Stanisław Budzik, Metropolita Lubelski; dziekan Brygida Ślaska, dyrektor Departamentu Innowacji Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa Mateusz Balcerowicz, prezes Polskiego Związku Jeździeckiego Oskar Szrajer.

Wśród gości honorowych byli również: Prezes Lubelskiego Związku Jeździeckiego Klaudia Dubiś, dyrektor Biura Lubelskiego Związku Hodowców Koni Jacek Kozik, wiceprezes Polskiego Związku Hodowców Koni Zenon Podstawski, prezes Stadniny Koni w Janowie Podlaskim Lucjan Cichosz.

Budynek został podzielony funkcjonalnie na kilka części. W krytej tjeżdźalni o powierzchni ponad 2000 m², z profesjonalnym podłożem do jazdy konnej, możliwa jest organizacja halowych zawodów jeździeckich rangi ogólnopolskiej i międzynarodowej. W budynku wydzielona została część dydaktyczna, w której znajduje się multimedialna sala wykładowa, umożliwiająca widok na krytą tjeżdźalnię. Obok zajęć dydaktycznych będą się tu odbywały ogólnopolskie i międzynarodowe halowe zawody jeździeckie w dyscyplinach ujeżdżanie i skoki.

Infrastruktura Centrum i Ośrodka zapewnia również możliwość organizowania zajęć animalo-terapeutycznych, wspomagających leczenie oraz

rehabilitację dzieci i osób dorosłych z niepełno-
sprawnościami, przy wykorzystaniu różnych gatun-
ków zwierząt, takich jak konie, psy, alpaki i osły.

Po części oficjalnej otwarcia, połączonej ze zwie-
dzaniem budynku, rozpoczął się program arty-
styczny przygotowany pod kierunkiem prof. dr
hab. Iwony Janczarek, kierownik Katedry Hodowli
i Użytkowania Koni. Pokazy konne rozpoczął
zastęp stworzony z blisko 30 koni należących do
Katedry Hodowli i Użytkowania Koni oraz pen-
sjonariuszy stacjonujących w Ośrodku Jeździeckim
Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Następnie pokaz emocjonującej kaskaderki kon-
nej zaprezentował ApolinarSKI Group, a koment-
ującym był Wiwan Klekis. Po pełnym wrażeń wy-
stąpieniu grupy kaskaderskiej zaprezentowały się
„Konie Motyle” ze stajni For Pleasure. Dwa piękne
ogierey czystej krwi arabskiej, dosiadanę przez Kata-
rzynę Stawiską oraz Annę Majcherczyk, a także tan-
cerka Monica Migliorino wykonały pokaz nawiązu-
jący do stylistyki arabskiej. Jarosław Wierzchowski

na klaczy Tara zaprezentował profesjonalny pokaz
ujężdżenia.

Kolejnym punktem programu była prezentacja
czterech utytułowanych koni czystej krwi arabskiej
ze Stadniny Koni Janów Podlaski, prezentowanych
przez Mateusza Tokarskiego, Piotra Dwojaka, Prze-
mysława Majewskiego oraz Bartosza Tokarskiego.

Po drugim – jeszcze bardziej emocjonującym
– wystąpieniu ApolinarSKI Group, na zakończenie
pokazów konnych pojawili się najmłodsi: cztero-
latki z przedszkola nr 84 w Lublinie wraz z towa-
rzyszającymi zwierzętami. Dwa zaprzęgi z kucami
szetlandzkimi powoziły panie Elżbieta Wnuk i Wik-
toria Janicka, a podziwiać można było również kuce
szetlandzkie prowadzone w rękę, dwa osły, owczar-
ki australian kelpi, owczarki border collie oraz cztery
alpaki.

*Oprac. Anna Wiśniewska, Monika Jaskowiak,
Dział Rekrutacji i Promocji
Fot. Alicja Jaroszevska*

Kalendarium

WRZESIEŃ

1 września

Rektor K. Kowalczyk wziął udział w inauguracji roku akademickiego na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie.

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w miejskiej inauguracji roku szkolnego 2022/2023, która odbyła się w I Liceum Ogólnokształcącym im. S. Staszica w Lublinie.

2 września

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w sympozjum naukowym „Sztuka wydobywania” zorganizowanym przez Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.

8 września

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z komendantem wojewódzkim Policji nadinsp. A. Bieleckim oraz naczelnikiem Wydziału Komunikacji Społecznej mł. insp. R. Laszczką-Rusek.

9 września

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z dyr. firmy Pióra Polskie B. Wawrzyńczakiem.

10 września

Rektor i prorektorzy uczestniczyli w uroczystej gali rozpoczynającej XVIII Lubelski Festiwal Nauki.

10–16 września

Prorektor A. Waśko uczestniczył w Lubelskim Festiwalu Nauki jako przewodniczący komitetu organizacyjnego.

11 września

Rektor K. Kowalczyk i prorektor B. Sołowiej uczestniczyli wspólnie z rektorami lubelskich uczelni w otwarciu Lubelskiego Festiwalu Nauki.

Rektor K. Kowalczyk wziął udział w Dożynkach Wojewódzkich w Radawcu.

12 września

Rektor K. Kowalczyk udzielił wywiadu TV Lublin. Rozmowa dotyczyła LFN.

Prorektor B. Sołowiej wygłosił wykład inauguracyjny podczas ogólnopolskiego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Chemicznego na UMCS.

13 września

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył wspólnie z rektorami lubelskich uczelni w konferencji prasowej dotyczącej współpracy pomiędzy uczelniami.

15 września

Rektor K. Kowalczyk i prorektorzy B. Sołowiej i A. Marchuk uczestniczyli w nadaniu tytułu doktora honoris causa UP w Lublinie prof. Sergiowi Orlandiemu.

Prorektor U. Kosior-Korzecka była obecna na koncercie zespołów folklorystycznych, który odbył się w ramach Lubelskiego Festiwalu Nauki w Centrum Kongresowym UP.

16 września

Rektor i prorektorzy uczestniczyli w uroczystej gali zamknięcia XVIII Lubelskiego Festiwalu Nauki „Ogrody Nauki”.

17 września

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w zjeździe absolwentów. Uroczystość zorganizował prof. L. Rachoń.

19 września

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z postanką T. Hałas.

Prorektor B. Sołowiej wygłosił wykład inauguracyjny podczas Polskiego Kongresu Serowarskiego w Łochowie.

Prorektor U. Kosior-Korzecka wzięła udział w uroczystym otwarciu Lubelskiego Salonu Maturzystów 2022 w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim.

20 września

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w konferencji Gala Grup Operacyjnych na Rzecz Innowacji EPI Województwa Lubelskiego, która odbyła się w Puławskim Parku Naukowo-Technologicznym.

Prorektor A. Waśko brał udział w Gali Jubileuszu 70-lecia Polskiego Radia Lublin.

21 września

Rektor K. Kowalczyk i prorektor B. Sołowiej uczestniczyli w otwarciu VIII Konferencji Naukowo-Technicznej „Nowe kierunki badań w inżynierii środowiska, energetyce i geodezji”, która odbyła się w Urszulinie.

Prorektor A. Waśko uczestniczył w uroczystości z okazji jubileuszu 60-lecia powołania Wojewódzkiego Klubu Techniki i Racjonalizacji w Lublinie.

22 września

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w III Konferencji Naukowej pt. „Nauka o zbożach – osiągnięcia i perspektywy”.

23 września

Prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyła w uroczystych obchodach jubileuszu 50-lecia IX LO im. Mikołaja Kopernika w Lublinie.

28 września

Rektor K. Kowalczyk brał udział w Konferencji Delegatów ZNP.

Prorektor B. Sołowiej uczestniczył w Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego oraz w posiedzeniu Rady LPNT.

Prorektor A. Waśko uczestniczył wraz z działem IT oraz działem budżetowania i controllingu w workshopie zorganizowanym przez firmę Microsoft w Warszawie.

30 września

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w nagraniu wywiadu w TV Lublin.

PAŹDZIERNIK**4 października**

Prorektor A. Waśko uczestniczył w uroczystej inauguracji roku akademickiego 2022/2023 w Uniwersytecie Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach.

Rektor K. Kowalczyk, prorektorzy U. Kosior-Korzecka i A. Marczuk uczestniczyli we mszy świętej z okazji inauguracji nowego roku akademickiego.

Rektor K. Kowalczyk spotkał się z dr hab. A. Sobotą, prof. uczelni, i prezesem firmy POLMAK, D. Polakiem. Spotkanie dotyczyło nawiązania współpracy.

5 października

Rektor K. Kowalczyk wziął udział w inauguracji roku akademickiego na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie.

Prorektor A. Marczuk wziął udział w inauguracji roku akademickiego na Politechnice Lubelskiej.

Rektor K. Kowalczyk, prorektor A. Marczuk, kwesor E. Walkowska, kanclerz G. Szymczyk, kier. Biura Kadr i Płac A. Popiółek spotkali się ze Związkami Zawodowymi UP w Lublinie.

Prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyła w uroczystości inaugurującej działalność Wydziału Medycznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

6 października

Rektor K. Kowalczyk spotkał się z dziekanami i koordynatorami wydziałów UP w Lublinie. Spotkanie dotyczyło ustalenia zasad dystrybucji jodku potasu na wypadek wystąpienia zagrożenia radiacyjnego.

7 października

Prorektor A. Waśko uczestniczył w uroczystości 50 lat istnienia Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Oleszycach.

12 października

Prorektor B. Sotowiej uczestniczył w spotkaniu z firmą Symbioz w związku z komercjalizacją wyników badań pracowników UP w Lublinie.

13–14 października

Rektor K. Kowalczyk i prorektorzy B. Sotowiej i A. Marczuk wzięli udział w Konferencji Rektorów Uczelni Rolniczych i Przyrodniczych zorganizowanej przez UP w Lublinie. Konferencja odbyła się w Urszulinie.

17 października

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu poświęconym Lubelskiej Unii Cyfrowej, które odbyło się w Auditorium Maximum w UM w Lublinie.

18 października

Prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyła w posiedzeniu Komitetu Honorowego Obchodów Narodowego Święta Niepodległości 11 Listopada w Województwie Lubelskim.

19 października

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu otwierającym posiedzenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej na Wydziale Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki.

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w inauguracji roku akademickiego 2022/2023 w Akademii Zamojskiej.

19–21 października

Prorektor B. Sotowiej wraz z kierownik Działu Nauki I. Czają-Banasiak uczestniczyli w ogólnopolskiej konferencji Prorektorów ds. Nauki oraz Kierowników Działów Nauki wraz z przedstawicielami KEN oraz MEIN w Krynicy.

20 października

Rektor K. Kowalczyk z okazji Szczytu Cyfrowego IGF Polska 2022 spotkał się z petnomocnikiem rządu ds. cyberprzestępczości J. Cieszyńskim.

Prorektor U. Kosior-Korzecka w Centrum Kongresowym UP oficjalnie otworzyła Wielką Lekcję „Człowiek w środowisku” i opowiedziała o działalności edukacyjnej Uniwersytetu.

21 października

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w Gali Sportu Akademickiego w ramach Jubileuszu 100-lecia Akademickiego Związku Sportowego. Gala była podsumowaniem sportowego roku akademickiego 2021/2022 oraz uroczystym podsumowaniem Akademickich Mistrzostw Polski.

24 października

Prorektor U. Kosior-Korzecka oraz B. Jezierska, dyrektor V LO im. Marii Skłodowskiej-Curie, podpisały list intencyjny o współpracy UP w Lublinie.

25 października

Prorektor B. Sotowiej podpisał porozumienie o współpracy pomiędzy UP w Lublinie a Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych „POLSKA EKOLOGIA”. Na mocy porozumienia został również utworzony Eko-HUB UP w Lublinie.

26 października

Rektor K. Kowalczyk i prorektor U. Kosior-Korzecka podpisali listy intencyjne z Państwową Szkołą Budownictwa i Geodezji im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie oraz z Zespołem Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Ireny Kosmowskiej (Korolówka-Osada) koło Włodawy. W spotkaniu uczestniczył zastępca prezydenta Lublina ds. oświaty i wychowania M. Banach.

Prorektor U. Kosior-Korzecka podpisała list intencyjny w sprawie współpracy UP w Lublinie z Państwową Szkołą Budownictwa i Geodezji im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie oraz z Zespołem Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Ireny Kosmowskiej.

Prorektor B. Sotowiej uczestniczył w posiedzeniu Rady Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego.

27 października

Rektor K. Kowalczyk i prorektor B. Sotowiej uczestniczyli w otwarciu konferencji Stowarzyszenia Polska Ekologia na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii.

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w posiedzeniu Związku Uczelni Lubelskich, w którym oprócz rektorów uczelni partnerskich uczestniczyli Prezydent Miasta Lublin K. Żuk, wicewojewoda lubelski R. Gmitruczuk.

Prorektor U. Kosior-Korzecka uczestniczyła w konferencji prasowej związanej z podpisaniem umowy partner-

skiej pomiędzy Muzeum Nadwiślańskim w Kazimierzu Dolnym a Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie, połączonej z uroczystym zakończeniem pierwszego sezonu wypasu owiec przy Zamku w Janowcu.

28 października

Prorektor B. Sołowiej wraz z prorektorami ds. nauki lubelskich uczelni wręczył dyplomy dla laureatów projektów: „Interprojekt” oraz „Staż za miedzą” w ramach działań Grupy Nauka Związku Uczni Lubelskich w Auditorium Maximum UM w Lublinie.

LISTOPAD

4 listopada

Prorektor B. Sołowiej wraz z zastępcą kanclerza M. Mirosławem uczestniczyli w spotkaniu z firmą Medisept (w siedzibie firmy) w celu nawiązania współpracy naukowo-badawczej.

7 listopada

Władze rektorskie uczestniczyły w otwarciu Pracowni Umiejętności Klinicznych w Innowacyjnym Centrum Patologii i Terapii Zwierząt na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej.

9 listopada

Rektor K. Kowalczyk spotkał się z rektorem Szkoły Wyższej Wymiaru Sprawiedliwości gen. dr. M. Strzelcem.

Rektor K. Kowalczyk spotkał się z rektorem UM w Lublinie W. Zatuską.

14 listopada

Prorektor B. Sołowiej uczestniczył w posiedzeniu Rady Innowacyjnego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Lublina przy Prezydencie Miasta Lublin K. Żuku.

15 listopada

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w 4. posiedzeniu Krajowego Zespołu Koordynacyjnego PDO, które odbyło się w Zamku Janów Podlaski.

16 listopada

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w debacie rektorów polsko-ukraińskich. Gospodarzem spotkania był rektor KUL ks. M. Kalinowski.

17 listopada

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w nadaniu doktora honoris causa UP w Poznaniu prof. T. Gruszeckiemu.

18 listopada

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu online „Ocena zewnętrzna funkcji audytu w UP w Lublinie w formie samooceny z niezależną walidacją”. Uczestnikami spotkania byli: A. Cudowska-Sojko, audytor wewnętrzny Uniwersytetu w Białymstoku, D. Sandrock, audytor wewnętrzny UP we Wrocławiu.

19 listopada

Rektor K. Kowalczyk oraz Prorektorzy B. Sołowiej i U. Kosior-Korzecka wystąpili w programie telewizyjnym Jesień z TVP 3.

21 listopada

Rektor K. Kowalczyk i prorektor B. Sołowiej uczestniczyli w gali przedsiębiorczości „Ambasadorzy Lubelskich

Funduszy Europejskich”, która odbyła się w Lubelskim Centrum Konferencyjnym.

22 listopada

Rektor K. Kowalczyk podpisał umowę o współpracy pomiędzy 5 partnerami: Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie, Ośrodkiem Rewalidacyjno-Wychowawczym w Łęcznej, Powiatem Łęczyńskim, Lubelskim Węgłem „Bogdanka” S.A., Stowarzyszeniem na Rzecz Dzieci, Młodzieży i ich Rodzin SENSUS.

23 listopada

Rektor K. Kowalczyk i prorektor A. Marczuk wręczyli nagrody jubileuszowe.

Prorektor B. Sołowiej uczestniczył w posiedzeniu Rady Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego.

24 listopada

Rektor K. Kowalczyk wziął udział w uroczystości otwarcia Konsulatu Węgier w Lublinie.

24-25 listopada

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w posiedzeniu prezydium oraz zgromadzeniu plenarnym Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich.

29 listopada

Rektor K. Kowalczyk i prorektor U. Kosior-Korzecka podpisali listy intencyjne z Zespołem Szkół nr 2 w Kraśniku oraz IX Liceum Ogólnokształcącym w Lublinie. W spotkaniu uczestniczył również wiceprezydent Lublina M. Banach.

30 listopada

Rektor K. Kowalczyk był na jesiennym koncercie Zespołu Pieśni i Tańca „Jawor”, podczas którego podziękował odchodzącemu na emeryturę Z. Romanowiczowi za długoletnią pracę i kierowanie Zespołem.

GRUDZIEŃ

1 grudnia

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył online w spotkaniu z firmą ACCOLADE w celu nawiązania współpracy.

5 grudnia

Rektor K. Kowalczyk i prorektor B. Sołowiej uczestniczyli w powołaniu B. Łukasika na pełnienie funkcji konsula honorowego Republiki Czeskiej w Lublinie.

6 grudnia

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w 52. Sesji Zgromadzenia ogólnego Członków Oddziału PAN w Lublinie.

Rektor K. Kowalczyk i prorektor B. Sołowiej uczestniczyli w konferencji inaugurującej program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w Lubelskim Centrum Konferencyjnym.

7 grudnia

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w posiedzeniu kapituły Lubelskiej Nagrody Naukowej im. prof. Edmunda Prosta.

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w spotkaniu z dyr. Centralnego Ośrodka Badań Odmian Roślin Uprawnych prof. H. Bujakiem.

15 grudnia

Władze rektorskie uczestniczyły w spotkaniu wigilijnym społeczności akademickiej UP w Lublinie, w którym udział wzięli abp S. Budzik, metropolita lubelski.

22 grudnia

Rektor K. Kowalczyk uczestniczył w tradycyjnym obiedzie wigilijnym rektorów Związku Uczelni Lubelskich.

Oprac. Monika Jaskowiak

Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Posiedzenie w dniu 23 września 2022 r.

Senat poparł wniosek w sprawie wszczęcia postępowania opiniodawczego o nadanie tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr. hab. Markowi Świtońskiemu.

Senat powołał prof. dr. hab. Monikę Bugno-Poniewierską i prof. dr. hab. Stanisława Kamińskiego na recenzentów w postępowaniu o nadanie tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr. hab. Markowi Świtońskiemu.

Senat pozytywnie zaopiniował powołanie mgr. inż. Jerzego Horbowskiego-Zaranka na kierownika Centrum Kultury i Folkloru Wsi UP w Lublinie.

Senat poparł wniosek w sprawie zaopiniowania:

- projektu Regulaminu Uczelnianej Komisji Etycznej do Spraw Badań Naukowych z Udziałem Ludzi;
- projektu zarządzenia w sprawie finansowania postępowania o nadanie tytułu profesora.

Senat podjął uchwałę:

- w sprawie pensum dydaktycznego nauczycieli akademickich UP w Lublinie w roku akademickim 2022/2023;
- zmieniającą uchwałę nr 99/2019–2020 Senatu UP w Lublinie z dnia 25 września 2020 r. w sprawie powołania Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich na kadencję 2020–2024.

Posiedzenie w dniu 28 października 2022 r.

JM Rektor Krzysztof Kowalczyk wręczył nagrody pracownikom UP w Lublinie przyznane za publikację o najwyższej liczbie cytowań wydaną w ostatnich 5 latach według bazy Web of Sciences (zakres lat publikowania 2017–2021). W gronie nagrodzonych znaleźli się: dr Ewa Baranowska-Wójcik, dr hab. Anna Winiarska-Mieczan, prof. uczelni oraz dr hab. Dominik Szwajgier, prof. uczelni. Kolejno laureatem nagrody za publikację naukową o najwyższym IF w roku 2021 została dr hab. Izabela Joško, prof. uczelni. Z kolei, za działalność kliniczną nagrodę otrzymali lek. wet. Jagoda Ciszewska, dr hab. Anna Śmiech, prof. uczelni; dr Renata Komsta oraz lek. wet. Jacek Kutrzuba.

Senat wyraził pozytywną opinię w sprawie:

- powołania mgr. inż. Grzegorza Siemińskiego na kierownika Gospodarstwa Doświadczalnego w Czesławicach i na kierownika Gospodarstwa Doświadczalnego w Felinie;
- powołania dr. inż. Dariusza Juszczaaka na kierownika Gospodarstwa Doświadczalnego w Uhrusku;
- wstrzymania naboru i likwidacji stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego stopnia kierunku inżynieria rolnicza i leśna.

Senat podjął uchwałę w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Posiedzenie w dniu 2 grudnia 2022 r.

Senat podjął uchwałę zmieniającą uchwałę nr 99/2019–2020 Senatu UP w Lublinie z dnia 25 września 2020 r. w sprawie powołania Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich na kadencję 2020–2024.

Senat pozytywnie zaopiniował wniosek w sprawie wstrzymania naboru i likwidacji stacjonarnych studiów pierwszego stopnia kierunku:

- pszczelarstwo w agrosystemach;
- zarządzanie i adaptacja do zmian klimatu.

Oprac. Monika Jaskowiak

Tytuł profesora honorowego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie dla prof. Sergia Orlandiego

Wystąpienie rektora Krzysztofa Kowalczyka wygłoszone 15 września 2022 r.

Prof. prof.: Halina Smal
i Sergio Orlandi

Ladies and Gentlemen!

The calendar of academic celebrations includes special days in which we especially appreciate and honor outstanding people: meritorious for the development of science and cooperation between research centers, recognizing important social problems and taking action to overcome them. One of such celebrations is awarding the title of professor honoris causa. Today, the University of Life Sciences in Lublin awards this honorable title to prof. Sergio Orlandi, the Dean of Department Technical and Environmental Science in European Academy of Science and Arts, the Chief Engineer in International Thermonuclear Experimental Reactor, an outstanding expert in nuclear power plants and a man who notices the drama and suffering of another human being and provides selfless help to those in need.

Fully appreciating the greatness of merits in the field of research, organization and humanitarianism, and taking into account the wonderful personality of prof. Sergio Orlandi the Agriculture and Horticulture Discipline Council and the Senate of the University of Life Sciences in Lublin awarded the Professor with the title of professor honoris causa.

Ladies and Gentlemen!

The modern world is dependent on energy. We need it not only to drive vehicles, aircraft, spaceships,

machines and devices but we also need energy in winter to heat rooms and in summer to cool them. We cannot imagine our daily work and existence without electricity and fuels such as natural gas, gasoline or diesel oil. It can be said that the progress of humanity's civilization was related and often depends on the possibility of obtaining energy, and its proper storage and use. The problems in the global energy market has resulted in many economic and social crises. These problems are clearly visible today. The aggression of Russian troops against Ukraine and the consequences of the sanctions led to the reduction in the import of natural gas, coal and crude oil from Russia to Poland and other European countries. The problem of the shortage of energy contributes to the fact that we are concerned about the nearest future, bearing in mind energy security. However, we need to know that fossil fuels may run out sometime or their extraction will be too difficult and expensive, so we have to pay attention to the energy obtained from other sources. Renewable energy sources are an alternative to fossil fuels. Energy obtained from water, wind and sun will certainly be of great importance for our energy security. These issues, including problems related to renewable energy sources, are also dealt with by employees from the University of Life Sciences in Lublin. However, we must not forget about the energy obtained from fissioning the nuclei of heavy elements such as uranium and the future that thermonuclear energy has before it. The problems related to the safe use of nuclear energy, the proper protection of these power plants and the safety of post-production waste storage were dealt with by prof. Sergio Orlandi.

Professor Sergio Orlandi was born in Tripoli in Libya, in Italian family. In 1980 he graduated in Nuclear Engineering from the University of Pisa and then in Project Management from Imperial College in London. He started his research and implementation career at Ansaldo Nucleare in 1980 as system designer of Fast Breeder Reactors – Super-Phoenix and Light Water Reactors type PWR and BWR, as well as Heavy Water Reactors – CANDU. His professional work was related to the design and supervision of the construction of nuclear power plants in many countries. He

supervised the Upper Control System on the Chernobyl and Fukushima Shelters. In his research activity, he dealt with issues related to the construction and operation of nuclear power plants, including fuel cycle management, electricity generation and distribution, cooling water systems, and the construction of devices for remote service and management as well as waste disposal. Currently, he also deals with research problems in the field of obtaining energy from renewable sources and carbon sequestration, taking into account the prevention of climate change.

Since 2013, he has been living in France in Aix en Provence. He is currently the Head of the Plant Engineering Department and Chief Engineer in International Thermonuclear Experimental Reactor. This international research program aims to explore the possibility of large-scale production of energy from controlled nuclear fusion. The main task is to build a large Tokamak capable of controlling the thermonuclear reaction. Tokamak is being built in the Cadarache research center near Marseille. The first thermonuclear fusion is planned for 2025. Based on this research, a future generation of fusion reactors with a capacity of about 4,000 MW is to be built. The tasks of the Department headed by Professor Orlandi include the implementation of devices for remote operation of the reactor, management and liquidation of generated waste, and assembly activities for the tokamak complex. As prof. Sergio Orlandi says, in his professional work he takes the most difficult experience to get the „Sun” on „Earth”.

In addition to research, implementation and organizational work, prof. Sergio Orlandi deals with humanitarian aid, cooperating with organizations dealing with such activities and directly participating in work in this field. In one of the interviews, he said: „In private life, my wife and I really love to spend our free time helping

poor and suffering people both in the hospital and on the roads. I really know that I am lucky in life: I really want to enjoy myself with people who can't say it about themselves”.

Ladies and Gentlemen!

Application for granting prof. Sergio Orlandi with the title of professor honoris causa of the University of Life Sciences in Lublin, submitted by the Faculty of Agrobiotechnology, was supported by the Agriculture and Horticulture Discipline Council and the academic community from other faculties of our University. Fully appreciating the greatness of merits in the field of research, implementation and organization, as well as the great humanitarian attitude in the field of helping people in need and suffering, and taking into account the great personality of prof. Sergio Orlandi the University of Life Sciences in Lublin awarded the Professor with the title of professor honoris causa. The awarding of the title takes place during an exceptional time, during the Lublin Science Festival, and on a day dedicated especially to energy issues. This day has symbolic significance. It combines what has already been done with what has already been researched and is presented to the public with what the Honorary Professor is currently dealing with – the future of energy, which will be the acquisition of thermonuclear energy, which is why today we honor an outstanding and wonderful man, prof. Sergio Orlandi.

By awarding this honorable academic title, our University expresses its thanks and gratitude to prof. Sergio Orlandi. Dear Honorable Professor Honoris Causa of the University of Life Sciences in Lublin, on this important and solemn day, please accept the best wishes for all prosperity, health and success in further research work, and a lot of satisfaction and joy in your personal and family life.

Laudacja wygłoszona przez prof. dr hab. Halinę Smal

Your Magnificence Rector, High Senate,
Highly Honorary Professor of the University of Life Sciences in Lublin,

Ladies and Gentleman!

I have a great privilege and honour to present professor Sergio Orlandi, the Head of the Plant Engineering Department at ITER (International Thermonuclear Experimental Reactor) and Chief Engineer in ITER International Organization, a Selected Member and the Dean of Class VI of the European Academy of Sciences and Arts – Technical and Environmental Sciences, a Qualified Member of American Society of Mechanical Engineers, a Consultant Member of

International Atomic Energy Agency, a Member of the Board Associazione Italiana Nucleare, a Consultant Member of OECD, a world-renowned, accomplished nuclear engineer, who has worked all over the world, and who is to receive today the title of Honorary Professor of our University.

Sergio Orlandi was born in Tripoli in Libya on the 21st of May 1956. Ever since he was a child, he paid special attention to the behaviour of materials. Since his young years, he has always wanted „to get to the bottom of things”, to study the ever smaller things, down to the elementary particles. When asked: „What do you want to do when you grow up?”, he would

Od lewej prof. prof.: Krzysztof Kowalczyk, Barbara Kotodziej, Sergio Orlandi

answer that he wanted to study the nuclear behaviour of things. And so, he graduated in Nuclear Engineering in Pisa University on June 1980 and then he received his Ph.D. in Safety Nuclear Engineering. He says that nuclear technologies were his destiny.

He started his career as a student at Ansaldo Nucleare in Genoa in 1980, the pre-eminent nuclear service company in Italy, as a system designer of Fast Breeder Reactors (FBR-Super-Phoenix), Light Water Reactors (PWR&BWR) and Heavy Water Reactors (CANDU). Since then, he has been working at increasing levels of responsibility in Fast Nuclear Reactors (Services in Phoenix and Super-phoenix) and Light/Heavy Water Reactors (Cernavoda Units 1 & 2, AP600 and AP100), before becoming the Director of Engineering Department at Ansaldo Nucleare (in April 2005), and then its General Director (in 2008). He led the erection of the Nuclear Power Plants in Cernavoda in Romania Units 1 & 2 – CANDU plants, Mochovce 3 & 4 – VVR 440 Plants in Slovakia and AP1000 – Four Units – in Sanmen and Haiyang in China. He has developed the Methodology for Stress Test Evaluation in all European nuclear power plants, following Fukushima Accident of March 2011. As a nuclear engineer, he has worked all over the globe – in Argentina, Ukraine, Lithuania, Russia, Bulgaria, Hungary, Pakistan, Egypt, Turkey and the USA, to name a few places.

The Professor's engineering achievements are very impressive and it is impossible to list them all in a short speech. In Ansaldo Nucleare, between 1988 and 1990, he held the position of the Principal Engineer for Conventional Power Plant layout and Piping Systems/Component Stress Analysis. The main works involved the development of plant layouts and main piping (Thermal Cycle) stress analysis for projects in China, Pakistan, and Egypt; the development of plant layouts and constructive solutions for hydraulic plants, development of „Special Handbooks” to perform Service Activities of Plant Life Extensions (PLEX).

In the period from 1990 to 1992, he was responsible for the development of AP600 and SBWR plants layouts in accordance with Italian Safety requirements, Structural Qualification and Study of Main Piping Systems for AP600, SBWR, Superphenix, and Candu Cernavoda Plants.

He was also a Manager for Engineering Activities with Supervision/Coordination and in Field Erection (in the years 1995–2000), where his responsibilities included decommissioning activities for Saluggia plant and waste treatment in Chernobyl nuclear plant, as well as other tasks.

In the years 2007–2012, he was the General Director of the Ansaldo Nucleare Project. He dealt with the problems of nuclear integration; he was the head

of the Department of Construction of New Installations and Decommissioning.

He also held the positions of the Decommissioning Director and Technical Director of the Ansaldo Project, where his responsibilities included the introduction of innovative methods of solid waste treatment in Ignalina, the treatment of solid radioactive wastes at the Andreeva Bay power plant in Russia, and innovative treatment for radiological wastes generated by civil hospitals.

As Technical Director at Ansaldo Nucleare, he was responsible, among other things, for the design of the European Passive Plant (EPP), integrating experience of European utilities. He developed the Structural Module Design for the Westinghouse AP 1000 project, and the ACC's qualified waste storage facility for the Saluggia Power Plant. He also dealt with wastes treatment for the Khmelnytsky Power Plant in Ukraine, and developed an Integrated Automatic Monitoring System for Chernobyl Shelter and the wastes treatment for Chernobyl (LRTP).

In the years 2000–2002, he worked as a manager in the decommissioning of Italian Nuclear Power Plants, developing, among others, an executive project for a waste management facility in Caorso and Garigliano and decommissioning project for Italian nuclear plants Caorso, Garigliano and Trino Vercelese E. Fermi.

Professor Orlandi conducted innovative research on the methodology for Plant Life Extension to Conventional Power Plants as well as the treatment of Chernobyl wastes and the planning of nuclear fusion installations

He also refined the requirements for leak detection systems for various systems and plant areas, modernized the Kozloduy Nuclear Power Plant in Bulgaria (developed innovative fire protection systems), and upgraded the Russian Novovoronezh Nuclear Power Plant in terms of seismic resistance.

Currently, he works for ITER – International Thermonuclear Experimental Reactor Organization as the Head of Plant Engineering Department – on the most challenging project to get „Sun” on the „Earth”. His responsibilities include the management of fuel cycle, electrical power generation and distribution, Water/Cryogenic Cold sinks for the whole ITER Plant (cooling water system as well as cryogenic system and vacuum system), the implementation of remote handling devices, and the management of operational and decommissioning wastes for the whole Life of the Project. The Department is also in charge of Plant Installation activities for the Tokamak Complex. The Tokamak is an experimental machine to harness the energy of fusion and is designed to prove the feasibility of fusion as a large-scale and carbon-free source of energy.

Prof. Halina Smal

ITER is the second most expensive research programme in the world, after the International Space Station programme. The goal of ITER, which is located in Cadarache, in France, is to operate at 500 MW (for at least 400 seconds continuously) with 50 MW of plasma heating power input. No electricity will be generated at ITER. First plasma is planned for 2025, with deuterium–tritium fusion experiments commencing in 2035. In 2021 during a webinar titled „Why Humanity Needs Nuclear”, he said: „We know very well that we are on the border of the new technology, of scientific development, but we also know that we are making something which is historical and good for humanity. Our target is to be able to produce energy at low cost for all the human population whilst respecting and satisfying all the environmental requirements”. Currently, he is also involved in obtaining energy from renewable sources and CO₂ sequestration in the aspect of climate change. He was the editor of a textbook on these subjects.

Sergio Orlandi has vast experience gained in Fusion and Fusion Nuclear Plants designing, purchasing, assembling and commissioning them in various countries around the world, which he has shared at summits in the USA, Europe and China. He has acquired special skills thanks to the experience gained in Chernobyl after the catastrophic accident, where he implemented the Integrated Automated Management System and Liquids waste Management derived from Accidental Catastrophic scenario.

The Professor Honoris Causa of Our University has also great organizational/managerial skills, gained as a Finmeccanica/Leonardo Manager since 1992, when he was nominated Manager of the Company, and continued to become the Director General of the Company in 2005. Leonardo is an Italian multinational company specializing in aerospace, defence and security. Also, he obtained qualification at the

Imperial College in London in the year 2010 through the Executive Leadership Programme, checking the organization and efficiency of London Olympic Games 2012.

Professor Orlandi gave a number of presentations at various conferences and is the co-author of scientific publications in the field of nuclear fusion. He has participated in many international research projects. He has been awarded many prizes and distinctions for his work, including the award of the Director of the Experimental Research Centre in „ENEA Brasimone (BO)” for the „Eutectic Lead” Programme, the award of the Director of the Experimental Research Department in „ENEA Cassacia” in Rome for the „Safety Valve Steam Discharge”, and many more.

He is an outstanding nuclear engineer for whom work is a great passion. He co-creates new technologies, not forgetting the most important things such as family, friendship, and above all, building mutual trust between nations through cooperation based on partnership and responsibility for quality.

In addition to research and engineering activities, Professor Orlandi is involved in humanitarian activities, which he regards as his mission. His wife and he help other people because, as he puts it: „giving without expecting anything back is the best path towards achieving something impressive for yourself”. Millions of people worldwide need humanitarian aid as a result of armed conflicts, climate change, insufficient development and food crisis. Various types of help are needed in many places around the world. Countries in need can be supported in many ways,

one of which is volunteer work. This is the path that Sergio Orlandi and his wife have taken. His biggest professional dream today is to be able to complete ITER on schedule. His other dream, once ITER is commissioned, is spending the rest of his life as a volunteer. His wife and he try to spend a couple of weeks every year in Africa helping those in need. However, he would like to be able to do it fulltime.

Dear All!

The academic community of the University of Life Sciences in Lublin pays today a tribute to an amazing man, the eminent world-renowned professor, and a nuclear engineer – Sergio Orlandi. The title of Honorary Professor of the University of Life Sciences in Lublin for Professor Sergio Orlandi was granted based on the recommendation of the Council of the Faculty of Agrobioengineering, supported by the opinion of Professor Barbara Kołodziej from our university and Senate. Today we hand this title to an extraordinary man with high personal culture and friendliness. We also perceive this event as the ennoblement of the Faculty of Agrobioengineering.

Honorary Professor of the University of Life Sciences in Lublin!

On this special day, I wish you many further achievements in the field of nuclear engineering and sciences, prosperity and the continuation of a great career, good health, and satisfaction in achieving all your personal and professional goals. May all your dreams come true.

Fot. Alicja Jaroszevska

Ochrona zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich

Międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Rodzime rasy zwierząt jako ważny element ochrony bioróżnorodności, zachowania tradycji regionów oraz produkcji żywności o podwyższonych walorach prozdrowotnych” połączona z jubileuszem 50-lecia pracy naukowej prof. dr. hab. dr. h.c. multi Zygmunta Litwińczuka oraz 70-leciem Katedry Hodowli i Ochrony Zasobów Genetycznych Bydła, Lublin–Urszulin 14–15 czerwca 2022

Zasoby genetyczne zwierząt dla wyżywienia i rolnictwa są podstawą światowego bezpieczeństwa żywnościowego i są kluczowe dla przetrwania i dobrobytu. Problem głodu z upływem lat staje się kwestią coraz bardziej nagłą. Jak podkreślono w aktualnym raporcie dotyczącym bezpieczeństwa

żywnościowego i żywienia na świecie (FAO), walka z głodem i niedożywieniem stanowi ogromne wyzwanie, a na skutek pandemii COVID-19 stała się jeszcze trudniejsza. Zasoby genetyczne zwierząt pozwalają na przystosowanie do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych i środowiskowych,

w tym do zmian klimatycznych. Poprzednie pokolenia zostawiły nam w spadku ogromne bogactwo i różnorodność zasobów genetycznych, my natomiast powinniśmy zrobić wszystko, aby następne pokolenia mogły z nich korzystać.

Polska należy do krajów o dużych zasługach i tradycji w ochronie gatunkowej zwierząt. Już 100 lat temu, tzn. w latach 20. XX w., zapoczątkowano program restytucji żubrów, który odniósł spektakularny sukces nie tylko w Polsce, ale i na świecie. Nieco później, w 1936 r., profesor Tadeusz Vetulani rozpoczął hodowlę zachowawczą konika polskiego w rezerwacie leśnym w Białowieży, testując hipotezę o możliwości odwrócenia procesu domestykacji. Działalność naukowa wielu wybitnych polskich profesorów z końca XIX w. i pierwszej połowy XX w. związanych z hodowlą zwierząt obejmowała problemy i obszary badawcze dotyczące ras rodzimych. Przytoczyć tu można profesorów Leopolda Adametza, Mieczysława Czaję, Ludwika Zabielskiego, Stefana Aleksandrowicza, Laurę Kaufman i Romana Prawocheńskiego.

Obecnie Polska to jeden z krajów najbardziej zaangażowanych w ochronę zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich. Realizowane aktualnie programy ochrony obejmują 92 rasy/linie/odmiany.

Ważne miejsce w tym procesie zajmuje Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie. W zakładach doświadczalnych utrzymujemy prawdopodobnie największą liczbę ras objętych programami ochrony. Mamy bydło białogrzbięte, owcę uhruską i świniarkę, kozę sandomierską, koniki polskie, kuce felińskie, konie małopolskie, świnię puławską oraz kury zielononóżki i polbary. Wielu znanych profesorów lubelskiej zootechniki jest ściśle związanych z badaniami nad naszymi rodzimymi rasami zwierząt oraz współpracuje z ośrodkami naukowymi w ościennych krajach (Słowacja, Ukraina, Litwa).

Rok 2022 to rok jubileuszu 70-lecia Katedry Hodowli i Ochrony Zasobów Genetycznych Bydła Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Jednostka ta, jako Zakład, została oficjalnie powołana w 1952 r. w ramach Katedry Szczegółowej Hodowli Zwierząt Wydziału Rolnego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Wiodącym problemem badawczym realizowanym w Katedrze w ostatnich 25 latach jest ochrona bioróżnorodności, a w szczególności restytu-

cja i ochrona zasobów genetycznych bydła białogrzbiętego. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu i determinacji pracowników jednostki odtworzono, uznana w latach 70. ub. w. za wymarłą, rodzimą rasę bydła z pojedynczych zwierząt kupowanych na terenie wschodniej Polski. Podstawą wszystkich działań był opracowany w 2002 r. przez prof. Zygmunta Litwińczuka dla ministra rolnictwa „Program hodowlany ochrony zasobów genetycznych bydła białogrzbiętego”. Minister rolnictwa decyzją nr 210 z dnia 31 lipca 2003 r. uznał białogrzbięty za polską rasę bydła i otworzył dla niej księgi hodowlane, które prowadzi Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie. Rozpoczynając od 4 stad i 20 krów wpisanych do ksiąg w 2003 r. doszliśmy po 20 latach pracy do ponad 100 gospodarstw na terenie całej Polski, w których utrzymywanych jest ponad 1200 krów objętych badaniami.

Dla upamiętnienia jubileuszu Katedra Hodowli i Ochrony Zasobów Genetycznych Bydła wraz z lubelskim kołem Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego zorganizowały w dniach 14–15 czerwca 2022 r. na terenie UP w Lublinie oraz w Urszulinie międzynarodową konferencję naukową pt. „Rodzime rasy zwierząt jako ważny element ochrony bioróżnorodności, zachowania tradycji regionów oraz produkcji żywności o podwyższonych walorach prozdrowotnych”. Konferencję połączono z podsumowaniem dotychczasowej pracy dydaktycznej i naukowej prof.

Od lewej prof.: Adam Waśko, Zbigniew Grądzki, Eugeniusz Grela, Halina Buczkowska, Zygmunt Litwińczuk
Fot. Przemysław Jankowski

dr. hab. dr. h.c. multi Zygmunta Litwińczuka, wybitnego profesora i twórcy lubelskiej szkoły naukowej hodowli bydła.

Konferencja cieszyła się ogromnym zainteresowaniem – w obradach wzięło udział ponad 200 uczestników i zaproszonych gości z Polski i Europy. Otworzył ją JM Rektor prof. Krzysztof Kowalczyk oraz dziekan Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki prof. Brygida Ślaska.

Listy gratulacyjne na ręce kierownika Katedry dr. hab. Witolda Chabuza, prof. uczelni, oraz profesora Zygmunta Litwińczuka złożył minister edukacji i nauki Przemysław Czarnek.

Swoją obecnością konferencję zaszczyliło wielu znakomitych gości ze świata nauki, polityki, samorządu oraz organizacji rolniczych. W obradach uczestniczyli przedstawiciele wszystkich polskich ośrodków naukowych związanych z rolnictwem, na czele z dziekanami, dyrektorami i kierownikami instytutów i katedr związanych z hodowlą zwierząt, a także przedstawiciele zagranicznych uczelni rolniczych – ze Słowacji i Ukrainy – oraz specjaliści w dziedzinie ochrony zasobów genetycznych zwierząt z Francji, Włoch i Ukrainy.

W konferencji wzięli udział także przedstawiciele samorządów (wszystkich szczebli), instytucji rządowych oraz organizacji rolniczych, a także przemysłu rolno-spożywczego i stacji unasienniania zwierząt w Polsce.

Uroczystość Jubileuszu 50-lecia pracy naukowej prof. dr. hab. dr. h.c. multi Zygmunta Litwińczuka swoją obecnością zaszczylił JM Rektor Krzysztof Kowalczyk wraz z prorektorami prof. Andrzejem Marcukiem, prof. Bartoszem Sołowiejem i prof. Adamem Waśko, ponadto JM Rektor Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach prof. dr. hab. Mirosław Minkina wraz z prof. Barbarą Biesiadą-Drzazgę, prorektor ds. studenckich.

Obecni byli także rektorzy i prorektorzy lubelskich uczelni minionej kadencji: prof. Stanisław Michałowski rektor UMCS, prof. Antoni Dębiński – rektor KUL, prof. Andrzej Drop – rektor UM, prof. Ewa Bojar – była prorektor Polit. Lubelskiej oraz aktualni prorektorzy UMCS i Politechniki Lubelskiej – profesoro- wie Zbigniew Pastuszak i Wojciech Framas.

Swoją obecnością jubileusz pracy zawodowej profesora Zygmunta Litwińczuka uświetnili także byli rektorzy Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie: prof. Józef Nurzyński, rektor AR w kadencji 1990–1996 i prof. Zdzisław Targoński, rektor UP w Lublinie w kadencji 2002–2008

W uroczystościach wzięli także udział wybitni przedstawiciele świata nauki, a w szczególności prof. Jan Janowski – przewod. sekcji nauk rolniczych Rady Doskonałości Naukowej – doktor honoris causa naszego Uniwersytetu, prof. Tomasz Szwaczkowski – przewodniczący Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN, prof. Anna Wójcik – prezes Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego oraz prof. Andrzej Wac-Włodarczyk

– prezes Lubelskiego Towarzystwa Naukowego. Obecny była także Prezydenta Miasta Lublin – Krzysztofa Żuka, i dyrektor generalny Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie – Agata Grula.

W pierwszym dniu konferencji zaprezentowano cykl referatów plenarnych. Referaty wygłosili: dr. hab. Witold Chabuz, prof. uczelni „70-lecie Katedry Hodowli i Ochrony Zasobów Genetycznych Bydła”, prof. dr. hab. dr. h.c. multi Zygmunt Litwińczuk „Osiągnięcia Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w ochronie rodzimych populacji zwierząt gospodarskich”; dr. hab. Elżbieta Martyniuk, prof. SGGW „Od światowej strategii do światowego planu działań na rzecz zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich”; dr. Tomasz Krychowski (były dyr. generalny Unii Spółdzielni URCEO-CREAVIA we Francji oraz doradca strategiczny organizacji hodowlanych we Francji i w Polsce) „Strategia rozwoju rodzimych ras bydła mlecznego na przykładzie Francji” oraz prof. dr. hab. Joanna Barłowska (UP w Lublinie) „Znaczenie lokalnych ras zwierząt w produkcji żywności regionalnej”.

W drugim dniu konferencji przedstawiono stan ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich w wybranych krajach. Referaty wygłosili: Peter Chrenek i Josef Bulla (Slovak University of Agriculture, Nitra, Slovakia) „Aktualny stan zasobów genetycznych zwierząt na Słowacji”, Volodymyr Ladyka (Sumy National Agrarian University, Ukraina) „Porównanie częstości występowania opcji genu beta-kazeiny CSN2 (rs43703011) u różnych ras krów ukraińskich i perspektywa tworzenia stad o genotypie A2/A2”, Vasył Terpai (Association of Brown Carpathian Cattle Breed, Ukraina) „Ochrona bioróżnorodności bydła w krajach regionu karpacciego”, Stefano Gandini (UMCS) „Rodzime rasy bydła we Włoszech – ochrona i wykorzystanie”.

W kolejnej sesji zaprezentowano stan ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich w Polsce. W tej części referaty wygłosili: dr. Magdalena Szyndler-Nęcza (IZ PIB w Balicach) „Wpływ tuczu i wartości rzeźnej loszek puławskich na ich życiową produkcję prosiąt”, dr. Wioletta Sawicka-Zugaj (UP w Lublinie) „Historia restytucji i stan aktualny ochrony zasobów genetycznych bydła białogrzbiecatego”, prof. dr. hab. Zbigniew Jaworski (UWM w Olsztynie) „Rola i znaczenie stad zachowawczych w hodowli koni”, dr. Kornel Kasperek (UP w Lublinie) „Zasoby genetyczne drobiu w Stacji Dydaktyczno-Badawczej Zwierząt Drobnych im. Laury Kaufman”. W sesji posterowej przedstawiono 58 doniesień.

W podsumowaniu stwierdzono, że duża różnorodność biologiczna pozwala na przystosowanie do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych, środowiskowych i klimatycznych. Powinniśmy robić wszystko, żeby zasoby genetyczne dla żywienia i rolnictwa nie ubożały a wręcz przeciwnie – zwiększały się.

Jubileusz 50-lecia pracy naukowej prof. dr. hab. dr. h.c. multi Zygmunta Litwińczuka

Profesor Zygmunt Litwińczuk to ceniony w Polsce i za granicą specjalista w dziedzinie hodowli bydła, twórca lubelskiej szkoły naukowej. Swoje naukowe życie związał z zagadnieniami hodowli i użytkowania bydła, ochrony zasobów genetycznych zwierząt oraz oceny surowców zwierzęcych.

Profesor Zygmunt Apolinary Litwińczuk urodził się 2 stycznia 1950 r. w Iłowcu (pow. zamojski). W 1967 r. podjął studia na Wydziale Zootechnicznym ówczesnej Wyższej Szkoły Rolniczej w Lublinie. Działał aktywnie w studenckim Kole Naukowym Zootechników, gdzie opublikował swoje pierwsze naukowe opracowanie. Pracę w Zakładzie Hodowli Bydła rozpoczął 1 października 1971 r., jeszcze jako student V roku Wydziału Zootechnicznego. Studia ukończył z wyróżnieniem w czerwcu 1972 r.

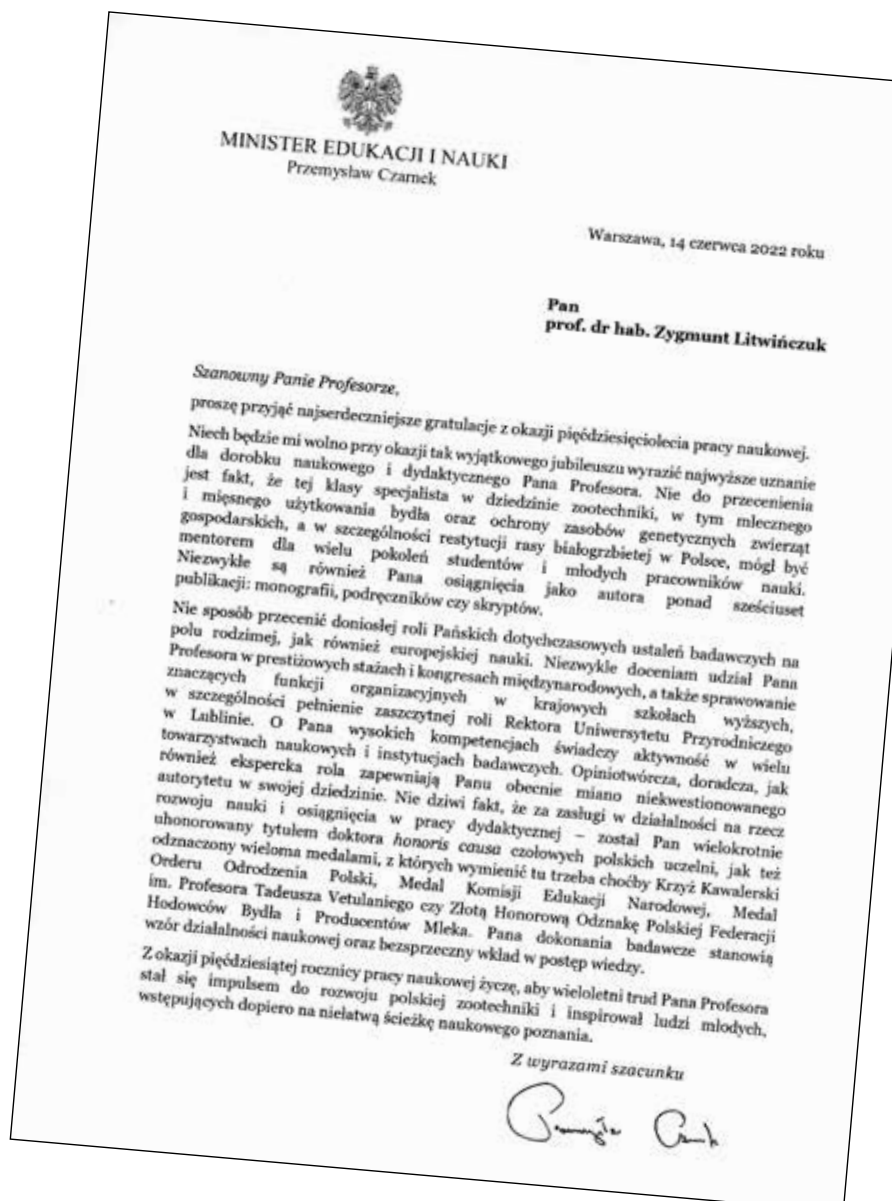
Stopień doktora nauk rolniczych uzyskał w 1976 r. po obronie (z wyróżnieniem) pracy pt. „Badania nad opasem buhajków rasy nizinnej czarno-białej z wykorzystaniem pastwiska w okresie letnim i kiszonki z traw w okresie zimowym”, której promotorem był prof. dr hab. dr. h.c. Władysław Zalewski. Habilitował się w roku 1981 (w wieku 31 lat) na Wydziale Zootechnicznym Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie na podstawie rozprawy pt. „Badania nad wpływem wychowu pastwiskowego i alkierzowego jałowic pochodzących z różnych środowisk hodowlanych na wzrost, rozwój i późniejszą produktywność w oborze wielkostadnej” (wyróżnioną nagrodą Ministra). Z dniem 1 stycznia 1983 r. został mianowany na stanowisko docenta. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego nauk rolniczych uzyskał 15 maja 1990 r., w wieku 40 lat. Z dniem 1 maja 1995 r. został mianowany na stanowisko profesora zwyczajnego. Doktor honoris causa 4 uczelni: Akademii Podlaskiej w Siedlcach (2008), Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (2013), Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu (2016), Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie (2021).

Prof. Zygmunt Litwińczuk należy do czołowych specjalistów w dziedzinie hodowli bydła w kraju i za granicą. W okresie 50 lat pracy naukowej (1971–2021) opublikował ponad 730 różnych prac, w tym ponad 330 prac oryginalnych i ponad 20 monografii oraz podręczników akademickich. Na wyróżnienie

zasługuje wydany pod redakcją Profesora jedynej w Polsce podręcznik „Ochrona zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich i dziko żyjących”. Kierował 15 projektami badawczymi, a w kilku innych uczestniczył jako główny wykonawca.

Wiodącym kierunkiem badawczym Profesora jest restytucja i ochrona zasobów genetycznych rodzimej rasy bydła białogrzbiatego. Było to działanie o znaczeniu światowym. W Europie wśród dużych gatunków zwierząt nie ma przypadków, aby po 50 latach udało się odtworzyć utraconą rasę.

Za naukowe zaangażowanie w problematykę restytucji i ochrony zasobów genetycznych rodzimej rasy bydła białogrzbiotów prof. Litwińczuk został wyróżniony w 2007 r. prestiżowym Medalem im. prof. Tadeusza Vetulaniego. W 2013 r. został

Prezydent Lublina Krzysztof Żuk
i prof. Zygmunt Litwińczuk
Fot. Przemysław Jankowski

wybrany na prezydenta Profesorskiego Klubu Hodowców Bydła, a za aktywną działalność w ogólnopolskim środowisku naukowym otrzymał w 2017 r. Medal im. Michała Oczapowskiego przyznawany przez Polską Akademię Nauk.

Prof. dr hab. Zygmunt Litwińczuk jest promotorem 20 zakończonych przewodów doktorskich i 4 doktoratów honoris causa. Jego 9 wychowanków uzyskało stopień doktora habilitowanego, z tego 5 tytuł profesora. Opracował 2 recenzje na tytuł doktora honoris causa, 19 na tytuł i stanowisko profesora, 30 na stopień doktora habilitowanego, 39 recenzji prac doktorskich, a także 90 opinii dla Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów i z jej powołania przewodniczył 19 komisjom habilitacyjnym. Pełnił wiele ważnych funkcji kierowniczych w nauce, m.in. prezesa Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, sekretarza naukowego i wiceprzewodniczącego Komitetu Nauk Zootechnicznych PAN, członka Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów, krajowego koordynatora komisji Cattle Production Europejskiej Federacji Zootechnicznej, przewodniczącego Komisji Rolnictwa i Weterynarii Oddziału PAN w Lublinie i przez ponad 20 lat członka Rady Naukowej Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu. Obecnie jest członkiem dwóch rad naukowych, tj. Instytutu Zootechniki PIB w Balicach i Państwowego Instytutu Weterynaryjnego PIB w Puławach. Jest również członkiem zespołu doradczego ministra ds. oceny wniosków o przyznanie stypendiów dla wybitnych studentów i młodych naukowców.

Profesor był i jest bardzo aktywny w wielu instytucjach i zrzeszeniach rolniczych, m.in. jako: sekretarz zespołu ds. chowu bydła Rady Naukowo-Technicznej przy ministrze rolnictwa, leśnictwa i gospodarki żywnościowej (1986–1990); czł. zespołu opracowującego program restrukturyzacji i modernizacji mleczarstwa w woj. lubelskim (1993–1996); twórca programu (2002) i kierownik (2003–2016) programu hodowlanego dla bydła białogrzbiatego

(Ministerstwo Rolnictwa); czł. zespołu doradczego ds. ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich przy ministrze rolnictwa i rozwoju wsi (od 2011); czł. Rady ds. Rolnictwa i Obszarów Wiejskich działającej przy wojewodzie lubelskim i marszałku województwa lubelskiego (2008–2015); czł. Rady Hodowlanej przy SHiUZ Bydgoszcz (2002–2012); prezes Polskiego Związku Hodowców Bydła Białogrzbiatego (2014–2016); przewodniczący Rady Hodowlanej Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego (od 2016); wiceprezes Lubelskiego Związku Hodowców Bydła i Producentów Mleka (2005–2015).

Na macierzystej uczelni pełnił funkcje kierownika Pracowni Oceny Surowców Pochodzenia Zwierzęcego (1991–1997) i Katedry Hodowli i Ochrony Zasobów Genetycznych Bydła (1995–2020), prodziekana (1986–1990) i dziekana Wydziału Zootechnicznego (1990–1996), rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie (2016–2020). Jako członek Senatu (1990–2012) był m.in. przewodniczącym Komisji ds. Statutu i Organizacji Uczelni. Udzielał się również społecznie jako samorządowiec – wiceprzewodniczący (1998–2002) i przewodniczący (2002–2006) Rady Powiatu w Lublinie.

Za ogromne zaangażowanie i bogatą działalność na polu naukowo-badawczym, dydaktyczno-wychowawczym i organizacyjnym został wyróżniony wieloma nagrodami i odznaczeniami, m.in. 8 nagrodami ministra nauki (2 zespołowe I° i 6 indywidualnych I°, II° i III°), Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżami Kawalerskim i Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej; medalami: 700-lecia Miasta Lublin, Zasłużony dla Miasta Lublin i Zasłużony dla Województwa Lubelskiego; godnością Honorowego Członka Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego i Polskiego Związku Hodowców Bydła Białogrzbiatego odznakami: Zasłużony dla Rolnictwa, Zasłużony dla Spółdzielczości Mleczarskiej i Złotą Honorową Odznaką Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka.

Z okazji Jubileuszu 50-lecia pracy naukowej wychowankowie Profesora przygotowali 250-stronicową księgę jubileuszową „Droga do sukcesu – Od jednoizbowej chaty z klepiskiem do gabinetu rektora”, której koszty opublikowania w Wydawnictwie Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie pokryli w całości sponsorzy. Przedstawiono w niej osiągnięcia Jubilata w działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej oraz zamieszczono 60 listów gratulacyjnych w ujęciu alfabetycznym autorów, poczynając od księdza arcybiskupa Stanisława Budzika, a kończąc na Prezydencie m. Lublina Krzysztofie Żuku.

Witold Chabuz

Doktorat honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie dla prof. dr. hab. Lucjana Pawłowskiego

Wystąpienie rektora Krzysztofa Kowalczyka
wygłoszone 21 października 2022 r.

Fot. Maciej Niedziółka

Szanowni Państwo!

Z wielką satysfakcją przewodniczę dzisiejszej uroczystości nadania tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie Panu Profesorowi Lucjanowi Pawłowskiemu. Jest to wydarzenie wyjątkowe dla naszego Uniwersytetu oraz wielu środowisk akademickich, a także towarzystw skupiających wybitnych badaczy, jak Polska Akademia Nauk i Europejska Akademia Nauki i Sztuki. Dzisiejszy dzień jest z pewnością ważny i doniosły dla Pana Profesora Lucjana Pawłowskiego oraz jego rodziny, przyjaciół i znajomych, jak również dla mnie, gdyż znam od wielu lat Pana Profesora i darzę go wielkim szacunkiem jako naukowca posiadającego niekwestionowany autorytet w Polsce i na świecie.

Tytuł doktora honoris causa, wprowadzony ponad 600 lat temu na Uniwersytecie w Oksfordzie, jest najwyższą godnością akademicką nadawaną przez uczelnie osobom wybitnym, które cieszą się wielkim autorytetem naukowym i uznaniem w kraju i na świecie. Przyznanie tytułu doktora honoris causa stanowi także wyraz podziękowania osobie wyróżnionej za jej pracę naukową oraz współpracę na wielu płaszczyznach z danym ośrodkiem akademickim. Doceniając w pełni wielkość zasług w zakresie badawczym, organizacyjnym i dydaktycznym dla środowiska akademickiego w Polsce i na świecie oraz uwzględniając wieloletnią współpracę z naszą Uczelnią i wspianą osobowość prof. dr. hab. inż. Lucjana Pawłowskiego, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie przyznał Panu Profesorowi tytuł doktora honoris causa.

Prof. dr. hab. inż. Lucjan Pawłowski jest wybitnym naukowcem z zakresu inżynierii środowiska oraz chemii i ochrony środowiska. Jest wizjonerem, organizatorem i pomysłodawcą wielu projektów naukowych i dydaktycznych, a także niestrudżonym propagatorem najnowszych osiągnięć nauki, szczególnie w nawiązaniu do bezpieczeństwa środowiskowego, sekwestracji ditlenku węgla oraz rozwoju inżynierii środowiska. Pan Profesor to pracownik nauki, doceniający postęp i wkład badawczy w rozwój wiedzy, gospodarki i społeczeństwa,

niecofający się w dyskusjach przed obroną prawdy i wartości uznanych w świecie nauki, ale szanujący każdego dyskutanta.

Pan Profesor jest człowiekiem chętnie dzielącym się swoją olbrzymią wiedzą i doświadczeniem, służącym radą i pomocą, zachowując przy tym niezwykłą życzliwość i stanowczość w dążeniu do rozwiązywania problemów.

Osiągnięcia naukowo-badawcze prof. dr. hab. inż. Lucjana Pawłowskiego są bardzo duże. [...]

Na szczególne podkreślenie zasługuje aktywność Pana Profesora w integracji środowiska naukowego w Polsce z zakresu inżynierii i ochrony środowiska. Pan Profesor to niestrudżony organizator wielu spotkań naukowych, meetingów, konferencji i sympozjów, na których były prezentowane najnowsze osiągnięcia oraz dyskutowane przyszłe zadania badawcze i wizje projektów naukowych. Dorobek naukowo-badawczy i organizacyjny prof. dr. hab. inż. Lucjana Pawłowskiego jest ceniony nie tylko w kraju, ale i za granicą, co przyczyniło się do powierzenia Panu Profesorowi wielu funkcji w licznych komitetach, towarzystwach i radach naukowych oraz otrzymania wielu wyróżnień, tytułów i godności. [...]

Dokonania pana Profesora Lucjana Pawłowskiego pokazują, że nauka nie służy zdobywaniu punktów, tworzeniu rankingów i budowaniu wskaźników bibliometrycznych, nie goni za fatamorganą ani nic nie znaczącą i pustą chwałą. Nauka służy dążeniu do odkrycia i poszukiwania praw rządzących naszym światem, poprzez osiągnięcia badawcze ma czynić nasze życie lepszym i bezpieczniejszym, ma ciągle poszukiwać czegoś nowego i wartościowego, ma służyć człowiekowi, środowisku i gospodarce. Przykład Pana Profesora wyraźnie nam wskazuje, że od tych wielkich wartości, jakie niesie nauka, nie możemy odejść ani o nich zapomnieć w swojej pracy naukowo-badawczej. Tego nie powinniśmy zmieniać niezależnie od tendencji, trendów czy mody i chęci zaistnienia w rankingach. Ten niezwykle ważny przekaz jest ponadczasowy.

Kolejną wartością wypływającą z dorobku Pana Profesora, na którą chcę zwrócić uwagę, jest troska o środowisko. Człowiek od zarania dziejów żyje i wykorzystuje środowisko dla swoich potrzeb. Nie możemy zbyt długo pozostawać poza środowiskiem, jakie znamy. Z dóbr środowiska korzystamy, pozyskujemy wiele niezbędnych surowców i produktów, ale powinniśmy to robić z rozważą i troską o jego ochronę i zachowanie wartości. Większość dorobku naukowego Pana Profesora dotyczyła zagadnień związanych z inżynierią i ochroną środowiska. Na obecnym rozwoju cywilizacji nie możemy sobie wyobrazić życia bez dóbr pozyskanych ze środowiska. Nie przetrwamy bez agrocenoz, które są podstawą produkcji żywności. Nie przetrwamy bez zabezpieczenia źródeł energii, które również pozyskujemy ze środowiska, czy to paliwa kopalne, czy to energia słoneczna, wodna i wiatrowa. Przekaz z dorobku naukowego Pana Profesora pokazuje nam jasno i wyraźnie, że z zasobów środowiska powinniśmy korzystać, ale zawsze z należytą troską o jego ochronę.

Kim zatem jest prof. Lucjan Pawłowski, któremu kilka uniwersytetów w Polsce i na świecie przyznało szereg godności akademickich, w tym tytuły profesora honorowego, zaś najbardziej cenione uniwersytety z pierwszych miejsc list rankingowych w świecie zwracają się do niego z prośbą o wykonanie recenzji prac doktorskich lub opinii związanych z awansami. Analizując osiągnięcia Pana Profesora z pełnym przekonaniem możemy stwierdzić, że to pracownik nauki, doceniający postęp i wkład badawczy w rozwój wiedzy, gospodarki i społeczeństwa, niecofający się w dyskusjach przed obroną prawdy i wartości uznanych w świecie nauki, ale szanujący każdego dyskutanta, umiejący przekonywać ludzi do wartości nowych i ważnych osiągnięć badawczych oraz swoich wizji. Pan Profesor Lucjan Pawłowski to naukowiec i badacz o uznanej, wielkiej i niekwestionowanej pozycji w świecie nauki oraz znakomity lider i organizator pracy badawczo-dydaktycznej, organizacyjnej i administracyjnej. Sądzę, że najbardziej odpowiednimi słowami określającymi osobowość i osiągnięcia Pana Profesora Lucjana Pawłowskiego jako znakomitego

i prawdziwego lidera będą słowa wypowiedziane przez Rosalynn Carter, żonę prezydenta Stanów Zjednoczonych Jimmy'ego Cartera: „Lider prowadzi ludzi tam, gdzie chcą. Prawdziwy lider zabiera ich tam, gdzie być powinni”.

Szanowni Państwo!

Wniosek o nadanie prof. dr. hab. inż. Lucjanowi Pawłowskiemu tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie złożony przez Wydział Inżynierii Produkcji został poparty przez Rady Dyscypliny Inżynieria Mechaniczna oraz Inżynieria Środowiska, Górnictwo i Energetyka, a także społeczność akademicką z pozostałych wydziałów naszej Uczelni i pozytywnie zaopiniowany przez Senat Uniwersytetu Przyrodniczego.

Nadając zaszczytny tytuł doktora honoris causa, nasza Uczelnia składa podziękowanie i wdzięczność wielce szanownemu Panu Profesorowi nie tylko za wspaniałą działalność naukową i dydaktyczną, ale przede wszystkim za olbrzymi wkład wniesiony w rozwój badań z zakresu ochrony i inżynierii środowiska w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie, uwieńczony wieloma projektami, publikacjami i patentami. Bliskie, merytoryczne i życzliwe kontakty oraz budujące spotkania z Panem Profesorem są niezwykle cenione przez pracowników naszej Uczelni, w tym zwłaszcza przez moją skromną osobę.

Wielce szanowny Panie Profesorze, czcigodny Doktorze Honoris Causa, w tym ważnym i uroczystym dniu proszę przyjąć najlepsze życzenia wszelkiej pomyślności, zdrowia i sukcesów w dalszej pracy naukowo-badawczej oraz wiele zadowolenia i radości w życiu osobistym i rodzinnym. Ten wyjątkowy dzień jest ważny nie tylko dla Pana i Pańskiej rodziny, ale także dla społeczności akademickiej dwóch bratnich uczelni lubelskich – Politechniki Lubelskiej i Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie – oraz Polskiej Akademii Nauk. Ten dzień jest również ważny dla pracowników nauki w Polsce powiązanych z chemią, ochroną i inżynierią środowiska, którzy cenią Pana Profesora jako wybitnego naukowca, wspaniałego lidera i wizjonera prac badawczych oraz życzliwego, chętnie służącego pomocą człowieka.

Laudacja wygłoszona przez prof. dr. hab. Stanisława Barana

Magnificencjo Rektorze,
Wysoki Senacie,
Dostojny Doktorze Honoris Causa,
Szanowni Państwo,

Do chlubnych i zaszczytnych tradycji ośrodków akademickich należy wyróżnianie wybitnych uczonych najwyższą godnością akademicką – zaszczytnym tytułem doktora honoris causa. Jest to wielkie

święto dla Uczelni. Z okazji tej uroczystości, realizując wolę Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie i Rady Wydziału Inżynierii Produkcji oraz jednoznacznie pozytywnych recenzji, przypadł mi wielki zaszczyt i honor przedstawienia sylwetki prof. dr. hab. Lucjana Pawłowskiego, wybitnego uczonego o wyjątkowo wysokich osiągnięciach naukowych, dydaktycznych, organizacyjnych, w kształceniu kadr oraz w zakresie współpracy krajowej i międzynarodowej.

Prof. dr hab. Lucjan Pawłowski urodził się 10 lipca 1946 r. w Dąbrowie-Nowej Wsi (woj. podlaskie). Studia na Wydziale Matematyczno-Fizyczno-Chemicznym Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie ukończył w 1969 r. W tym samym roku został pracownikiem naukowo-dydaktycznym w Zakładzie Chemii Nieorganicznej UMCS.

[...] W 1974 r. obronił doktorat na Wydziale Inżynierii Środowiska Politechniki Wrocławskiej, a cztery lata później (1980 r.) na tej samej uczelni uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie inżynieria środowiska. Od 1984 r. pracuje na Politechnice Lubelskiej. W roku 1986 uzyskał tytuł profesora nauk technicznych, a w momencie mianowania był najmłodszym profesorem nauk technicznych w Polsce. [...]

Wieloaspektowa, a zarazem wyraźnie wyprofilowana działalność naukowa prof. Lucjana Pawłowskiego uczyniły z niego uznanego eksperta w naukowych i aplikacyjnych zagadnieniach dotyczących optymalizacji procesów technicznych, racjonalnej gospodarki środowiskiem, w tym oceny i kształtowania jego właściwości na terenach objętych wpływem wieloczynnikowych presji antropogenicznych.

Profesor Lucjan Pawłowski jest wybitnym uczonym i autorytetem w krajowym i zagranicznym środowisku naukowym w kreowaniu i realizacji badań naukowych z zakresu inżynierii i ochrony środowiska dotyczących oceny i kształtowania procesów chemicznych w różnych systemach technologicznych, oceny degradacji chemicznej środowiska przyrodniczego pod wpływem różnych presji antropogenicznych oraz opracowania sposobów jego rekultywacji, gospodarki odpadami w ramach obiegu zamkniętego, oceny agrosystemów w ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych i ochronie klimatu.

[...].

Początek pracy naukowej prof. Lucjana Pawłowskiego stanowią kompleksowe badania nad „Zastosowaniem wymiany jonowej do uzdatniania wody i oczyszczania ścieków, w tym m.in. metodą recykulacji składników ze ścieków w przemyśle azotowym i metalurgicznym”. Nowatorskie rezultaty tych badań dały podstawę do redakcji pracy doktorskiej pt. „Odzyskiwanie związków azotowych ze ścieków na jonitach” oraz rozprawy habilitacyjnej pt. „Recykulacja składników ściekowych w postaci stężonych roztworów poregeneracyjnych separacji jonowymiennej”, a także opublikowania 43 prac naukowych i uzyskania 48 patentów.

Efektom tych badań było również założenie w 1980 r. wspólnie z prof. Calem Calmonem międzynarodowego czasopisma naukowego „Reactive Polymers” poświęconego wymianie jonowej, wydawanego przez Elsevier, w którym prof. Pawłowski przez 20 lat był redaktorem odpowiedzialnym na Europę.

Realizacja w latach 80. ubiegłego wieku badań naukowych pn. „Wpływ wybranych chemikaliów na ekosystem” zapoczątkowała współpracę prof. Lucjana Pawłowskiego z Akademią Rolniczą (aktualnie: Uniwersytet Przyrodniczy) w Lublinie. Naukowa analiza przyczyn i skutków zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego przedstawiona przez Profesora w raportach (1983 r. i 1986 r.) pt. „Chemiczne zagrożenie środowiska w Polsce” była krokiem milowym w ukierunkowaniu badań naukowych na potrzeby racjonalnego zarządzania środowiskiem.

Badania nad „Oceną przemieszczania się zanieczyszczeń na wybranych obszarach Lubelszczyzny ze szczególnym uwzględnieniem Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego”, realizowane w latach 1986–1990 przez interdyscyplinarny zespół badawczy (w tym z Akademii Rolniczej) pod kierownictwem prof. Lucjana Pawłowskiego wykazały znaczący wpływ Lubelskiego Zagłębia Węglowego na zmiany chemiczne i zakłócenie stosunków wodnych w środowisku objętym wpływem oddziaływania kopalni Bogdanka.

Wyniki tych badań zostały opublikowane w prestiżowym czasopiśmie „The Science of the Total Environment” oraz w licznych, znaczących czasopismach naukowych. Posłużyły także, co jest niezwykle cenne, do klasyfikacji zanieczyszczeń i określenia ich poziomów referencyjnych wykorzystywanych do oceny stanu degradacji środowiska oraz opracowania odpowiednich sposobów jego rekultywacji.

W drugiej połowie lat 90. ubiegłego wieku prof. Lucjan Pawłowski kierował projektem badawczym pn. „Spalanie odpadów zintegrowane z jednoczesnym procesem wypału klinkieru cementowego”. Rezultaty tych badań stanowią treść sześciu publikacji naukowych i trzech patentów oraz zostały wdrożone w cementowniach Rejowiec i Ożarów. Aktualnie

Od lewej prof. prof.: Krzysztof Kowalczyk, Dariusz Andrejko, Lucjan Pawłowski
Fot. Maciej Niedziółka

metoda ta jest stosowana w kilku cementowniach w Polsce, dzięki czemu rocznie zagospodarowanych jest kilkadziesiąt tysięcy ton odpadów. Świadczy to o tym, że prof. Pawłowski był prekursorem aktualnie preferowanej i bardzo potrzebnej „gospodarki odpadami w ramach obiegu zamkniętego”.

Za wdrożenie opracowanej metody zespół badawczy został wyróżniony w 1998 r. prestiżową nagrodą Lidera Polskiej Ekologii, przyznawaną przez Ministra Środowiska.

W kolejnych latach prof. Lucjan Pawłowski poszerzył krąg swoich zainteresowań o problematykę zrównoważonego rozwoju, co znacząco powiększyło jego dorobek naukowy oraz było inspiracją do utworzenia (wspólnie z synem prof. Arturem Pawłowskim) pod auspicjami Europejskiej Akademii Nauki i Sztuki międzynarodowego czasopisma „Problems of Sustainable Development”. Czasopismo to znajduje się na liście filadelfijskiej, co istotnie przyczyniło się (i przyczynia) do popularyzacji osiągnięć naukowych polskich uczonych.

W 2003 r. prof. Pawłowski rozpoczął badania związane z ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych, a w szczególności metanu. Efektem tych badań było opracowanie monografii wydanej przez Taylor and Francis, a także koncepcja strategii badań nad ochroną klimatu, które realizował w późniejszym okresie: lata 2019–2022.

Opracowanie nowych technologii środowiskowych oraz ochrona klimatu stanowiły treść badań pn. „Ograniczenie emisji związków toksycznych i odorów przy produkcji i użytkowaniu asfaltu nowej generacji”, realizowanych pod kierunkiem prof. Pawłowskiego w ramach grantu rozwojowego KBN (2009–2011).

Do znaczących w dorobku naukowo-aplikacyjnym prof. Pawłowskiego należą badania pn. „Optymalizacja metod zagospodarowania odpadów powiernicznych” realizowane w latach 2013–2018 przez konsorcjum naukowo-przemysłowe (Zakłady Azotowe Puławy S.A., Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Politechnika Lubelska, Instytut Nowych Syntezy Chemicznych w Puławach, Kopalnia Piasku w Niemcach koło Lublina), finansowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Innowacyjne wyniki tych badań o dużym znaczeniu poznawczym i potencjałe aplikacyjnym dały podstawę zespołom badawczym Uniwersytetu Przyrodniczego i Politechniki Lubelskiej do opublikowania 28 prac w znaczących czasopismach naukowych, uzyskania 15 patentów polskich i europejskich, realizacji 3 prac doktorskich oraz licznych magisterskich. Znamienne jest to, że na podstawie uzyskanych wyników opracowano bezpieczne i skuteczne sposoby przyrodniczego zagospodarowania odpadów powiernicznych w mieszaninach z innymi odpadami, co wpisuje się w nowoczesną „gospodarkę w ramach obiegu zamkniętego”.

Potwierdza to wdrożenie wynalazku europejskiego do rekultywacji wyrobiska po eksploatacji piasku, za które zespoły badawcze Politechniki Lubelskiej i Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie zostały wyróżnione (w 2018 r.) przez Krajową Izbę Gospodarczą prestiżową nagrodą „Ekorozwój – Zielony Laur”.

W ostatnich latach (2019–2022) prof. Lucjan Pawłowski realizował (i nadal realizuje) we współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie kolejne badania pn. „Rolnictwo a zmiany klimatu: łagodzenie skutków i przeciwdziałanie”. Wyniki tych badań zawarte w 11 pracach opublikowanych w znaczących czasopismach naukowych wskazują na istotny udział rolnictwa w ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych i łagodzeniu negatywnych zmian klimatu. Publikacje te wzbudziły duże zainteresowanie – należały do najczęściej cytowanych w 2021 r. prac z zakresu przeciwdziałania zmianom klimatu. Efektem tych badań było również podpisanie umowy o współpracy z Chińską Akademią Nauk oraz Zhejiang Agriculture and Forest University.

[...]

Dorobek naukowy prof. Lucjana Pawłowskiego jest niezwykle bogaty. Stanowi go kilkaset oryginalnych prac naukowych, redakcja kilkunastu monografii wydanych m.in. przez Elsevier, Taylor and Francis oraz ponad 100 patentów krajowych i europejskich. W bazie Web of Science indeksowanych jest 69 prac z lat 1975–2021, w tym 16 prac z ostatnich pięciu lat (2017–2021), co wskazuje na ciągłą i bardzo dużą aktywność naukową Profesora.

Dorobek naukowy Profesora Lucjana Pawłowskiego znacząco wzbogaca jego udział w redakcji czasopism międzynarodowych wydawanych w Polsce, w ośmiu jako członka kolegiów redakcyjnych, w dwóch jako przewodniczącego komitetów redakcyjnych oraz jako redaktora naczelnego serii monografii Komitetu Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk.

Profesor Lucjan Pawłowski intensywnie kształtował i wzbogacał swoje horyzonty badawcze w ramach licznych zagranicznych staży naukowych [...], z racji których jako członek zespołów brał udział w realizacji licznych projektów badawczych.

Profesor Lucjan Pawłowski ma ogromne zasługi w kształceniu kadry naukowej. Wypromował 13 doktorów z zakresu inżynierii środowiska, z czego 4 uzyskało stopień doktora habilitowanego, a 1 tytuł profesora. Profesor Pawłowski był wielokrotnym recenzentem prac doktorskich (10), habilitacyjnych (22) i wniosków (12) o tytuły profesorskie, a ośmiokrotnie był wyznaczony przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów jako superrecenzent.

Ponadto wykonał recenzje 4 prac doktorskich i 1 wniosku na stanowisko profesora w Australii, 3 prac doktorskich w Indiach oraz 2 wniosków o zatrudnienie na stanowisku profesora w USA.

Profesor Lucjan Pawłowski wyjątkowo aktywnie działał na rzecz towarzystw i organizacji naukowych, w których pełnił 24 prestiżowych funkcji. Działalność ta datuje się od roku 1993, kiedy został wybrany na wiceprzewodniczącego Polskiego Towarzystwa Chemicznego. W roku 1996 został wybrany na wiceprzewodniczącego Komitetu „Człowiek i Środowisko” przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, w roku 1999 – na przewodniczącego Komitetu Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk. Od roku 2003 jest członkiem Polskiej Akademii Inżynierskiej, a od 2010 – członkiem International Academy of Ecological Safety and Nature Management z siedzibą w Moskwie.

Ukoronowaniem kariery prof. Lucjana Pawłowskiego był wybór w 2010 r. na członka korespondenta Polskiej Akademii Nauk. [...] Do znaczących należy również działalność prof. Lucjana Pawłowskiego jako wiceprzewodniczącego Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz udział w pracach dwóch zespołów eksperckich Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego: Działalność Wspomagająca Badania w zakresie Informacji i Upowszechniania Nauki oraz Program Wspierania Infrastruktury Badawczej w ramach Funduszu Nauki i Technologii Polskiej.

Istotnym uzupełnieniem zaangażowania prof. Lucjana Pawłowskiego w działalności towarzystw i organizacji naukowych jest jego aktywny udział w pracach: Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, Europejskiej Akademii Nauki i Sztuki w Salzburgu, Komisji Oceniającej Wnioski o Stypendia Fulbright Foundation USA, Komitecie Nominującym do nagrody „Green Prize” japońskiej fundacji Ashai, Komitecie Nominującym Kandydatów do Europejskiej Akademii Nauki i Sztuki.

Profesor Lucjan Pawłowski posiada nadzwyczajne osiągnięcia organizacyjne i w popularyzowaniu wiedzy.

Wyjątkowo bogata działalność organizacyjna prof. Lucjana Pawłowskiego dobrze służy nauce, przyczyniając się do podnoszenia jej autorytetu w Polsce i poza jej granicami. Wyrazem tego są pełnione przez Profesora na Politechnice Lubelskiej prestiżowe funkcje: dyrektora zorganizowanego od podstaw Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska, dziekana Wydziału Inżynierii Środowiska (który Profesor utworzył od podstaw, budując nowoczesny, znakomicie wyposażony gmach będący siedzibą Wydziału oraz organizując bardzo dobry, wysoce merytoryczny, zespół naukowy), a także prorektora ds. nauki i współpracy zagranicznej.

Za wkład w dzieło tworzenia i rozwoju Wydziału Inżynierii Środowiska oraz wybitne osiągnięcia naukowe, organizacyjne i dydaktyczne prof. Lucjan Pawłowski otrzymał w 2016 r. tytuł honorowego profesora Politechniki Lubelskiej.

Wielki autorytet oraz uznane kompetencje naukowe i organizacyjne Profesora Pawłowskiego przekładają się również na jego aktywność w popularyzowaniu

Od lewej prof. prof.: Stanisław Baran, Lucjan Pawłowski
Fot. Maciej Niedziółka

wiedzy. Był często zapraszany do komitetów naukowych konferencji i prowadzenia sesji naukowych. Uczestniczył w kilkudziesięciu konferencjach naukowych krajowych i międzynarodowych z prezentacją referatów i posterów, ale także jako ich współorganizator. [...]

Był organizatorem 26 konferencji naukowych (w tym 5 wspólnie z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie). [...]

Za wyjątkowe zaangażowanie w realizacji innowacyjnych badań naukowych o dużym znaczeniu poznawczym i potencjale aplikacyjnym, upowszechnianiu i wdrażaniu wyników badań oraz w działalności organizacyjnej prof. Lucjan Pawłowski otrzymał liczne nagrody i odznaczenia, m.in. Srebrny Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal Komisji Edukacji Narodowej. [...]

Bogaty i niezwykle cenny dorobek naukowy, w upowszechnianiu wyników badań, organizacyjny, w rozwoju kadr naukowych oraz współpracy krajowej i międzynarodowej prof. Pawłowskiego dopełniają walory jego osobowości: wysoka kultura osobista, skromność, życzliwość, szlachetność w postępowaniu z ludźmi oraz ciągłe dążenie do doskonalszych i innowacyjnych rozwiązań, a także wierność najlepszym tradycjom nauki polskiej.

Rzadko spotyka się ludzi takiego formatu, a dzisiejsza uroczystość jest wyrazem hołdu i uznania dla Twoich, Panie Profesorze, dokonań. [...]

Wielce Szanowny Panie Profesorze, Czcigodny Doktorze Honoris Causa, w tym dniu, tak ważnym i uroczystym dla Pana Profesora, a także społeczności akademickiej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, życzę Panu Profesorowi długiej kontynuacji tej drogi, w której odkrył Pan swoje życiowe powołanie. Proszę również przyjąć najlepsze życzenia wszelkiej pomyślności, dużo zdrowia i siły do podejmowania kolejnych wyzwań oraz zadowolenia i radości w życiu osobistym.

Rola rolnictwa w ograniczaniu zmian klimatu

Lucjan Pawłowski

Nasilające się zmiany w ekosystemach ziemi, w szczególności zaś ostatnio obserwowane zakłócenia w opadach deszczu, wywołujące dotkliwą suszę, zagrażają produkcji dostatecznej ilości żywności dla gwałtownie wzrastającej populacji ludzkości. Zmiany te przypisywane są efektowi cieplarnianemu powodowanemu przez rosnące stężenie gazów cieplarnianych w atmosferze: dwutlenku węgla, metanu i fluorowęglowodorów.

Efekt cieplarniany działa w ten sposób, że atmosfera przepuszcza promienie słoneczne i zatrzymuje część promieniowania cieplnego o dłuższej długości fali wypromieniowywanego z ogrzewanej powierzchni ziemi. Efekt cieplarniany sam w sobie jest zjawiskiem korzystnym. Gdyby nie istniał, średnia temperatura na powierzchni ziemi wyniosłaby -18°C , co oznacza, że cywilizacja ludzka nie mogłaby się rozwinąć. Niestety, działalność człowieka prowadzi do wzrastającej zawartości gazów cieplarnianych w atmosferze: dwutlenku węgla, metanu, tlenków azotu i węglowodorów, które zatrzymują promieniowanie ciepła z powierzchni ziemi, prowadząc do jej ogrzania. Z gazów cieplarnianych najważniejszy jest dwutlenek węgla, który odpowiada za 56,4% efektu cieplarnianego.

Z powyższego wynika, że dominujący wpływ na zmiany klimatu wywiera dwutlenek węgla. Przez tysiąclecia stężenie węgla w atmosferze było praktycznie stałe. Do roku 1750, tj. do początków rewolucji przemysłowej, stężenie dwutlenku węgla zmieniło się w przedziale 273–283 ppm. Do roku 1950 większa część emitowanego do atmosfery dwutlenku węgla pochodziła z ekosystemów ziemi, spowodowana głównie przez zmiany w użytkowaniu powierzchni ziemi w wyniku działalności rolniczej. Poczynając od roku 1945, szybko zaczyna rosnąć emisja ze spalania paliw kopalnych: od 4,25 Gt CO_2 /rok w 1945 r. do 36,7 Gt CO_2 /rok w 2019 r. W roku 2020 nastąpił niewielki spadek do 34,81 Gt CO_2 /rok, co jest związane z epidemią COVID-19. W 2021 r. wystąpił powolny wzrost emisji CO_2 do 36,4 Gt CO_2 /rok.

Całkowita emisja CO_2 rosła od 2,73 Gt CO_2 /rok w 1850 r. do 40,53 Gt CO_2 /rok w 2019 r., po czym w 2020 r. spadła do 38,02 Gt CO_2 /rok. W roku 2021 ponownie wzrosła do 39,51 Gt CO_2 /rok. W latach 1750–2020 największym emitentem CO_2 były Stany Zjednoczone Ameryki, które odpowiadają za emisję 24,6%. Polska znalazła się na 11. miejscu, emitując

1,5%. W latach 2019 i 2020 najwięcej CO_2 emitowały Chiny, odpowiednio: 28,58% i 30,65%. Polska znalazła się na 7. miejscu, emitując 0,87% w 2019 r., a 0,86% w roku 2020.

Rozwój przemysłu związany z pozyskiwaniem energii ze spalania paliw kopalnych spowodował, że – poczynając od 1750 r. – stężenie dwutlenku węgla nieprzerwanie rośnie do 295,5 ppm w 1900 r., 310,7 ppm w 1950 r., 368,9 ppm w 2000 r., 414,5 ppm w 2021 r. i 417,2 ppm w 2022 r.

Ten wzrost jest wynikiem wzrastającej emisji CO_2 z 2,46 Gt CO_2 /rok w 1700 r. do 2,74 Gt CO_2 /rok w 1800 r., 6,06 Gt CO_2 /rok w 1900 r., 11,45 Gt CO_2 /rok w 1950 r., 29,77 Gt CO_2 /rok w 2000 r. i 38,01 Gt CO_2 /rok w 2020 r.

Prowadzi to do wzrostu średniej temperatury na powierzchni ziemi, który w przeliczeniu na dekadę wynosił $0,08^{\circ}\text{C}$ w latach 1880–1981. Poczynając od roku 1981, obserwowany wzrost temperatury wynosił $0,18^{\circ}\text{C}$ na dekadę.

W konsekwencji obserwowane są zakłócenia w opadach deszczu skutkujące wystąpieniem okresów suszy prowadzących m.in. do odczuwalnego spadku produkcji żywności. Ponadto wzrost temperatury prowadzi do topnienia lodowców, które pokrywają 10% powierzchni ziemi i zawierają 70–80% zasobów słodkiej wody.

Stopienie lodowców doprowadziłyby do wzrostu poziomu mórz o kilkadziesiąt metrów. W latach 1961–1993 poziom mórz wzrósł o 1,8 mm/rok, a poczynając od roku 1993, rósł o 3,1 mm/rok. Całkowite stopienie lodowców doprowadziłoby do podniesienia poziomu morza o 70 m.

Udział Polski w globalnej emisji CO_2 jest niewielki: spadł z 1,5% w okresie 1750–2020 do 0,86% w 2021 r., przy czym emisja CO_2 rosła od 0,41 mln t CO_2 /rok w 1800 r. do 63,31 mln t CO_2 /rok w 1900 r. i 463,73 mln t CO_2 /rok w 1987 r., po czym zaczęła spadać do 299,59 mln t CO_2 /rok w 2020 r.

Możliwości ograniczenia emisji CO_2 w Polsce

Dużo uwagi w literaturze przywiązuje się do ograniczenia spalania paliw kopalnych, niedoceniana jest natomiast rola rolnictwa. Jednym z podstawowych produktów w rolnictwie jest biomasa, która wzrasta w oparciu o fotosyntezę, tj. przekształcenie zaabsorbowanego CO_2 w biomasę z wykorzystaniem energii słonecznej. W skali globalnej w wyniku fotosyntezy

wiązane jest 451 Gt CO₂/rok i równocześnie w procesie oddychania wydane jest do atmosfery 435 Gt CO₂/rok. Oznacza to, że rośliny absorbują z atmosfery 16 Gt CO₂/rok. Zatem zwiększenie produkcji biomasy w rolnictwie prowadzi bezpośrednio do wzrostu sekwestracji CO₂.

Wspólnie z naukowcami z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie i Zhejiang Agriculture University przeprowadziliśmy ocenę sekwestracji CO₂ przez zboża uprawiane w obu krajach. W Polsce w korzeniach, słomie i ziarnach zbóż sekwestrowane jest rocznie około 80,92 mln t CO₂. Oznacza to, że produkcja zbóż w Polsce prowadzi do sekwestracji około 27% emitowanego CO₂. Aby zneutralizować pozostałe 73% emitowanego CO₂, tj. 218,6 mln t CO₂, należałoby uprawiać poplony na obszarze od 35 do 51 mln ha w zależności od proporcji poszczególnych roślin. Są to oczywiście dane szacunkowe. Wykazują one jednak, że rolnictwo posiada poważne, niestety niedoceniane możliwości przeciwdziałania zmianom klimatu poprzez sekwestrację CO₂ w produkowanej przez rolnictwo biomase.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że rozposzechnienie uprawy poplonów może przyczynić się do ograniczenia emisji CO₂ w Polsce. Ponadto pochodząca z uprawy poplonów biomasa może być wykorzystana do produkcji syngazu w procesie jej termicznego zgazowania lub biogazu w procesie fermentacji, przyczyniając się do polepszenia bilansu energetycznego Polski.

Podjęta przed laty współpraca z naukowcami z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz Zhejiang University z Chin doprowadziła do opracowania monografii wydanej przez Taylor&Francis, w której podsumowane zostały nasze badania nad możliwością wykorzystania rolnictwa do sekwestracji CO₂. Monografia wzbudziła duże zainteresowanie, a European Academy of Sciences and Arts wystąpiła z inicjatywą utworzenia europejskiego programu badawczego w tym zakresie.

Chciałbym zaproponować wspólne wystąpienie do Ministra Rolnictwa z wnioskiem o utworzenie programu badawczego zamawianego pn. „Wykorzystanie rolnictwa do ograniczania emisji CO₂ w Polsce”.

W obrębie programu badawczego mieściłyby się cztery obszary badawcze:

1. Zwiększenie absorpcji CO₂ przez rośliny, głównie poprzez dodatkowe uprawy poplonów.
2. Wykorzystanie biomasy poplonów do produkcji syngazu.
3. Wykorzystanie biomasy poplonów do produkcji biogazu.
4. Spowolnienie utleniania biomasy w środowisku glebowym poprzez stosowanie inhibitorów.

Wdrożenie wymienionych metod wymaga rozwiązań systemowych prowadzących do stworzenia warunków zachęcających rolników do stosowania

metod prowadzących do zwiększonej absorpcji CO₂ przez rośliny uprawne z jednej strony i ograniczenia emisji CO₂ z gleby z drugiej strony.

W mojej ocenie modyfikacja gospodarki rolnej w kierunku przeciwdziałania zmianom klimatu może doprowadzić do znaczących rezultatów. Uważam za niezbędne podjęcie prac nad:

- ograniczeniem emisji CO₂ z gleby poprzez poszukiwanie inhibitorów utleniania substancji organicznych w glebie,
- zwiększeniem sekwestracji CO₂ przez rośliny, w szczególności rozpowszechnienie upraw poplonów,
- wykorzystaniem biomasy z poplonów:
 - jako zielonego nawozu,
 - do produkcji biogazu,
 - do produkcji syngazu.

W przypadku wykorzystania biomasy z poplonów do produkcji biogazu lub syngazu w glebie jest sekwestrowana tylko masa korzeni, która stanowi 2,5% całkowitej biomasy w przypadku koniczyny czerwonej, do 10%, w przypadku łubinu wąskolistnego.

Nasze doświadczenia z przeszłości wskazują, że możemy podjąć się takich badań. Należałoby rozpocząć od zorganizowania wspólnej konferencji na ten temat, na której moglibyśmy zdefiniować kierunki niezbędnych badań z określeniem ich znaczenia dla przeciwdziałania zmianom klimatu.

Mamy w tym zakresie dobre doświadczenia. Wydana przez prestiżowe międzynarodowe wydawnictwo wspólna monografia „Role of agriculture in mitigation of climate change” wzbudziła duże zainteresowanie w świecie. Zgłaszają się zespoły gotowe do współpracy w tym zakresie.

Tytuł profesora honorowego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie dla prof. dr hab. Danuty Kołożyn-Krajewskiej

Wystąpienie rektora Krzysztofa Kowalczyka
wygłoszone 25 października 2022 r.

Szanowni Państwo!

Z wielką satysfakcją uczestniczę w uroczystości jakże ważnej dla Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii, ale także dla Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz środowiska naukowego związanego z technologią żywności. Dzisiejsza uroczystość łączy trzy ważne wydarzenia. Pierwszym z nich jest Jubileusz 30-lecia Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności. Drugim podniosłym wydarzeniem jest nadanie tytułu i godności profesora honorowego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie Profesor Danucie Kołożyn-Krajewskiej. Trzecia część uroczystości związana jest z uwieńczeniem pięcioletniego okresu nauki i ukończeniem studiów wyższych przez studentów Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii. Przyłączam się do powitań dokonanych przez dziekana Waldemara Gustawa. Cieszę się, że w tym ważnym i uroczystym dniu tak wielu znamienitych i ważnych gości zaszczyliło nas swoją obecnością.

Szanowni Państwo! Patrząc na bieg dziejów i naszą biologię, doskonale wiemy, że bez żywności nie możemy przetrwać. Człowiek od zarania dziejów pozyskiwał produkty do przygotowania posiłków

oraz starał się je konserwować i przetwarzać. Przyczyną wielu konfliktów były dążenia do poszerzenia przestrzeni do produkcji żywności lub jej zdobycia oraz zabezpieczenia źródeł wody. Nasze pokolenie w Europie w ostatnim półwieczu nie doświadczyło braku żywności. Było to możliwe dzięki odpowiednio rozwiniętej produkcji rolniczej, ale także dzięki przetwórstwu i rozwojowi technologii żywności. To zasługa wielu pracowników nauki i praktyków powiązanych z technologią żywności, tworzących i rozwijających ją.

Wśród tych polskich technologów żywności są naukowcy z Lublina, którzy dzisiaj świętują 30-lecie Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności. W dniu Waszego święta na ręce Pana prof. Dariusza Stasiaka, Prezesa Oddziału Lubelskiego, składam wszystkim członkom Towarzystwa wyrazy uznania, gratulacje i podziękowania za dotychczasową pracę. Gratuluję Wam wspaniałych osiągnięć badawczych, których uwieńczeniem są liczne i znakomite publikacje rozsławiające nasz Uniwersytet i polską naukę w świecie, poświadczoną licznymi cytowaniami i wskaźnikami bibliometrycznymi. To również Wasze osiągnięcia zabezpieczały bezpieczeństwo żywnościowe Polski oraz poszerzyły liczną gamę produktów i przełożyły się na dobre wyniki finansowe przedsiębiorstw z branży przetwórczo-spożywczej. Dziękuję Wam za pełną poświęcenia pracę dydaktyczną, uwieńczoną wykształceniem znacznej liczby pracowników z zakresu technologii żywności i żywienia człowieka, którzy w pełni zabezpieczyli oczekiwania gospodarki i administracji powiązanej z gospodarką żywnościową. Życzę wielu kolejnych jubileuszy, ale przede wszystkim wspaniałych sukcesów w pracy zawodowej oraz owocnego rozwiązywania wyzwań, które będą przed Państwem, tym bardziej że pojawiają się niepokojące symptomy związane z opłacalnością produkcji rolniczej, dostępnością nawozów mineralnych, co w konsekwencji może się przełożyć na słabszą jakość surowców do przetwórstwa i nasze bezpieczeństwo żywnościowe.

[...]

W dniu dzisiejszym świętujemy kolejne podniosłe wydarzenie, którym jest nadanie tytułu i godności profesora honorowego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie Profesor Danucie Kołożyn-Krajewskiej. Na wniosek władz i pracowników Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii oraz Rady Dyscypliny Technologia Żywności i Żywnienia ten zaszczytny tytuł akademicki otrzyma osoba niezwykle szanowana i ceniona przez technologów żywności w kraju i za granicą. Jest to wydarzenie wyjątkowe dla środowisk akademickich w Polsce, nie tylko dla społeczności akademickiej naszego Uniwersytetu. Uroczystość ta ma również dla mnie szczególne znaczenie, gdyż mam zaszczyt wręczyć tytuł profesora honorowego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie Pani Profesor, którą znam z wielu wizyt Polskiej Komisji Akredytacyjnej i którą darzę wielkim szacunkiem jako naukowca, ale także jako osobę stanowczą, ale życzliwą, chętnie dzielącą się swoim olbrzymim doświadczeniem i wiedzą oraz służącą radą i pomocą.

Nadanie tytułu profesora honorowego stanowi symboliczny dowód akademickości uczelni i jej misji do wskazywania i kreowania wzorców oraz osób godnych naśladowania. Wybór osoby, która zostaje uhonorowana akademickim laurem, przekazuje również informacje o wartościach, którym hołduje społeczność akademicka, o cechach, na których pracownicy uniwersytetów powinni się wzorować, budując swoje kariery, tworząc rozwój nauki i postęp badawczy. To również jest przekaz dla studentów i absolwentów, dla których takie osoby stanowią wzór do naśladowania nie tylko w czasie studiów, ale w swoim życiu.

Zwracając uwagę na osiągnięcia Pani Profesor, zadajemy sobie szereg pytań. Czy można efektywnie łączyć pracę badawczą z organizacyjną i dydaktyczną oraz czemu i komu służy nauka? To są ważne pytania, które odnoszą się zarówno do teraźniejszości, jak i do przyszłości. Odnoszą się one nie tylko do pracowników uczelni, ale do nas wszystkich. Mają fundamentalne znaczenie dla rozwoju nauki i tworzenia postępu badawczego w Polsce i świecie.

Na te pytania odpowiada nam prof. Danuta Kołożyn-Krajewska. Odpowiada w sposób jednoznaczny, przede wszystkim swoją pracą badawczą i swoim dorobkiem naukowym, organizacyjnym i dydaktycznym. Patrząc na wspaniałe i wielkie osiągnięcia Profesor Honorowej naszej uczelni, odnosi się wrażenie, jakby w jej życiu doba miała więcej godzin. [...] Profesor jako znakomity lider i pracownik badawczo-dydaktyczny daje nam wyraźną odpowiedź, jak możemy określić rolę i zadania nauki. Nauka służy rozwiązywaniu problemów, poznawaniu nowego, generowaniu nowej wiedzy. Wybitny naukowiec to ten, który dostrzeże istotny

problem badawczy, potrafi go określić, dobrać odpowiednią metodę, rozwiązać go i wnieść nowe wartości poznawcze do rozwoju nauki lub innowacje do gospodarki. Przykład Profesor wskazuje, że badania służą rozwiązywaniu istotnych problemów naukowych, zaś ich wyniki w miarę możliwości należy aplikować do gospodarki, tak by służyły nam wszystkim.

Biorąc pod uwagę olbrzymie osiągnięcia i zasługi prof. dr hab. Danuty Kołożyn-Krajewskiej, z tym większą radością nadajemy Profesor to zaszczytne wyróżnienie. Otrzymując tytuł profesora honorowego naszej uczelni, zostaje Profesor włączona również do naszej społeczności akademickiej. Proszę Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie traktować jako swoją drugą uczelnię. Zawsze z wielką radością będziemy witać Panią Profesor w Lublinie.

Wielce szanowna Pani Profesor, czcigodna Profesor Honorowa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, w tym doniosłym i uroczystym dniu proszę przyjąć ode mnie oraz od społeczności akademickiej naszego Uniwersytetu najlepsze życzenia wszelkiej pomyślności, zdrowia i sukcesów w dalszej pracy naukowo-badawczej oraz zadowolenia i radości w życiu osobistym i rodzinnym.

Kolejnym doniosłym i ważnym wydarzeniem dla Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii UP w Lublinie jest wręczenie dyplomów ukończenia studiów absolwentom kierunków: technologia żywności i żywienie człowieka oraz dietetyka – studia I i II stopnia, a także biotechnologia – studia II stopnia.

Dla wielu z Państwa to dzień zakończenia edukacji. Przed wami znalezienie odpowiedniego miejsca pracy, które pozwoli wykorzystać zdobyte

w czasie studiów umiejętności i wiedzę. Przed Państwem kariera w gospodarce, administracji, biznesie, polityce i dla niektórych z Was w nauce. Życzę Wam, aby praca, którą podejmiecie, zapewniła dalszy rozwój oraz godziwe zarobki.

Szanowni Państwo Absolwenci, dziękuję Wam, że wybraliście studia na jednym z kierunków oferowanych przez Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii. Cieszę się, że mając do wyboru wiele różnych szkół wyższych, wybrali Państwo studia w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie. Jestem przekonany, że dokonaliście trafnego wyboru. Studia, które Państwo ukończyli, na pewno umożliwiły Wam zdobycie gruntownej wiedzy pod kierunkiem bardzo dobrej kadry naukowo-dydaktycznej, pomimo tego, że studiowaliście w trudnym czasie ograniczeń pandemicznych. Dziękuję Wam za zrozumienie oraz pokonywanie trudności związanych z różną organizacją studiów, w tym z nauczaniem zdalnym i hybrydowym. Dziękuję za Waszą sumienną pracę i naukę w czasie studiów, za zaangażowanie w działalność organizacyjną na wydziale i uczelni, prezentacje i projekty zrealizowane w czasie Dni Otwartych, Lubelskiego Festiwalu Nauki, konferencji naukowych i prezentacji Kół Naukowych oraz za godną postawę. Dziękuję Wam, że włączyliście się w proces doskonalenia programów studiów i efektów kształcenia.

Szanowni Państwo, nie traćcie kontaktu z wydziałem i uczelnią, zawsze będziemy do Państwa dyspozycji. Możecie zdobywać i poszerzać swoją wiedzę oraz umiejętności na studiach podyplomowych, przygotowywać rozprawy doktorskie, działać aktywnie w Stowarzyszeniu Przyjaciół UP w Lublinie. Jednak proszę Was przede wszystkim

o to, byście byli ambasadorami Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii oraz Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Świadczyć o tym Waszą postawą, godnością, wiedzą i umiejętnościami, gdyż jesteście absolwentami wydziału z kategorią A. Wstępne wyniki oceny ewaluacyjnej dyscypliny technologia żywności i żywienia w naszym Uniwersytecie są obiecujące. Niewiele brakuje do kategorii A, a w złożonym wniosku o ponownie rozpatrzenie oceny zostały wskazane pominięte osiągnięcia. Sądzę, że ich uwzględnienie umożliwi tej dominującej dyscyplinie na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii uzyskanie kategorii A. Pamiętajmy jednak, że naukę i osiągnięcia badawcze trudno jest sparametryzować; to jest wygodne dla polityków, urzędników i dziennikarzy, ale często odległe od stanu faktycznego oraz idei nauki i postępu w badaniach naukowych. Żadne punkty i wskaźniki nie przyczynią się do postępu w nauce. Postęp może być osiągnięty dzięki znakomitym pomysłom oraz wytrwałości, cierpliwości i efektywnej pracy. Taki wspaniały przykład pracowitości, wytrwałości w dążeniu do celu i znakomitych osiągnięć naukowo-badawczych przekazuje nam bohaterka dzisiejszej uroczystości, profesor honorowy UP w Lublinie pani prof. dr hab. Danuta Kołożyn-Krajewska.

Kończąc swoje wystąpienie, pragnę złożyć Państwu, naszym drogim absolwentom, najlepsze życzenia pomyślności, sukcesów w pracy zawodowej, satysfakcji z wykonywanej pracy oraz konsekwencji w dążeniu do celów, jakie sobie obrabaliście lub obierzecie. Życzę Wam odwagi w pokonywaniu trudności oraz wiele radości i zadowolenia w życiu osobistym.

Fot. Alicja Jaroszevska

Laudacja wygłoszona przez prof. dr hab. Joannę Stadnik

Magnificencjo Rektorze, Panie Dziekanie, Członkowie Rady Dyscypliny, Wielce Szanowna Pani Profesor, Dostojni Goście, Drodzy Absolwenci!

Mam wielki zaszczyt i honor przedstawić Państwu dorobek i osiągnięcia wybitnej uczoney, znanej i cenionej w środowisku naukowym prof. dr hab. Danuty Kołożyn-Krajewskiej, w związku z nadaniem jej tytułu honorowego profesora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Zanim to uczynię, w imieniu społeczności Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii dziękuję Jego Magnificencji Rektorowi prof. dr hab. Krzysztofowi Kowalczykowi i Wysokiemu Senatowi za poparcie wniosku Rady Dyscypliny Technologia Żywności i Żywienia o nadanie godności honorowego profesora naszej

uczelni Profesor Danucie Kołożyn-Krajewskiej – osobie obdarzonej wielkim talentem, pracowitością i życzliwością. Niestrudzonej orędownicze idei poszanowania żywności, racjonalizacji jej strat i zapobiegania marnotrawieniu przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa w łańcuchu żywnościowym. Mam nadzieję, że przygotowana przeze mnie pochwała jej dokonań w pełni potwierdzi przysługujące jej miejsce we wspólnocie naszej Alma Mater.

Prof. dr hab. Danuta Maria Kołożyn-Krajewska urodziła się 10 września 1954 r. w Warszawie jako starsza córka Stanisławy i Jerzego Kołożynów. Mama Pani Profesor pochodziła z Izabelina pod Warszawą, była z wykształcenia biologiem (ukończyła studia na Uniwersytecie Warszawskim). Pracowała jako

nauczycielka, początkowo w liceum, potem w szkole podstawowej na warszawskiej Woli. Tata był Kresowiakiem, pochodził z Parchońska na Białorusi, po wojnie wraz z rodziną mieszkał w województwie lubelskim (Lubartów, Włodawa, Łuków). Z wykształcenia był inżynierem geodetą, absolwentem Politechniki Warszawskiej i przez całe życie pracował w tym zawodzie.

Profesor Kołożyn-Krajewska jest absolwentką XXXIII Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Warszawie. W latach 1973–1978 studiowała na Wydziale Technologii Żywności Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie na kierunku technologia żywności i żywienie człowieka. Pracę magisterską pt. „Zmiany zawartości związków nukleotydowych w mięsie wołowym solonym bezpośrednio po uboju i poddanym obróbce termicznej” przygotowała pod kierunkiem prof. dr. hab. Andrzeja Pistuli. Bezpośrednio po ukończeniu studiów pracowała na stanowisku technologa w restauracji „Hortex Bazyliszek” na warszawskim Starym Mieście, a następnie rozpoczęła studia doktorskie na Wydziale Technologii Żywności SGGW w Warszawie. W 1979 r. odbyła sześciotygodniowy staż zawodowy w Zakładach Mięśnych OK-LIHA w Helsinkach. Rozprawę doktorską pt. „Badania nad oddziaływaniem czynników peklujących na wybrane cechy farszów, uzyskiwanych w procesie mechanicznego odmięśniania kości” obroniła w 1983 r., uzyskując stopień naukowy doktora nauk technicznych w zakresie technologii i chemii żywności, specjalność – technologia mięsa, nadany przez Radę Wydziału Technologii Żywności SGGW w Warszawie. Promotorem w przewodzie doktorskim był doc. dr Stanisław Wasilewski, a recenzentami prof. dr, dr h.c. mult., czł. rzecz. PAN Antoni Rutkowski i prof. dr hab. Irena Tyszkiewicz.

Pracę w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie rozpoczęła w 1982 r. na stanowisku asystenta, początkowo w Zakładzie Technologii Mięsa i Tłuszczów (Katedra Produktów Białkowych i Tłuszczowych) na Wydziale Technologii Żywności, a od sierpnia 1983 r. w Instytucie Żywnienia Człowieka (obecnie Instytut Nauk o Żywieniu Człowieka) na Wydziale Żywnienia Człowieka i Wiejskiego Gospodarstwa Domowego. W latach 1984–2000 pracowała na stanowisku adiunkta, początkowo w Instytucie Żywnienia Człowieka, a po reorganizacji w Katedrze Techniki i Technologii Gastronomicznej, do roku 1996, w Zakładzie Techniki w Żywieniu, natomiast od 1 czerwca 1996 r. w Zakładzie Technologii Gastronomicznej. W latach 1987–1988 uczestniczyła w dwóch jednomiesięcznych stażach naukowych na Uniwersytecie w Helsinkach w Instytucie Technologii Mięsa na zaproszenie prof. Eero Puolanne, a w 1989 r. odbyła trzymiesięczny staż naukowy finansowany przez Fińskie Ministerstwo Rolnictwa.

W czasie pobytu na Uniwersytecie w Helsinkach w 1987 r. brała udział w pracach komitetu organizacyjnego i sekretariatu Międzynarodowego Kongresu Nauki o Mięsie i Technologii (International Congress of Meat Science and Technology). Jak sama przyznaje, wyjazdy te i współpraca z prof. Eero Puolanne z Uniwersytetu Helsińskiego miały duży wpływ na dalszy rozwój naukowy Pani Profesor, gdyż umożliwiły jej kontakt z międzynarodową nauką w czasach realnego socjalizmu.

W początkowym etapie działalność naukowa Profesor koncentrowała się na aspektach jakości i przetwórstwa mięsa, w tym mechanicznie odkostnionego, a następnie technologii produkcji tłuszczów stołowych łączących tłuszcz mleczny z tłuszczem pochodzenia roślinnego. Dalsze jej badania naukowe dotyczyły nowatorskiego podejścia do mikrobiologii żywności, w tym próby opracowania mikrobiologicznych modeli prognostycznych, co było podstawą rozprawy habilitacyjnej pt. „Studium zapewnienia jakości żywności w aspekcie bezpieczeństwa zdrowotnego na przykładzie wybranych produktów mięsnych”. Stopień naukowy doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie technologia żywności i żywienia, specjalność – żywienie człowieka, nadany uchwałą Rady Wydziału Żywnienia Człowieka oraz Gospodarstwa Domowego SGGW w Warszawie, uzyskała w 1998 r. Recenzentami w postępowaniu habilitacyjnym byli: prof. dr, dr h.c. mult., czł. rzecz. PAN Antoni Rutkowski, prof. dr hab. Roman Aleksander Grzybowski oraz prof. dr hab. inż. Stanisław Zalewski. Recenzje wydawnicze opracowali: prof. dr hab., czł. rzecz. PAN Adolf Horubała oraz prof. dr hab. Tadeusz Sikora.

W 2001 r. Pani Profesor została zatrudniona na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Zakładzie Technologii Gastronomicznej i Higieny Żywności, którego była kierownikiem do 2010 r., tj. do momentu reorganizacji Katedry. W 2004 r. uzyskała tytuł naukowy profesora nauk rolniczych, a w 2011 r. została mianowana na stanowisko profesora zwyczajnego. Obecnie jest zatrudniona w Instytucie Nauk o Żywieniu Człowieka SGGW w Warszawie – pełniąc funkcję kierownika Zakładu Higieny i Zarządzania Jakością Żywności, oraz w Katedrze Dietetyki i Badań Żywności Wydziału Nauk Ścisłych, Przyrodniczych i Technicznych Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie.

Główne zainteresowania badawcze Profesor to: prognozowanie mikrobiologiczne jako metoda oceny ryzyka mikrobiologicznego żywności; zastosowanie bakterii probiotycznych do wytwarzania nowych, funkcjonalnych produktów żywnościowych; przeciwdziałanie stratom i marnotrawieniu żywności; zarządzanie bezpieczeństwem i jakością produkcji żywności. Profesor uczestniczyła w charakterze kierownika i wykonawcy w realizacji wielu krajowych

Od lewej prof. prof.:
Krzysztof Kowalczyk,
Waldemar Gustaw, Joanna Stadnik,
Danuta Kołożyn-Krajewska

i międzynarodowych projektów badawczych związanych z obszarami jej zainteresowań naukowych. Była partnerem w projektach programu edukacyjnego Leonardo da Vinci, Concerted Action European Union Risk Analysis Information Network (EU-RAIN), Flair Flow Europe, projektach finansowanych z programu PHARE i DOLCETA (ekspert). W latach 2001–2003 pełniła funkcję Lidera Sieci Krajowej w projekcie Flair-Flow Europe IV (5. Program Ramowy UE), w którym partnerem było Polskie Towarzystwo Technologów Żywności. Profesor kierowała projektem badawczym „Badanie nad zastosowaniem sieci neuronowych w mikrobiologii prognostycznej żywności” (2 PO6T 005 27) oraz była kierownikiem z ramienia SGGW w projekcie rozwojowym „Zastosowanie mikrobiologii prognostycznej do modelowania bezpieczeństwa żywności” (N R12 0097 06/2009). W efekcie ich realizacji wykazano przydatność nowoczesnych narzędzi, jakimi są mikrobiologiczne modele prognostyczne do szacowania ryzyka mikrobiologicznego. Po raz pierwszy w Polsce zastosowano także sieci neuronowe do opracowywania modeli mikrobiologicznych. Profesor była recenzentem oceniającym projekty w 6. i 7. Programie Ramowym UE oraz w konkursach organizowanych przez Narodowe Centrum Nauki oraz Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Ważnym obszarem zainteresowań naukowych Profesor, szczególnie istotnym ze względu na jego społeczny wymiar, jest kwestia racjonalnego wykorzystania żywności. W latach 2014–2017 prof. dr hab. Danuta Kołożyn-Krajewska pełniła rolę kierownika projektu pn. „Model ograniczania strat i marnowania żywności z korzyścią dla społeczeństwa” (akronim MOST) realizowanego przez konsorcjum kierowane przez Polskie Towarzystwo Technologów Żywności, finansowanego w ramach I konkursu „Innowacje Społeczne” Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, którego efektem było opracowanie i upowszechnienie

nowatorskiej procedury ograniczenia strat i marnowania żywności z korzyścią dla społeczeństwa.

Profesor była kierownikiem B+R realizowanego w okresie od 1 września 2018 r. do 31 listopada 2021 r. projektu pn. „Opracowanie systemu monitorowania marnowanej żywności i efektywnego programu racjonalizacji strat i ograniczania marnotrawstwa żywności” (akronim PROM), finansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych GOSPO-STRATEG, w konsorcjum, którego liderem była Federacja Polskich Banków Żywności. To pierwszy tego typu projekt badawczy w Polsce, którego celem było m.in. oszacowanie skali strat i marnotrawstwa żywności w Polsce oraz poznanie przyczyn tych niekorzystnych zjawisk zarówno w poszczególnych sektorach czy ogniwach, jak i w całym łańcuchu żywnościowym, w tym w gospodarstwach domowych. W ramach projektu opracowano założenia „Strategii racjonalizacji strat i ograniczania marnotrawstwa żywności” oraz wdrożono – będącą rezultatem wcześniej realizowanego projektu, procedurę MOST (Model Ograniczenia Strat i Marnotrawstwa Żywności z Korzyścią dla Społeczeństwa) w pięciu podmiotach różnych branż działających w łańcuchu żywnościowym. W obliczu konfliktu zbrojnego na Ukrainie i zachwiania przez pandemię COVID-19 łańcuchów dostaw redukcja strat i marnowania żywności staje się kluczowym wyzwaniem dla wszystkich krajów i jednym ze sposobów dbałości o poprawę bezpieczeństwa żywnościowego.

Upowszechniając wyniki tych projektów w trakcie konferencji naukowych i innych wydarzeń organizowanych m.in. przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ambasadę Francji w Polsce, podczas audycji radiowych i telewizyjnych, Pani Profesor przyczynia się do budowania społecznej odpowiedzialności za poszanowanie żywności wśród wszystkich uczestników łańcucha żywnościowego oraz zwiększenia społecznej świadomości w zakresie strat i marnowania żywności w Polsce.

Pani Profesor kierowała również projektami finansowanymi przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ramach dotacji na rzecz rolnictwa ekologicznego. Uczestniczyła także w licznych projektach badawczych realizowanych we współpracy z pracownikami Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Osiągnięcia Profesor w zakresie dydaktyki dotyczą zagadnień związanych z higieną produkcji żywności, zarządzaniem jakością żywności, systemami zapewnienia bezpieczeństwa żywności. W latach 2002–2005 prof. dr hab. Danuta Kołożyn-Krajewska pełniła funkcję prodziekana ds. dydaktyki Wydziału Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji SGGW w Warszawie. W latach 2005–2012 pełniła funkcję kierownika Międzywydziałowego Studium Towaroznawstwa,

zaś od 2007 do 2015 r. była kierownikiem studiów podyplomowych „Bezpieczeństwo, higiena żywności i jakość w łańcuchu żywności” prowadzonych w SGGW w Warszawie oraz wykładowcą na studiach podyplomowych „Zarządzanie jakością w produkcji żywności” prowadzonych na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Profesor od 2010 r. jest ekspertem zespołu nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia Państwowej, a obecnie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Efektom działalności naukowej prof. dr hab. Danuty Kołożyn-Krajewskiej jest autorstwo lub współautorstwo ponad 600 prac naukowych i popularnonaukowych, wielokrotnie wznawianych podręczników akademickich („Higiena produkcji żywności”), podręczników dla uczniów szkół średnich z zakresu technologii żywności, towaroznawstwa i towaroznawstwa żywności oraz 10 patentów. W swojej karierze zawodowej współpracowała z licznymi jednostkami naukowymi, wśród których należy wymienić Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. prof. Wacława Dąbrowskiego, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Politechnikę Łódzką, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie. Wyrazem uznania i szacunku dla Pani Profesor jest obecność licznych przedstawicieli tych jednostek na dzisiejszej uroczystości. Są wśród nas także najbliżsi współpracownicy Profesor z Zakładu Higieny i Zarządzania Jakością Żywności oraz Katedry Dietetyki i Badań Żywności, z których wielu to jej wychowankowie, dla których była i jest wzorem godnym naśladowania. Przekazuje im swoją pasję badawczą, otwartość na nowości, uczy konsekwencji w działaniach i odwagi w podejmowaniu trudnych wyzwań.

Profesor jest także konsultantem i audytorem systemów GHP/GMP i HACCP w zakładach przemysłu spożywczego, a wraz z prof. Tadeuszem Sikorą – profesorem honorowym naszego Uniwersytetu, autorką pierwszych w Polsce książek i poradników na temat wdrażania systemu HACCP i zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności. Redagowana wspólnie z prof. Tadeuszem Sikorą książka „Zarządzanie bezpieczeństwem żywności. Teoria i praktyka”, wydana przez C.H. Beck w 2010 r., będąca kompleksowym opracowaniem problematyki związanej z zarządzaniem bezpieczeństwem żywności, zajęła pierwsze miejsce w kategorii Marketing i Zarządzanie na Targach Wydawnictw Ekonomicznych.

Pani Profesor ma także znaczne osiągnięcia w dziedzinie rozwoju kadry. Była promotorem 18 rozpraw doktorskich i ponad 100 prac dyplomowych. Opracowała 1 recenzję w postępowaniu o nadanie tytułu doktora honoris causa, 13 recenzji w postępowaniach habilitacyjnych oraz 4 recenzje wniosków o nadanie

Profesor honorowy Danuta Kołożyn-Krajewska

tytułu naukowego profesora. Recenzowała 18 rozpraw doktorskich z wielu ośrodków akademickich w Polsce, w tym wykonała 2 recenzje w postępowaniach o nadanie stopnia naukowego doktora prowadzonych na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii UP w Lublinie.

Miarą autorytetu, jakim cieszy się Profesor, jest powoływanie jej w skład licznych gremiów naukowych w kraju i za granicą. Od wielu lat jest ona członkiem z wyboru Komitetu Nauk o Żywności i Żywności Wydziału II Nauk Biologicznych i Rolniczych Polskiej Akademii Nauk oraz Przewodniczącą Sekcji Bezpieczeństwa Żywności KNoŻiŻ PAN. Jest członkiem Komisji Nauk Towaroznawczych Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu. Przez dwie kadencje była wiceprzewodniczącą narodowego komitetu Międzynarodowej Unii Nauki o Żywności i jej Technologii (IUFoST). Jest przewodniczącą Rady Naukowej przy Radzie Promocji Żywności Prozdrowotnej SITSpoż. Profesor jest również członkiem Rad Naukowych Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego w Warszawie oraz Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie. Jest wiceprzewodniczącą Rady ds. Racjonalnego Wykorzystywania Żywności przy Federacji Polskich Banków Żywności, była członkiem Rady Programowej prozdrowotnej koalicji „Świadomy wybór – Perspektywa 2020”. Jako wybitny naukowiec jest powoływana na członka rad programowych i redakcji czasopism, m.in.: „Przegląd Gastronomiczny”, „Postępy Nauki i Technologii Przemysłu Rolno-Spożywczego”, „Żywność. Nauka. Technologia. Jakość”.

Profesor Danuta Kołożyn-Krajewska jest nie tylko wybitnym naukowcem i dydaktykiem, ale również sprawnym i kreatywnym organizatorem oraz inspiratorem życia naukowego w jego społecznym wymiarze. Od momentu powstania Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności jest jego aktywnym członkiem. Początkowo była członkiem Komisji Re wizyjnej, a następnie przez dwie kadencje prezesem

Oddziału Warszawskiego. Równoległe pełniła funkcję w Zarządzie Głównym – początkowo zastępcy skarbnika, następnie sekretarza i przez dwie kadencje prezesa Towarzystwa (2006–2012). Od 2013 do 2021 r. przez trzy kadencje była wiceprezesem Zarządu Głównego Towarzystwa. Obecnie jest przewodniczącą Głównej Komisji Rewizyjnej PTTŻ. Za wybitny wkład organizacyjny i koncepcyjny w działalność Towarzystwa została wyróżniona Złotą Odznaką PTTŻ (2021) oraz Medalem 25-lecia PTTŻ (2015). Wyrazem uznania dla zasług Profesor jest również członkostwo honorowe, które nadało jej Walne Zebranie Delegatów PTTŻ w grudniu 2015 r.

Profesor była przewodniczącą komitetów naukowych i organizacyjnych wielu konferencji naukowych. Wspólnie z prof. Zbigniewem Dolatowskim w 2011 r. zapoczątkowali cykliczne Sympozjum Naukowe pt. „Probiotyki w żywności” (obecna nazwa: „Probiotyki i prebiotyki w żywności”). Profesor jest również pomysłodawczynią i przewodniczącą Komitetu Naukowego cyklicznego Sympozjum Naukowego „Bezpieczeństwo Żywnościowe i Żywności”. Obydwa sympozja są organizowane wiosną każdego roku w ośrodku SGGW „Marymont” w Kirach pod Zakopanem.

Za swoją działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną prof. dr hab. Danuta Kołożyn-Krajewska otrzymała Odznakę Honorową SGGW (2000), liczne nagrody JM Rektora SGGW oraz wiele odznaczeń i nagród. Jest laureatką indywidualnej Nagrody Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki (III stopnia) za pracę doktorską (1984) oraz zespołowej Nagrody Ministra Edukacji Narodowej za współautorstwo podręcznika pt. „Żywność wygodna i żywność funkcjonalna” (WNT 2000). W 1999 r. została odznaczona Srebrnym Krzyżem Zasługi, a w 2006 r. Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Związki prof. Danuty Kołożyn-Krajewskiej z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie, a szczególnie Wydziałem Nauk o Żywności i Biotechnologii, trwają od wielu lat. Wynikają one ze współpracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej zapoczątkowanej w 2008 r. przez prof. Zbigniewa Dolatowskiego przy

realizacji projektu „Technologiczne możliwości zastosowania bakterii probiotycznych do produkcji surowych wędlin dojrzewających”. Celem projektu była ocena możliwości zastosowania wybranych szczepów bakterii probiotycznych lub potencjalnie probiotycznych w technologii surowo dojrzewających wędlin. Badania dotyczyły wyboru surowca i jego przygotowania, procesu dojrzewania, przeżywalności drobnoustrojów podczas dojrzewania i przechowywania oraz oceny fizykochemicznej i sensorycznej. Zainicjowane w tym obszarze badania naukowe są kontynuowane i rozwijane we współpracy z zespołem Pani Profesor przez pracowników Zakładu Technologii Mięsa i Zarządzania Jakością. W dniach 25–26 września 2008 r. w Centrum Kongresowym UP w Lublinie odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Tradycyjne i Regionalne Technologie i Produkty w Żywności Człowieka” zorganizowana staraniem Katedry Technologii Mięsa i Zarządzania Jakością UP w Lublinie przy współpracy z Zakładem Technologii Gastronomicznej i Higieny Żywności (SGGW) kierowanym przez prof. dr hab. Danutę Kołożyn-Krajewską. Dotychczasowa współpraca Profesor z UP w Lublinie zaowocowała opublikowaniem 50 prac naukowych, w tym 11 w czasopismach posiadających IF, 1 patentu, 7 monografii. Profesor wykonała także wiele recenzji książek i monografii na zlecenie Wydawnictwa UP w Lublinie.

Prywatnie Profesor jest szczęśliwą mamą dwóch wspaniałych córek, które są jej największą dumą i radością. [...]

Szanowna Pani Profesor, w imieniu całej społeczności akademickiej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie składam Pani Profesor wyrazy uznania i podziękowania za dotychczasową współpracę. Niech przyjęcie do grona wybitnych postaci, które otrzymały godność profesora honorowego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie będzie dla Pani Profesor źródłem dumy i satysfakcji. Proszę o przyjęcie szczerych i serdecznych życzeń, aby zdrowie i pomyślność sprzyjały Pani Profesor w realizacji kolejnych planów i zamierzeń.

Fot. Alicja Jaroszevska

Jubileusz 30-lecia Lubelskiego Oddziału PTTŻ

Polskie Towarzystwo Technologów Żywności zostało powołane z inicjatywy grupy pracowników naukowych środowiska warszawskiego i zarejestrowane 17 sierpnia 1990 r. Wśród celów działalności Towarzystwa wskazane zostały inicjowanie i rozwijanie społecznej działalności naukowej, dydaktycznej i popularyzatorskiej w dziedzinie nauk o żywności i jej

technologię, upowszechnianie osiągnięć naukowych i wymiana doświadczeń z uwzględnieniem aktualnych potrzeb gospodarki kraju.

Początków Lubelskiego Oddziału PTTŻ można upatrywać w 1990 r. w powołaniu na naszej uczelni kierunku nauczania technologia żywności, nad którym pieczę prodziekańską sprawował prof. dr hab.

Zdzisław Targoński. Formalnie Oddział Lubelski PTTŻ został powołany 18 grudnia 1992 r. na zebraniu założycielskim, w którym uczestniczyli naukowcy wywodzący się z UP, tj. prof. dr hab. Stanisław Bujak, prof. dr hab. Zdzisław Targoński, dr Ewa Kisielewska, dr Eugenia Podgórska, mgr inż. Jacek Zając, dr hab. Janusz Kalbarczyk, mgr Piotr Janas, mgr inż. Stanisław Mleko, a także dr hab. Jerzy Rogalski z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej i mgr inż. Tadeusz Rakowiecki z ówczesnych Zakładów Piwowarskich w Lublinie. W zebraniu założycielskim uczestniczył ówczesny prezes PTTŻ prof. dr hab. Antoni Rutkowski. Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie przyjął 25 stycznia 1993 r. do wiadomości powołanie terenowej jednostki organizacyjnej stowarzyszenia. Pierwszym prezesem Oddziału został prof. dr hab. Zdzisław Targoński, jego zastępcą – mgr inż. Tadeusz Rakowiecki, zaś skarbnikiem – mgr inż. Stanisław Mleko, który zastąpił mgr inż. Jacka Zająca.

Do lubelskich struktur PTTŻ należeli przede wszystkim pracownicy Oddziału Technologii Żywności Akademii Rolniczej, ale także osoby reprezentujące liczne wówczas lubelskie zakłady przemysłu spożywczego. Liczba członków wzrastała systematycznie wraz z rozwojem kadry naukowo-dydaktycznej związanej z kierunkiem studiów. Działalność statutowa Oddziału polegała na popularyzowaniu wiedzy przez organizowanie odczytów, seminariów, wykładów, konferencji m.in. na temat kierunków rozwoju biotechnologii, trendów w żywieniu człowieka. W ramach współpracy z otoczeniem gospodarczym Oddział wykonywał specjalistyczne analizy żywności na zlecenie przedsiębiorstw spożywczych branży owocowo-warzywnej, zbożowej, spirytusowej i in. Członkowie Oddziału byli zapraszani jako eksperci do współpracy w zakresie oceny żywności m.in. przez Targi Wschodnie w Lublinie, tygodnik „Veto”. Oddział wspierał merytorycznie i rzeczowo Technikum Spożywcze w Lublinie. Wspierał studentów Uniwersytetu działających w Kole Naukowym Technologów Żywności, organizując seminaria naukowe, dofinansowując udział w konferencjach, wspierając organizowanie wystaw, kiermaszów. Członkowie Oddziału mają niemałe zasługi w krzewieniu wiedzy z zakresu nauk o żywności, czynnie uczestnicząc w Lubelskim Festiwalu Nauki, prowadząc spotkania popularyzatorskie w szkołach, zasiadając w gronie jury olimpiad szkolnych nt. żywności i żywienia. Oddział Lubelski przyznaje nagrody za prace naukowe, m.in. w Międzynarodowym Sympozjum Kół Naukowych i Ogólnopolskiej Konferencji Doktorantów. Młoda kadra naukowa działająca w PTTŻ jest wspierana przez dofinansowanie publikacji naukowych, szkoleń (np. ze statystyki)

podnoszących kwalifikacje naukowe, a także możliwość udziału w organizowanych przez Towarzystwo konkursach na najlepszą publikację i doktorat. Oddział Lubelski uczestniczył w realizacji prestiżowego projektu NCBIr dotyczącego ograniczania strat i marnowania żywności, którym kierowała prof. dr hab. Danuta Kołożyn-Krajewska.

Członkowie Oddziału Lubelskiego pełnią zaszczytne funkcje w Zarządzie Głównym PTTŻ – aktualnie prof. dr hab. Joanna Stadnik jest prezesem Towarzystwa w kadencji 2022–2025, dr hab. Dariusz M. Stasiak, prof. uczelni, pełni funkcję sekretarza, a dr hab. Małgorzata Karwowska, prof. uczelni, działa w komisji rewizyjnej.

W uznaniu wybitnych zasług prof. dr. dr. h.c. multi Stanisława Bujaka dla powstania Oddziału Lubelskiego PTTŻ w 2008 r. nadano jego imię auli w budynku Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii.

W aktualnej kadencji Zarząd Oddziału Lubelskiego tworzą: dr hab. Dariusz M. Stasiak, prof. uczelni; dr hab. Małgorzata Karwowska, prof. uczelni; dr hab. Aneta Brodziak, prof. uczelni; dr hab. Monika Kordowska-Wiater; prof. dr hab. Urszula Pankiewicz; dr hab. Monika Sujka, prof. uczelni.

Pragnę wyrazić nadzieję, że dotychczasowe 29 lat istnienia Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności będzie stanowił dobry fundament do dalszej wieloletniej owocnej działalności na rzecz działalności naukowej, dydaktycznej i popularyzatorskiej w dziedzinie nauk o żywności i technologii, upowszechniania osiągnięć naukowych i wymiany doświadczeń z uwzględnianiem aktualnych potrzeb gospodarki kraju.

Dariusz M. Stasiak

Kadencja	Liczba członków	Skład zarządu (prezes, wiceprezes, sekretarz, skarbnik, członkowie)
1993–2003	20	Zdzisław Targoński, Tadeusz Rakowiecki, Stanisław Mleko
2004–2006	30	Stanisław Mleko, Barbara Baraniak, Irena Perucka, Jerzy Jamroz, Anna Litwińczuk
2007–2009	55	Stanisław Mleko, Barbara Baraniak, Monika Kordowska-Wiater, Janusz Kalbarczyk, Anna Litwińczuk, Magdalena Polak-Berecka
2010–2012	59	Joanna Stadnik, Barbara Baraniak, Monika Kordowska-Wiater, Stanisław Mleko, Anna Litwińczuk, Dariusz M. Stasiak,
2013–2015	65	Joanna Stadnik, Barbara Baraniak, Monika Kordowska-Wiater, Dariusz M. Stasiak, Joanna Bartowska
2016–2018	72	Małgorzata Karwowska, Joanna Bartowska, Paweł Glibowski, Karolina Wójciak, Dariusz M. Stasiak, Urszula Złotek
2019–2021	76	Małgorzata Karwowska, Joanna Bartowska, Aneta Brodziak, Karolina Wójciak, Monika Sujka, Aldona Sobota, Anna Jakubczyk
bieżąca	85	Dariusz M. Stasiak, Małgorzata Karwowska, Aneta Brodziak, Monika Kordowska-Wiater, Urszula Pankiewicz, Monika Sujka

Tytuł profesora honorowego dla prof. Elżbiety Bielińskiej

21 października 2022 r. prof. dr hab. Elżbieta Jolanta Bielińska, emerytowany pracownik Instytutu Gleboznawstwa, Inżynierii i Kształtowania Środowiska UP w Lublinie, otrzymała godność honorowego profesora Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie.

Uroczystości przewodniczył rektor dr hab. inż. Jacek Wróbel, prof. ZUT, laudację wygłosiła dr hab. inż. Anna Głowacka, prof. ZUT, zaś treść dyplomu – dziekan Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa prof. dr hab. Arkadiusz Telesiński.

Prof. dr hab. Elżbieta Jolanta Bielińska od lat jest związana z ZUT w Szczecinie, m.in. prowadziła i koordynowała szereg wspólnych badań naukowych oraz przyczyniła się do rozwoju kadry Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa. Była recenzentem licznych rozpraw doktorskich realizowanych na WKŚiR, a także postępowań habilitacyjnych pracowników tego Wydziału. W Zakładzie Biologii Gleby, pod opieką Profesor, odbywali staże naukowe liczni doktoranci i młodzi pracownicy naukowi ZUT.

Profesor Bielińska jest absolwentką Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Od 1972 r. pracuje na UP w Lublinie. W 1996 r. uzyskała stopień naukowy doktora nauk rolniczych, a w 2002 r. stopień naukowy doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie agronomii – biologia rolnicza i biochemia gleby. Prezydent RP postanowieniem z dnia 22 października 2007 r. nadał jej tytuł naukowy profesora nauk rolniczych.

Opublikowała łącznie 278 prac, w tym 224 oryginalne rozprawy naukowe, z których ponad połowa została wydana w czasopiśmie z listy filadelfijskiej i w recenzowanych czasopiśmie zagranicznych. Jest współautorką dwóch podręczników oraz przewodnika metodycznego wydanego w języku polskim i angielskim, a także współredaktorką dwóch wieloautorskich monografii oraz autorką lub współautorką 59 recenzowanych rozdziałów w monografiach.

Profesor Bielińska prowadzi nowatorskie badania z zakresu zastosowania biologicznych i chemicznych wskaźników do oceny przeobrażeń gleb w krajobrazach rolniczych, leśnych i antropogenicznych poprzez wykorzystanie kompleksowych, zintegrowanych

metod analitycznych. Większość tych badań wykonywana była w ramach 18 grantów KBN/MNiN/MEiN/NCN/NCBiR i projektu badawczego finansowanego przez Elektrociepłownię Warszawską „Vattenfall” S.A. W latach 2007–2019 Profesor pełniła funkcję kierownika utworzonego przez siebie od podstaw Zakładu Biologii Gleby, funkcjonującego w ramach Instytutu Gleboznawstwa, Inżynierii i Kształtowania Środowiska UP w Lublinie. Zakład Biologii Gleby stanowi unikalne w skali kraju kompletne laboratorium.

Wyniki swoich badań prof. Bielińska prezentowała na wielu międzynarodowych konferencjach.

Wypromowała 5 doktorów nauk rolniczych w zakresie agronomii. W 2011 r. została wyróżniona „Złotym Kłosem” przez Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego Agrobiotechnologii UP w Lublinie w kategorii „Ulubieniec Studentów”, a w 2013 r. w kategorii „Oryginalność w prowadzeniu zajęć”.

Była członkiem Polskiego oraz Międzynarodowego Towarzystwa Gleboznawczego, Towarzystwa Substancji Humusowych, International Soil Tillage Research Organization (ISTRO), Rady Programowej Polskiej Unii Ubocznych Produktów Spalania, Lubelskiego Towarzystwa Naukowego (od 2011 – czł. rzeczywisty), Polskiego Towarzystwa Inżynierii Rolniczej oraz Polskiego Towarzystwa Leśnego. Pełniła funkcje z wyboru w następujących towarzystwach naukowych: Polskie Towarzystwo Gleboznawcze – przewodnicząca Komisji Biologii Gleby (od 2016 r.), Polskie Towarzystwo Substancji Humusowych – czł. zarządu PTSH (od 2016 r.). Była członkiem Komitetu Gleboznawstwa i Chemii Rolnej PAN (kadencje 2007–2010 i 2011–2014), Komitetu Redakcyjnego Roczników Gleboznawczych (od 2010 r.), Rady Naukowej Wydawnictwa UP w Poznaniu: „Nauka Przyroda Technologie” (2011–2014), przewodniczącą komisji ds. badań naukowych i edukacji w Radzie Rolnictwa Ekologicznego (powołana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2006 r.). W latach 1995–2010 była członkiem Normalizacyjnej Komisji Problemowej nr 191 ds. chemii gleby.

Za wyróżniające osiągnięcia naukowe i dydaktyczne była trzydziestokrotnie wyróżniona nagrodą rektora UP. Za swoją pracę i osiągnięcia naukowe została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi, Honorową Odznaką Akademii Rolniczej w Lublinie oraz Specjalną Odznaką Honorową Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Tekst i fot. materiały prasowe ZUT

Tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu dla prof. dr. hab. Tomasza M. Gruszeckiego

Podczas Dnia Patrona Uczelni, Augusta hrabiego Cieszkowskiego, 17 listopada 2022 r. w Kolegium Rungego UPP odbyła się uroczystość nadania najwyższej godności akademickiej – doktora honoris causa. Uhonorowany został prof. dr. hab. Tomasz M. Gruszecki, światowej sławy specjalista z zakresu zootechniki i ochrony bioróżnorodności zwierząt.

Tytuł doktora honoris causa przyznany został prof. Tomaszowi M. Gruszeckiemu przez Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu 28 września 2022 r. na wniosek Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach.

Podczas uroczystości rektor uczelni prof. dr. hab. Krzysztof Szoszkiewicz podkreślił, że dla środowiska akademickiego nadanie tytułu doktora honorowego to akt najwyższej wagi, a sama godność to najwyższe wyróżnienie, jakim uniwersytet może obdarzyć znamienitych uczonych. „Uroczystości takie jak dzisiejsza skłaniają do refleksji, do zastanowienia, w jakiej mierze udaje się nam docenić wybitnych naukowców, ich dokonania oraz znaczenie dla polskiej i światowej nauki” – mówił rektor, otwierając uroczystość.

Sylwetkę prof. Tomasza Gruszeckiego przybliżyła gościom prof. dr. hab. Małgorzata Szumacher, dziekan Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach UP w Poznaniu. Dziekan zwróciła uwagę na dokonania prof. Tomasza Gruszeckiego w obszarze nauki, dydaktyki, a także implementacji wyników badań do praktyki rolniczej, które w pełni uzasadniają uzyskanie tytułu doktora honoris causa. „Z całokształtu dorobku Profesora wylania się wizerunek uczonego o szerokich horyzontach intelektualnych, niekwestionowanych osiągnięciach naukowych, a nade wszystko wielkim autorytecie zarówno w środowisku naukowym, jak i wśród zootechników praktyków. Na szczególne podkreślenie zasługuje osobista kultura Profesora, zawsze wyważone sądy i opinie, szacunek dla drugiego człowieka” – przedstawiała sylwetkę Profesora prof. Małgorzata Szumacher.

Promotorem postępowania o nadanie tytułu doktora honoris causa był prof. dr. hab. Piotr Ślósarz, prorektor ds. studiów UPP i kierownik

Katedry Hodowli Zwierząt i Oceny Surowców, który wygłaszając laudację, wskazał, że bez wątpienia prof. Tomasz M. Gruszecki należy do grona wybitnych współczesnych polskich zootechników, ściśle związanych z praktyczną hodowlą zwierząt, w szczególności małych przeżuwaczy, oraz działalnością na rzecz ochrony bioróżnorodności zwierząt gospodarskich i krajobrazu przyrodniczego. „Dowodem uznania środowiska akademickiego oraz zasług Profesora dla rozwoju nauk zootechnicznych jest sprawowanie wielu kluczowych funkcji zarówno w macierzystej uczelni, jak i na forum krajowym” – podkreślał prof. Piotr Ślósarz.

Dorobek recenzowali: prof. dr. hab. Tomasz Szwaczkowski z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, prof. dr. hab. Roman Niżnikowski ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz prof. dr. hab. dr h.c. Jędrzej Jan de Pelikan Krupiński z Instytutu Zootechniki – PIB w Krakowie.

Uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa była okazją do wysłuchania wykładu okolicznościowego prof. Tomasza Gruszeckiego pt.

Od lewej prof. prof.: Tomasz Gruszecki, Krzysztof Szoszkiewicz, Małgorzata Szumacher

„Produkcja zwierzęca – potrzeba czy zagrożenie dla środowiska przyrodniczego?”

Biogram

Prof. dr hab. Tomasz Gruszecki z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie jest wybitnym naukowcem i nauczycielem akademickim, który w okresie pięćdziesięcioletniej pracy naukowej wniósł imponujący wkład w rozwój polskiej zootechniki. Jego dorobek nie ogranicza się jedynie do ogromnej liczby prac naukowych publikowanych w znaczących czasopismach, ponieważ Profesor jest także organizatorem i kreatorem nauki, promotorem i recenzentem w wielu postępowaniach o nadanie stopni i tytułów naukowych, wybitnym dydaktykiem, autorem podręczników akademickich i propagatorem wiedzy na forach krajowych i międzynarodowych.

Już od początku kariery naukowej prof. Tomasz Gruszecki szczególną uwagę przywiązywał do praktyki owczarskiej, która w owym czasie oczekiwano na nowe modele pracy hodowlanej, i aktywnie włączył się w ten nurt badań. W efekcie wieloletnich prac wytworzone zostały dwie nowe populacje owiec, dla których utworzono oddzielne rejestry, a obecnie księgi. Główne obszary zainteresowań prof. Gruszeckiego to hodowla oraz chów owiec i kóz, zagadnienia immunogenetyczne, badania polimorfizmów białek surowicy krwi, ich fizjologicznych zmienności w różnych okresach życia, badania nad rozrodem, użytkowością wełnistą, mleczną i mięsną oraz jakością pozyskiwanych produktów, a ostatnio nad wykorzystaniem małych przeżuwaczy do wypasu ekstensywnego i ochrony krajobrazu. Na szczególne podkreślenie zasługuje udział prof. Tomasza Gruszeckiego w zastosowaniu technik ultrasonograficznych do przyżyciowego szacowania składu tkankowego. Profesor był pionierem tych przedsięwzięć w Polsce, organizując w 1995 roku specjalistyczne warsztaty ultrasonograficzne.

Do szczególnie interesujących badań prowadzonych przez Profesora zalicza się również prace z zakresu użytkowości mięsnej, dotyczące zawartości kwasów tłuszczowych w tkance mięśniowej jagniąt różnych genotypów owiec, kozłat oraz jeleni. Warte podkreślenia jest także zaangażowanie w prace nad wykorzystaniem małych przeżuwaczy w ochronie przyrody. Profesor Tomasz Gruszecki był prekursorem nawiązania ścisłej współpracy ze specjalistami związanymi z ochroną środowiska, co zaowocowało stworzeniem interdyscyplinarnego zespołu badawczego zrzeszającego specjalistów z różnych dziedzin. Badania zespołu wykazały możliwość wykorzystania zwierząt w ochronie szeroko rozumianego środowiska przyrodniczego, pielęgnacji krajobrazu, produkcji żywca jagnięcego w warunkach ekstensywnego chowu w rejonach objętych programem zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Niekwestionowany jest wkład prof. Tomasza Gruszeckiego w niezwykle ważne dla zootechniki zagadnienie, jakim jest ochrona zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich oraz utrzymanie bioróżnorodności. Włączenie owcy uhurskiej do programu ochrony zasobów genetycznych niewątpliwie zapobiegło wyginięciu tej rasy. Innym sukcesem jest ochrona rodzimej rasy kozy sandomierskiej. Wyniki swoich badań prof. Tomasz Gruszecki opublikował w ponad 500 opracowaniach naukowych, w tym ponad 190 oryginalnych pracach twórczych. Ponadto jest współautorem 9 podręczników.

Wielce znaczący jest wkład prof. Tomasza Gruszeckiego w kształcenie kadr naukowych dla polskiej zootechniki. Jako uznany specjalista i autorytet wykonał na zlecenie rad wydziałów, CK, RDN i redakcji czasopism łącznie ponad 400 recenzji. Recenzował ponad 350 publikacji dla polskich i zagranicznych czasopism naukowych. Profesor jest doskonałym dydaktykiem, nauczycielem akademickim, który cieszy się dużym autorytetem w środowisku akademickim. Był opiekunem w realizacji 105 prac magisterskich i inżynierskich.

Warto podkreślić również zaangażowanie prof. Tomasza Gruszeckiego w prace organizacyjne na rzecz własnej uczelni oraz krajowego środowiska zootechników. Pełnił szereg istotnych funkcji. Obecnie jest on członkiem Rady Doskonałości Naukowej. W uznaniu szczególnych osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych prof. Tomasz Gruszecki był wielokrotnie nagradzany i wyróżniany. Otrzymał m.in. Złoty i Srebrny Krzyż Zasługi, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Medal im. Profesora Tadeusza Vetulaniego oraz liczne wyróżnienia branżowe.

Iwona Cieślak
Rzeczniczka prasowa UPP
Fot. M. Szebiotko

Eko-HUB

W ramach porozumienia o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie a Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych „Polska Ekologia” 25 października 2022 r. został utworzony Eko-HUB UP w Lublinie.

Będzie on funkcjonował w strukturze Centrum Transferu Technologii UP w Lublinie. Zakres jego działalności będzie dotyczyć dwóch płaszczyzn: edukacyjnej oraz innowacyjno-gospodarczej.

W ramach działalności edukacyjnej organizowane będą szkolenia, warsztaty dla studentów, doktorantów i młodych naukowców z zakresu świadomości biznesu oraz rozwijania relacji naukowo-biznesowych we współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Tworzone będą również sieci networkingowe dla studentów, doktorantów, młodych naukowców i przedsiębiorców w celu pozyskania potencjalnych partnerów do współpracy naukowo-badawczej i biznesowej.

Natomiast w zakresie działalności innowacyjno-gospodarczej Eko-HUB będzie współpracować z podmiotami zewnętrznymi, w tym z partnerami zagranicznymi, w zakresie kreowania i realizacji działań proinnowacyjnych,

w szczególności o charakterze ekologicznym, oraz tworzeniu wspólnych rozwiązań ekologicznych i pozyskiwaniu środków finansowych na realizację wspólnych projektów.

W spotkaniu tworzącym Eko-HUB wzięli udział przedstawiciele UP w Lublinie: prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą Bartosz Sołowiej, dyrektor CTT Iwona Niezgoda, pracownik CTT Anna Jeżak-Zgórk. Natomiast Ogólnopolskie Stowarzyszenie Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych „Polska Ekologia” reprezentowali prezes Paweł Krajmas oraz pełnomocnik zarządu Maciej Bartoń.

Stowarzyszenie „Polska Ekologia” powstało w 2006 r. i skupia blisko 150 producentów, którzy podjęli się produkcji żywności z surowców ekologicznych z przekonaniem, że produkty te są bardziej wartościowe dla człowieka.

Anna Jeżak-Zgórk

Fot. Maciej Niedziółka

Prorektor Bartosz Sołowiej i prezes Paweł Krajmas

Pracownia Umiejętności Klinicznych

Fantomy dużych zwierząt w skali 1:1, modele do treningu zakładania opatrunków czy iniekcji dożylnych, innowacyjne aplikacje do wirtualnej rzeczywistości – to tylko niektóre z nowoczesnych materiałów dydaktycznych, w jakie wyposażona jest Pracownia Umiejętności Klinicznych Wydziału Medycyny Weterynaryjnej. Pracownia została oficjalnie otwarta 7 listopada 2022 r.

Uroczystego przecięcia wstęgi dokonali: doradca społeczny ministra edukacji i nauki Marek Konieczny, wojewoda lubelski Lech Sprawka, dziekan Wydziału Medycyny Weterynaryjnej dr hab. Iwona Puzio, prof. uczelni, oraz rektor prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk.

Pracownia wyposażona w rzeczywiste fantomy zwierząt pozwoli studentom – a przyszłym lekarzom weterynarii na ćwiczenie umiejętności kluczowych w swoim zawodzie. Jak powiedziała dziekan Iwona Puzio, zdecydowana większość absolwentów wybiera ścieżkę zawodową związaną z praktyką kliniczną, a zatem uruchamianie tego typu laboratoriów, w których w sposób ustandaryzowany można nauczać umiejętności klinicznych, jest bardzo ważne i pozwala w jeszcze lepszym stopniu spełniać europejskie normy. Do nich zaliczamy akredytację Europejskiego Stowarzyszenia Wydziałów Medycyny

Weterynaryjnej (EAEVE), którą to Wydział otrzymał do 2028 r.

„Konieczność utrzymania dobrostanu zwierząt oraz kwestie etyczne limitują wykorzystanie zwierząt do nauki procedur niezbędnych w pracy lekarza weterynarii, stąd światowy trend i wymagania EAEVE do podzielenia tej nauki na dwa etapy. Pierwszy w warunkach laboratoryjnych na modelach i dopiero drugi na żywych zwierzętach. Taki model kształcenia ograniczy również stres studentów, pozwoli na efektywną naukę zapamiętywania opartą o reguły pedagogiczne i ostatecznie przyczyni się do podniesienia jakości kształcenia.” – wyjaśnia prof. dr hab. Marta Kankofer, odpowiedzialna za projekt utworzenia pracowni.

Warto podkreślić, że jest to też pierwsze w Polsce scentralizowane laboratorium weterynaryjne, gdzie studenci mają możliwość trenowania umiejętności klinicznych na fantomach i modelach nie tylko podczas regularnych zajęć przewidzianych programem studiów, ale także indywidualnie w wolnym czasie.

Projekt, w ramach którego utworzono pracownię „Skills lab” dla studentów Wydziału Medycyny Weterynaryjnej, został sfinansowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki ze środków budżetu państwa – „Inwestycje związane z kształceniem” – za kwotę 1 673 580 zł. Inwestycja obejmowała m.in. zakup fantomów i symulatorów do nauki umiejętności klinicznych, przygotowanie materiałów dydaktycznych (opisy stacji, zestawy do indywidualnej nauki) oraz dostosowanie istniejących pomieszczeń.

Red.

Fot. Alicja Jaroszevska

XVIII Lubelski Festiwal Nauki pod hasłem Ogrody Nauki

Koncert podczas otwarcia Festiwalu

W dniach od 10 do 16 września 2022 r. pod hasłem Ogrody Nauki odbył się XVIII Lubelski Festiwal Nauki, którego głównym organizatorem był Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie. Hasło tegorocznej edycji Festiwalu stanowi metaforę, która miała zainspirować do korzystania z zasobów wiedzy w życiu codziennym.

Pojęcie ogrodu wpisało się trwale w dzieje nauki, jak również tradycji literackiej i artystycznej. Stanowi ono ważną inspirację tematyczną, wprowadzając do przestrzeni kulturowej istotne problemy poznawcze, estetyczne i aksjologiczne. Podobnie jak w nauce, gdzie mamy do czynienia z bogactwem kierunków badawczych, w ogrodzie występuje wiele gatunków roślin. Poza tym ogród, podobnie jak nauka, jest przestrzenią uporządkowaną i przy tym świadomie prowadzoną. Symbolika ogrodu wypływa z jego cech: kształtu, rozplanowania, poziomów, obecności zawartych w nim żywiołów (ziemi, wody) oraz postaci ogrodnika.

W literaturze i sztuce ogród stanowi miejsce wyjątkowe, wypełnione marzeniami, w którym mieszają się ludzkie losy i uczucia, takie jak miłość i zdrada, uniesienie czy rozpacz. Ogród to także miejsce nostalgii uświadamiające nam nieuchronny upływ czasu.

W ramach tegorocznej edycji Lubelskiego Festiwalu Nauki każdy znalazł coś dla siebie. W programie Festiwalu, poza stałymi elementami, takimi jak projekty i Lubelski Piknik Naukowy, odbyły się wydarzenia specjalne – Ogrody Literatury, Ogrody Żywności, Ogrody Podróży, Ogrody Ekologii i Ogrody

Przyrody, a w nich m.in. panele dyskusyjne, prezentacje oraz wykłady gościnne osobowości naukowych, literackich, artystycznych, kulturalnych, a także blogerów internetowych.

Poza wydarzeniami specjalnymi w ramach Festiwalu zaprezentowano 1544 projekty festiwalowe, a wszystkich edycji projektów było 2723, w tym przedstawiono 189 edycji dodatkowych. Łączny czas trwania wszystkich edycji festiwalowych wyniósł 2905 godzin. W ramach Festiwalu przedstawiono 144 projekty on-line oraz 57 projektów w języku obcym. Pokazną liczbę, bo aż 682, stanowiły projekty przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami.

Wydarzenia w ramach XVIII Lubelskiego Festiwalu Nauki odbywały się nie tylko w Lublinie, ale również w innych miastach festiwalowych, takich jak Chełm, Dęblin, Puławy, Stalowa Wola i Zamość. Wydarzenia festiwalowe miały miejsce w 106 obiektach, w 474 salach wykładowych i ćwiczeniowych. W przygotowanie projektów festiwalowych zaangażowanych było bezpośrednio 2693 osoby przy liczbie zarezerwowanych miejsc wynoszącej 26 728.

W niedzielę 11 września 2022 r. na pl. Teatralnym 1 przed Centrum Spotkania Kultur odbył się Piknik Naukowy. Jednym z wydarzeń piknikowych

były Ogrody Literatury, w ramach których miało miejsce spotkanie z Radkiem Rakiem, pisarzem, laureatem Nagrody NIKE i lekarzem weterynarii, oraz dr. Mirosławem Welzem, lekarzem weterynarii, literatem i poetą. Podczas Pikniku Naukowego na scenie można było wysłuchać przepięknej muzyki w wykonaniu m.in. Lubelskiej Orkiestry Muzyki Rozrywkowej FeelHarmonia.

Od poniedziałku 12 września do piątku 16 września 2022 r. prowadzone były warsztaty, pokazy, wykłady w kampusach lubelskich uczelni oraz w obiektach instytucji partnerskich uczestniczących w Festiwalu. W dniach festiwalowych w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie odbyły się wydarzenia specjalne.

12 września 2022 r. zaprezentowano Ogrody Żywności przeznaczone dla wszystkich, których fascynuje żywność i którzy chcieli o niej i o odżywianiu dowiedzieć się jak najwięcej. Wybitni naukowcy i eksperci związani z projektowaniem nowej żywności i gwarantowaniem jej bezpieczeństwa oraz żywieniowcy opowiadali o nowoczesnych trendach w technologii żywności i żywieniu człowieka.

Przedstawiono m.in. odpowiedzi na pytania: Czym zaskakują nas nowe technologie żywności? Konsumpcja owadów – w jaki sposób ten trend wpływa na zdrowie człowieka i środowisko naturalne? Czy należy obawiać się żywności genetycznie modyfikowanej? Żywność bezpieczna – czyli właściwie jaka? Czy żywność funkcjonalna może stanowić skuteczne narzędzie w profilaktyce chorób cywilizacyjnych? Czym jest odpowiedzialne odżywianie?

W ramach Ogródów Żywności odbyły się warsztaty kulinarne w Pracowni Gastronomicznej, które poprowadził Piotr Skwarek, szef kuchni w restauracji „Włoska sztuka” w Lublinie), oraz konsultacje w Poradni Dietetycznej.

13 września 2022 r., w ramach Ogródów Podróży, zainteresowani mogli wysłuchać pasjonującego wykładu prof. dr. hab. Andrzeja Kokowskiego pt. „Odczep się archeolog – czyli archeolog w podróży”. Zafascynowani podróżnicy, blogerzy, vloggerzy, youtuberzy, przewodnicy zaprezentowali swoje wrażenia i doświadczenia wyniesione z pobytów w różnych miejscach świata. Przybliżyli walory kulinarne krajów egzotycznych, ale także znaczenie lokalnych produktów. Odpowiedzieli na pytania o to, skąd bierze się w człowieku ciekawość poznania innych kultur, chęć nawiązywania relacji z ludźmi z innej części świata, fascynacja kuchnią, a także pasja do ciągłego podróżowania.

Przedstawili również znaczenie regionalizmu, zaprezentowali sposoby na tanie podróżowanie, zamianę hobby w biznes czy też pomysł na życie. Zapytaliśmy naszych gości – ekspertów ds. hotelarstwa – o wyzwania, jakie niesie ze sobą współczesna turystyka. Dowiedzieliśmy się, jak funkcjonuje ta branża obecnie i czy może być pasją, sposobem na życie i biznesem

jednocześnie. Po opowieściach o dalekich podróżach snutych przez gości odkryliśmy tajemnice Lublina, między innymi grając z uczestnikami w gry terenowe i sprawdzając ich wiedzę na temat naszego miasta oraz uczestnicząc w warsztatach „Odkrywamy tajemnice tego czego nie widać: wnętrza ciała i ukrytego tajemniczością Lublina”. A miłośnicy pięknego trawnika mogli uczestniczyć w poradach i konsultacjach dotyczących jego zakładania i pielęgnacji.

14 września odbyły się Ogrody Ekologii z warsztatami i pokazami dotyczącymi recyklingu i produkcji opakowań ekologicznych. Wysłuchaliśmy pasjonującego wykładu pt. „Przewidywanie ekstremalnej pogody kosmicznej: ekstremalne wyzwanie!”, przedstawionego przez prof. Stefana Poedtsa z Belgii. Miłośnicy ekologicznego podejścia do życia dowiedzieli się, czym jest *zero waste* – czy jest to kolejna moda, czy może jednak działanie na rzecz ochrony środowiska.

W ramach Ogródów Ekologii rozmawialiśmy na temat odpadów, elektrycznych samochodów, eko-energetyki czy hydrofitowych oczyszczalni ścieków. Nadaliśmy nowe życie opakowaniom i przedmiotom. Przyjrzeliliśmy się produkcji biopolimerów oraz opakowań biodegradowalnych. Dowiedzieliśmy się, czy polskie rolnictwo może zastąpić planowane elektrownie atomowe oraz jak robaczki mogą nam pomóc wyprodukować prąd. A dla miłośników motoryzacji odbyła się debata pt. „Samochody elektryczne czy spalinowe?”. Wszyscy zainteresowani mogli również skorzystać z konsultacji w Pracowni Biokosmetologii.

15 września odbyły się Ogrody Przyrody z pasjonującym wykładem prof. Sergia Orlandiego pt. „Zapalić słońce na ziemi – przyszłość energetyki termojądrowej”. W ramach tych Ogródów zaproponowaliśmy podróże naukowe krętymi korytarzami mrowiska, aby tam zdradzić, jak zawile, a jednocześnie uporządkowane, życie prowadzą te drobne stworzonka. Postawiliśmy tezę, że pszczoła jest najważniejszym owadem na świecie, że istnienie tego gatunku decyduje o istnieniu człowieka. Policzyliśmy, ile gatunków ptaków występuje w Polsce i które gatunki można spotkać w mieście, a które na łące, polu czy w lesie. Czy można je rozróżnić po dźwiękach, które z siebie wydają? Nasi goście z Rostoczańskiego Parku Narodowego opowiedzieli o koniku polskim, który jest wykorzystywany w czynnej ochronie środowiska, a dyrektor Ogródu Zoologicznego w Warszawie zaprezentował sekretny świat dzikich zwierząt mieszkających w ZOO.

W ramach Ogródów Przyrody osoby zainteresowane mogły skorzystać z porad behawiorystycznych i konsultacji w Klinikach Weterynaryjnych, a także porad w Klinice Roślin. Nie zapomnieliśmy również o miłośnikach muzyki i tańca. W Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie odbył się Koncert Zespołów Folklorystycznych Lubelskich Uczelni.

Marzena Brodowska
Fot. Alicja Jaroszevska

Żywność wysokiej jakości

Stowarzyszenie „Polska Ekologia” i Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie zorganizowały w dniach 26–28 października 2022 r. konferencję „Identyfikacja i promocja żywności wysokiej jakości szansą dla lokalnych producentów”.

W dniach 26–28 października 2022 r. odbyła się na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii UP w Lublinie konferencja podsumowująca warsztaty zrealizowane w ramach operacji „Identyfikacja i promocja żywności wysokiej jakości szansą dla lokalnych producentów”, organizowanej przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Przetwórców i Producentów Ekologicznych „Polska Ekologia” wraz z Kujawsko-Pomorskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Minikowie, Lubelskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Końskowoli, Podkarpackim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Boguchwale oraz Wielkopolskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Poznaniu.

W konferencji wzięli udział uczestnicy serii warsztatów realizowanych w ośrodkach doradztwa rolniczego. Wśród nich znaleźli się przedstawiciele różnych środowisk – zarówno rolnicy będący najważniejszym ogniwem produkcji żywności, jak i przetwórcy, doradcy, koordynatorzy projektu, przedstawiciele instytucji wsparcia rolnictwa oraz nauki, w tym pracownicy naukowi z Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii.

Konferencję uroczystie otwierali: JM Rektor Krzysztof Kowalczyk, prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą dr hab. Bartosz Sołowiej, prof. uczelni, dziekan Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii prof. dr hab. Waldemar Gustaw oraz Maciej Bartoń, przedstawiciel Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Przetwórców i Producentów Ekologicznych „Polska Ekologia” – partnera KSOW.

Spotkanie obfitowało w dyskusje oraz wypowiedzi ekspertów. Izabella Byszewska, dziennikarka, koordynator i trener projektów inspirujących zrównoważony rozwój lokalny oraz partnerstwo inicjatyw społecznych na wsi, opowiedziała o krajowych systemach i certyfikacji jakości żywności. Hubert Gonera, współtwórca pierwszych w Polsce strategii rozwoju turystyki, szlaków turystyki kulinarnej, sieciowych działań promujących turystykę i gastronomię, mówił o kreowaniu marek oraz strategii promocji żywności. Tematem wystąpienia dr hab. Małgorzaty Karwowskiej (UP w Lublinie) były fermentowane produkty mięsne jako żywność prozdrowotna.

Maciej Majewski, twórca oraz jeden z pomysłodawców marki i certyfikacji jabłka grójeckiego,

pasjonat i koordynator projektów mających na celu promocję spożycia jabłek w Polsce i na świecie, prezes Stowarzyszenia Sady Grójeckie, przedstawił unijne systemy certyfikacji jakości żywności. W swoim wykładzie dr inż. Ewa Jabłońska-Ryś (UP w Lublinie) omówiła najważniejsze aspekty utrwalania warzyw, owoców i grzybów metodą kiszienia. Krzysztof Zieliński, dziennikarz, koordynator projektów w zakresie promocji turystyki lokalnej, współtwórca szlaków kulinarnych i lokalnych stowarzyszeń, opowiedział o tworzeniu i realizacji strategii lokalnego rozwoju. Doktor Magdalena Kryska (farmaceuta), dyrektor sprzedaży w rodzinnej firmie Korab Garden produkującej soki ekologiczne, w swoim wystąpieniu opowiedziała o korzystnym wpływie antocyjanów na organizm ludzki. Michał Rzytki, doradca w Polskim Centrum Akredytacji, przez wiele lat naczelnik i dyrektor wydziału rolnictwa ekologicznego w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, mówił o promocji żywności wysokiej jakości na rynku krajowym i rynkach zagranicznych. Adam Patkowski, ekspert w zakresie kreowania zarządzania grupami producentów, pozyskiwania środków unijnych i wykorzystania nowoczesnych technologii w rolnictwie, podsumował przeprowadzone w ramach projektu warsztaty i opowiedział o trendach na światowych rynkach agro. Moderatorem dyskusji był Maciej Bartoń – dyrektor ds. strategii i rozwoju GBA Polska, który wspomaga Stowarzyszenie „Polska Ekologia” w obszarze legislacji, edukacji oraz badań i rozwoju na rzecz żywności. W konferencji udział wzięło około 100 uczestników.

Podczas debaty podsumowującej, która odbyła się na zakończenie konferencji, a dotyczyła wyboru lokomotyw wzrostu w obszarze produktów żywnościowych najwyższej jakości oraz koordynacji i maksymalizacji efektów promocji polskiej żywności, uznano, że koniecznie należy zadbać aby charakter kulinarny, metody produkcji i wyroby charakterystyczne dla polskich regionów były odpowiednio certyfikowane. Odpowiednio to znaczy w sposób przemyślany, wynikający z potencjału, skali produkcji, zaplecza surowcowego oraz możliwości rozwojowych.

W kwestii produktów żywnościowych wspólnych dla wielu polskich rejonów i mających potencjał w zakresie certyfikacji możemy pomyśleć o: kiszonkach – ponieważ do ich tworzenia wykorzystywana jest technika konserwacji żywności silnie związana z Polską (kultura i klimat); miodach, których mnogość wynika z odmiennych metod produkcji, charakteru klimatu czy bioróżnorodności; przetworach owocowych – takich jak octy (w końcu jesteśmy zagłębiem owocowym, niestety narażonym na wahania cen surowca, więc koniecznością jest przetwórstwo); gęsinie – naturalnie wypasanej i będącej słynnym w Zachodniej Europie polskim produktem, jednak sprzedawanym przez pośredników zagranicznych; czy chociażby rasach rodzimych świń trzymanyh w chowie tradycyjnym, również ekologicznym z zachowaniem podwyższonego dobrostanu, na czym można budować markę produktu finalnego. Dodatkowo regionalnie zapomnieć nie możemy o konieczności szybkiej certyfikacji: derenia (podkarpackie), maliny (lubelskie), aronii (lubelskie), szparaga (wielkopolskie), miódów (lubelskie i podkarpackie), wypieków z mąk ekologicznych i zakwasu (lubelskie, kujawsko-pomorskie) oraz wędlin z ras rodzimych wieprzowiny (podkarpackie, lubelskie, wielkopolskie).

W podsumowaniu podkreślano, że żywność wysokiej jakości to przede wszystkim jakościowy surowiec oraz walory zdrowotne i smakowe. Natomiast pod względem formalnym musi to być koniecznie potwierdzone certyfikatem stanowiącym przepustkę na najwyższe półki najbardziej wymagających rynków. Konsumenci, szukający żywności wysokiej jakości oraz polskich produktów, niejednokrotnie zwracają uwagę na certyfikat, który gwarantuje jakość. Dlatego tak ważne jest stworzenie dla każdego regionu listy produktów, które muszą być jak najszybciej certyfikowane i włożone do koszyka wspólnej promocji, w czym na pewno pomoże utworzony niedawno Eko-HUB Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie i Stowarzyszenia „Polska Ekologia”.

*Monika Jaskowiak, Maciej Bartoń, Bartosz Sołowiej
Fot. Maciej Niedziółka*

O nowych kierunkach badań w inżynierii środowiska

Jubileusz pracy naukowej prof. dr. hab. inż. Oleksandra Dorozhynskyy'ego

W dniach 21–23 września 2022 r. w Urszulinie odbyła się VIII Konferencja Naukowo-Techniczna pt. „Nowe kierunki badań w inżynierii środowiska, energetyce i geodezji”. Honorowy patronat nad konferencją objęli rektorzy wszystkich publicznych uczelni przyrodniczych w Polsce. Organizatorami konferencji byli: Katedra Inżynierii Środowiska i Geodezji UP w Lublinie, Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji UR w Krakowie, Instytut Inżynierii Środowiska UP we Wrocławiu, Wydział Inżynierii Środowiska i Inżynierii Mechanicznej UP w Poznaniu, Instytut Inżynierii i Ochrony Środowiska UWM w Olsztynie, Katedra Kształtowania Środowiska SGGW w Warszawie, jak również Poleski Park Narodowy, Roztoczański Park Narodowy, Wojewódzkie Biuro Geodezji w Lublinie, Polskie Towarzystwo Hydrobiologiczne oraz Polskie Towarzystwo Inżynierii Ekologicznej Oddział w Lublinie.

Podczas obrad omawiano zagadnienia dotyczące: ochrony i kształtowania krajobrazu; gospodarowania wodą w środowisku przyrodniczym; degradacji, ochrony i rekultywacji gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych; ekoenergetyki i gospodarki o obiegu zamkniętym; innowacyjnych technologii w inżynierii środowiska i geodezji; geodezyjnego urządzania przestrzeni; rozwoju systemów katastralnych i gospodarki nieruchomościami; przetwarzania danych przestrzennych; geowizualizacji; aktualnych problemów i wyzwań w leśnictwie i gospodarce leśnej. Wymiana doświadczeń naukowców, doktorantów i studentów z całej Polski pozwoliła na dyskusję, nawiązanie nowych kontaktów i współpracę.

Konferencja rozpoczęła się uroczystym jubileuszem 60-lecia pracy naukowej prof. dr. hab. inż. Oleksandra Dorozhynskyy'ego – pracownika Uniwersytetu Przyrodniczego i Politechniki Lwowskiej. Podczas pierwszej sesji referatowej wygłoszono 4 referaty, tematyka wystąpień obejmowała zagadnienia z inżynierii środowiska i geodezji. Pierwszy z referatów pt. „Fotogrametria i teledetekcja w monitorowaniu środowiska – problemy, metody i technologie” wygłosił Jubilat, prof. dr. hab. inż. Oleksandr Dorozhynskyy. Następnie podczas równoległych sesji referatowych zaprezentowano

10 referatów z zakresu inżynierii środowiska oraz geodezji i kartografii.

W drugim dniu konferencji przeprowadzono 4 kolejne sesje referatowe z zakresu inżynierii środowiska, geodezji i kartografii oraz ekoenergetyki, jak również sesję posterową. Drugiego dnia konferencji wygłoszono 16 referatów oraz zaprezentowano 53 postery. Dodatkowym elementem konferencji była godzinna prelekcja prof. dr. hab. inż. Gabriela Borowskiego, dotycząca procesu przygotowania artykułów naukowych. Tego samego dnia odbyła się pierwsza sesja terenowa, poprzedzona prezentacją działalności Poleskiego Parku Narodowego. W towarzystwie pracowników PPN można było zwiedzić: hybrydową hydrofitową oczyszczalnię ścieków z zamkniętym obiegiem wody w Kulczynie, ścieżkę dydaktyczną „Czahary”, Ośrodek Ochrony Żółwia Błotnego, Muzeum PPN w Starym Załuczu oraz mieszczącą się na jego terenie hydrofitową oczyszczalnię ścieków w kształcie żółwia.

Trzeciego dnia konferencji odbyła się druga sesja terenowa, podczas której zwiedzono ośrodek edukacyjny Poleskiego Parku Narodowego „Poleskie Siolo” i torfowisko „Durne Bagno”. Zapoznano się również z funkcjonowaniem największej w Polsce hybrydowej hydrofitowej oczyszczalni ścieków w Białce (gm. Dębowa Kłoda).

W konferencji uczestniczyło 95 osób z różnych ośrodków akademickich z Polski. Podczas konferencji referaty wygłosili oraz postery zaprezentowali przedstawiciele: UP w Lublinie, UR w Krakowie, UP w Poznaniu, UP we Wrocławiu, SGGW w Warszawie, UWM w Olsztynie, Politechniki Koszalińskiej, UE w Krakowie, AGH w Krakowie,

Jubilat (w środku) wraz z uczestnikami konferencji

Politechniki Białostockiej, Politechniki Gdańskiej, Uniwersytetu Gdańskiego, Politechniki Lubelskiej, Sumy State University z Ukrainy, a także Przedsiębiorstwa Realizacyjnego INORA sp. z o.o. i Instytutu Badawczego Leśnictwa w Sękocinie Starym. Sponsorami konferencji byli: ZWB Trykacz, Nałęczów Zdrój Sp. z o.o. „Cisowianka”, Chochołowskie Termy Sp. z o.o., GP Hreška sp. k. „Termy Gorący Potok”, INORA sp. z o.o.

Prace zaprezentowane podczas konferencji zostaną opublikowane w czasopiśmie, takich jak:

„Water” – Special Issue „Improved Constructed Wetlands”, „Journal of Water and Land Development”, „Advances in Science and Technology Research Journal”, „Journal of Ecological Engineering”, „Acta Scientiarum Polonorum – Formatio Circumictus”, „Geomatics, Landmanagement and Landscape”.

*Agata Basak, Patrycja Pochwatka,
Krzysztof Józwiakowski
Fot. Barbara Kępowicz*

BEMS 2022

W dniach 20–23 września 2022 r. w Pułtuskach odbyła się XX Konferencja Naukowo-Techniczna z cyklu BEMS pt. „Budowa i Eksploatacja Maszyn Przemysłu Spożywczego”. Organizatorem konferencji było Polskie Towarzystwo Inżynierii i Techniki Przetwórstwa Spożywczego SPO-MASZ, a współorganizatorami – Katedra Inżynierii i Maszyn Spożywczych oraz Katedra Biologicznych Podstaw Technologii Żywności i Pasz na Wydziale Inżynierii Produkcji UP w Lublinie. Przewodniczącymi konferencji byli prof. dr hab. inż. Dariusz Andrejko, prof. dr hab. inż. Kazimierz Zawisła i prof. dr hab. inż. Paweł Sobczak, a sekretarzem był dr hab. inż. Jacek Mazur, prof. uczelni. Uroczyste otwarcie konferencji dokonali prof. dr hab. dr h.c. inż. Józef Grochowicz i prof. Kazimierz Zawisła. Podczas konferencji zaprezentowano 4 wykłady plenarne. Pierwszy – „20 lat historii konferencji BEMS”, wygłosił prof. Józef Grochowicz (emerytowany pracownik UP Lublin), a kolejny – dr hab. inż. Krzysztof Bieńczyk, prof. uczelni (Polit. Poznańska), który mówił o aktualnych trendach w budowie maszyn przemysłu spożywczego. Kolejny wykład plenarny był przedstawiony przez prof. dr hab. inż. Marka Cieracha (Polit. Bydgoska) i traktował o poprawie jakości wołowiny poprzez kondycjonowanie i przechowywanie w MAP. Następnie prof. dr hab. inż. Marian Panasiewicz (UP Lublin) omówił aspekty innowacji w konstrukcji maszyn

czyszczących. Podczas całej konferencji wygłoszono 25 referatów oraz 28 doniesień w 6 grupach tematycznych. Po każdej sesji organizowano panel dyskusyjny, w którym szczegółowo omawiano przedstawioną problematykę. Burzliwe dyskusje często naprowadzały młodych naukowców na właściwą koncepcję badań naukowych lub odpowiednie techniki pomiarowe. W konferencji uczestniczyło 72 uczestników z różnych ośrodków naukowych z całej Polski, tj. Akademii Kaliskiej, Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie, Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. prof. Wacława Dąbrowskiego, Instytutu Zootechniki – PIB Krajowe Laboratorium Pasz, Morskiego Instytutu Rybackiego – PIB w Gdyni, Politechnik: Białostockiej, Bydgoskiej, Koszalińskiej, Poznańskiej; Sieci Badawczej Łukasiewicz – Poznański Instytut Technologiczny, SGGW w Warszawie, UP w Lublinie, UR w Krakowie oraz UWM w Olsztynie. W konferencji uczestniczyły także dwie firmy związane z przemysłem spożywczym: Biuro Technologiczno-Marketingowe „TTM” i Techcool sp. z o. o.

Konferencja odbywa się cyklicznie, co dwa lata. Następna edycja planowana jest w roku 2024, na którą już teraz serdecznie zapraszamy, a o szczegóły prosimy pytać w Katedrze Inżynierii i Maszyn Spożywczych WIP UP.

*Jacek Mazur
Fot. Tomasz Guz*

Dni Pola

21 czerwca 2022 r. w Bystrzycy Nowej koło Lublina odbyła się 5. edycja wydarzenia o nazwie Dni Pola, którego inicjatorem były PZZ Lubella GMW Sp. z o.o. wchodzące w skład Grupy Maspex Sp. z o.o. – największej w Polsce prywatnej firmy branży spożywczej oraz jednej z największych w Europie Środkowo-Wschodniej. Spotkanie poświęcono podsumowaniu wyników i wymianie doświadczeń partnerów prac badawczych w projekcie „Opracowanie i wdrożenie kompleksowej technologii uzyskiwania wysokiej jakości wyrobów makaronowych z dodatkiem polskiej pszenicy durum”, który jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020. Było również okazją do podtrzymania dobrych relacji i złożenia podziękowań za wieloletnią współpracę producentom rolnym.

Inicjatywa opracowania projektu była efektem wcześniej prowadzonych kilkuletnich prac badawczych na niewielką skalę, zainicjowanych w 2005 r. Przedmiotem projektu jest przeprowadzenie kompleksowych badań przemysłowych oraz prac rozwojowych nad opracowaniem wysokiej jakości wyrobów makaronowych z dodatkiem polskiej pszenicy durum, w tym otrzymaniem nowej formy tej pszenicy o cechach przydatnych w przemyśle przetwórczym. Wyżej wymienione przedsięwzięcie realizowane jest od 1 sierpnia 2017 r., a jego zakończenie planowane na 31 grudnia 2023 r. Budżet badań w ramach projektu wynosi ponad 33 mln zł. Jak widać, cele projektu pomimo upływu czasu są nadal aktualne – według Krajowego Rejestru Odmian (stan z 21 czerwca 2022 r.) w obrębie kategorii pszenica twarda ozima zarejestrowano tylko cztery odmiany ozime. W Polsce uprawia się ok. 2500 ha pszenicy durum przy niewielkim udziale odmian krajowych; rolnicy sięgają odmiany zagraniczne.

Wśród obecnych gości wydarzenia, (ponad 100 osób), znaleźli się też producenci rolni z kilku województw naszego kraju, delegaci kluczowych działów firmy Lubella i Grupy Maspex uczestniczący w realizacji założeń projektu, a także przedstawiciele środowisk naukowych współpracujących z PZZ Lubella. Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie reprezentowali pracownicy Wydziału Agrobiotechnologii: prof. dr hab. Leszek Rachoń (Katedra Technologii Produkcji Roślinnej i Towaroznawstwa), prof. dr hab. Andrzej Woźniak (Katedra Herbolgii i Technik Uprawy Roślin), dr inż. Anna Kiełtyka-Dadasiewicz (Katedra Technologii Produkcji Roślinnej i Towaroznawstwa). Przedstawicielami Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie byli: prof. dr hab. Marian Wiwart

(Katedra Genetyki, Hodowli Roślin i Inżynierii Biosurowców), prof. dr hab. Urszula Wachowska (Katedra Entomologii, Fitopatologii i Diagnostyki Molekularnej).

Spotkanie rozpoczęli dyrektor generalny PZZ Lubella GMW Sp. z o.o. Andrzej Gąsiorek oraz dyrektor generalny BU Food Iwona Piasta. Następnie Joanna Rozpędzik z działu marketingu zaprezentowała markę Lubella. Koncepcje, wyniki prac oraz dotychczasowe osiągnięcia w uprawie pszenicy durum i pracach badawczych z punktu widzenia Lubelli przedstawił dr inż. Dariusz Gontarz, kierownik prac B+R w tym projekcie. Naukowe podejście zaprezentowali natomiast przedstawiciele zewnętrznego zespołu prowadzącego badania w tym zakresie – prof. Marian Wiwart i prof. Urszula Wachowska z UWM w Olsztynie.

W programie wydarzenia, oprócz spotkania w formule biznesowej, przewidziano zwiedzanie poletek badawczych z różnymi odmianami pszenicy zwyczajnej i durum, zlokalizowanych w specjalizującym się w uprawie jakościowej pszenicy makaronowej gospodarstwie rolnym Rafała Bogacza, zlokalizowanym w miejscowości Niedrzwica Kościelna koło Lublina.

Realizacja prac badawczych zleconych w ramach podwykonawstwa jednostce naukowej obejmuje: poprawę odporności pszenicy durum na choroby grzybowe, zwłaszcza z rodzaju *Fusarium*, ocenę pod względem gospodarczym najlepszych populacji i odmian pszenicy twardej, otrzymanie minimum 1 formy populacji pszenicy durum przewyższającej pod względem plonotwórczym zalecane odmiany do produkcji towarowej.

Analizy, badania i obserwacje były prowadzone w 4 sezonach wegetacyjnych obejmujących okres od 2017/2018 do 2020/2021. W ciągu 4 lat badań: zakupiono ponad 2150 ton materiału siewnego, obszar zasiewu materiałem siewnym zakupionym w ramach projektu wyniósł ponad 9 700 ha gruntów ornych w 7 województwach i ponad 25 powiatach, zebrano ponad 40 000 ton pszenicy durum, przetestowano 24 odmiany pszenicy durum formy ozimej i jarej, współpracowano z ponad 100 producentami rolnymi w całym kraju, z czego w ponad 30% to współpraca wieloletnia trwająca 5 lat i dłużej.

W wyniku przeprowadzonych prac na rynku pojawiają się produkty o składzie odpowiadającym trendom ujawniającym się w preferencjach konsumentów, którzy poszukują wyrobów wysokiej jakości, naturalnych, bez dodatkowych barwników, atrakcyjnych cenowo i wytworzonych przez krajowy przemysł przetwórczy z surowców pochodzenia krajowego.

Agata Osiecka, Anna Kiełtyka-Dadasiewicz

Fot. PZZ Lubella

Agroekoton partnerem UP w Lublinie w działaniach na rzecz rolnictwa zrównoważonego

Stowarzyszenie Agroekoton jest organizacją pozarządową działającą na rzecz ochrony środowiska naturalnego i zasobów przyrodniczych. Promuje działania przyjazne dla innowacji w rolnictwie i produkcji zdrowej żywności. Organizacja współdziała z wieloma podmiotami zaangażowanymi w rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich, w tym z jednostkami naukowymi (SGGW w Warszawie, Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach) oraz wydawnictwami branżowym (Plantpress). Agroekoton jest również partnerem naszego Uniwersytetu w zakresie działań na rzecz ekologicznej i zrównoważonej produkcji żywności. Organizacja współdziała z uczelnią w zakresie edukacji środowisk zaangażowanych w rozwój rolnictwa zrównoważonego i przyjaznych środowisku form gospodarowania. Porozumienie o wzajemnej współpracy uniwersytetu i stowarzyszenia zostało podpisane 5 stycznia 2021 r. Pracownicy Katedry Ochrony Roślin, Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu (dr hab. Agnieszka Jamiołkowska, prof. uczelni; dr Marek Kopacki, dr hab. Barbara Skwaryło-Bednarz, prof. uczelni) współdziałają z członkami stowarzyszenia w realizacji różnych projektów edukacyjnych.

Nasza współpraca z Agroekoton jest krótka, ale bardzo owocna! Zrealizowaliśmy już kilka przedsięwzięć edukacyjno-naukowych w ramach projektów finansowanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie. Jednym z pierwszych działań była organizacja międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Bioprotection – Global Plant Health and Product Safety”, która odbyła się 22–24 września 2021 r. w murach

naszej uczelni. Agroekoton był jednym z partnerów medialnych tego wydarzenia. Wśród licznie zaproszonych prelegentów z zagranicy (Indie, Włochy, Litwa, Ukraina) był również przedstawiciel stowarzyszenia – dr Mirosław Korzeniowski, który wygłosił wykład pt. „The European Green Deal as a key success factor for the future of sustainable and organic horticulture”.

Kolejne działania podejmowane w porozumieniu z Uniwersytetem to współrealizacja projektu edukacyjnego „EcoEdu UP” przygotowywanego przez Katedrę Ochrony Roślin w 2021 r. Projekt służył podnoszeniu świadomości młodzieży i producentów profesjonalnych w zakresie rolnictwa ekologicznego. Członkowie stowarzyszenia wygłosili wykład i przeprowadzili warsztaty dyskusyjne z zakresu najnowszej wiedzy dotyczącej produkcji ekologicznej. Spotkanie z producentami było bardzo owocne i zakończyło się ożywioną dyskusją na temat kształtu polskiego rolnictwa w aspekcie założeń Zielonego Ładu. Agroekoton jest również partnerem we wspólnych działaniach z Kliniką Roślin UP w Lublinie. Z inicjatywy dr hab. Agnieszki Jamiołkowskiej, prof. uczelni, w 2021 r. został zorganizowany wykład otwarty dla studentów: „Zielony Ład – ewolucja czy rewolucja w polskim rolnictwie”. Doktor Mirosław Korzeniowski, prezes stowarzyszenia, przedstawił studentom nowe założenia unijnej strategii rolnej i związane z tym zagrożenia.

Współpraca uczelni i stowarzyszenia to również aktywny udział naszych naukowców w konferencjach dla otoczenia gospodarczego, organizowanych przez Agroekoton. Jednym z takich spotkań była konferencja branżowa pt. „Strefa współpracy dla zrównoważonego rozwoju” zorganizowana 7 grudnia 2021 r. w Puławach oraz konferencja „Zrównoważone sadownictwo zgodne z europejskim Zielonym Ładem szansą dla rozwoju obszarów wiejskich”, która odbyła się w Sandomierzu 20 października 2022 r. Podczas jednego z tych wydarzeń nasza uczelnia została uhonorowana przez Stowarzyszenie Agroekoton dyplomem na rzecz wspólnych działań w zakresie ogrodnictwa zrównoważonego. Mamy nadzieję, że współpraca ze stowarzyszeniem będzie się nadal rozwijać i zaowocuje kolejnymi projektami.

Tekst i fot. Agnieszka Jamiołkowska

Gala uhonorowania UP w Lublinie przez Stowarzyszenie Agroekoton. Od lewej: mgr Monika Witek, dr Marek Kopacki, dr hab. Agnieszka Jamiołkowska, prof. uczelni, dr inż. Mirosław Korzeniowski

Jesienny koncert

Zespół Pieśni i Tańca „Jawor” UP w Lublinie wystąpił z jesiennym koncertem 30 listopada 2022 r. Była to okazja do podsumowania prawie 30-letniej pracy Zbigniewa Romanowicza na stanowisku kierownika Zespołu.

S wój jubileusz obchodzili również: Krzysztof Kramek (55-lecie pracy) oraz Jadwiga Gąska (30-lecie pracy). Tradycyjnie, dla niektórych tancerzy i tancerek, był to też czas pożegnania z Zespołem.

Na widowni zasiedli m.in. rektor prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk oraz prorektor ds. studenckich i dydaktyki dr hab. Urszula Kosior-Korzecka, prof. uczelni, oraz wszyscy rektorzy wcześniejszych kadencji, z którymi współpracował w swojej historii Z. Romanowicz: prof. dr hab. Józef Nurzyński, prof. dr hab. Zdzisław Targoński i prof. dr hab. Marian Wesołowski oraz prof. dr hab. Zygmunt Litwińczuk. Obecni byli przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, a także lubelskich zespołów folklorystycznych i członkowie prezydium PS CIOFF (Międzynarodowa Rada Stowarzyszeń Folklorystycznych Festiwalu i Sztuki Ludowej) na czele z prezydentem PS CIOFF Janem Łosakiewiczem.

Na scenie zaprezentowały się trzy grupy taneczne w dwuczęściowym programie, w którym znalazły się m.in. wiązanka tańców lubelskich, tańce podlaskie, kurpiowskie, Krakowiaków Wschodnich, rzeszowskie, a także mazur ułański z okresu Księstwa Warszawskiego. Tańce opoczyńskie wykonała grupa oldboyów.

Zbigniew Romanowicz od 1993 r., kiedy został zatrudniony na stanowisku kierownika ZPiT AR, zorganizował 75 wyjazdów zagranicznych zespołu, w większości na prestiżowe festiwale, od Argentyny i Brazylii po Kalifornię i Hawaje. Właśnie pod jego kierownictwem „Jawor” zdobył – jako jedyny studencki, amatorski zespół folklorystyczny – zarówno wszystkie zamieszkałe kontynenty, jak i najodleglejsze wyspy na Pacyfiku.

Należy podkreślić, że zespół w 2000 r. otrzymał, jako pierwszy spośród amatorskich zespołów pieśni i tańca o programie artystycznie opracowanym, Medal im. Oskara Kolberga „Za Zasługi dla Kultury Ludowej”, a w roku 2003 został mianowany Ambasadorem Województwa Lubelskiego. W tym okresie „Jawor” wykonał ponad 2300 koncertów, prezentując polską kulturę ludową i narodową na najwyższym poziomie. Zwraca uwagę fakt, że wiele z tych występów było organizowanych charytatywnie dla Domów Pomocy Społecznej, szkół, przedszkoli. Właśnie to stało się podstawą do wręczenia Z. Romanowiczowi odznaczenia przez księdza prałata Tadeusza Pajurka od Charytatywne-go Stowarzyszenia Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”.

Agnieszka Wasilak

Gratulacje od prorektor Urszuli Kosior-Korzeckiej i rektora Krzysztofa Kowalczyka przyjmują (od góry) Jadwiga Gąska, Krzysztof Kramek, Zbigniew Romanowicz

Fot. Alicja Jaroszevska

Zespół Pieśni i Tańca „Jawor”

